

AREGGELE

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRÜT 32. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELEN MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egy év szám ára 30 forintban 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

VII. évfolyam

Budapest, 1928 november 19

49. szám

Anglia felett és Európa nyugati partjain szörnyű orkán pusztít, a tengerjáró hajók egyre-másra rádiózzák világgá a segílyt kérő S. O. S. jeleket

Angliában és Hollandiában számtalan halottja van az orkánnak, amely fölbecsülhetetlen anyagi károkat okozott

Franciaországban és Amerikában városokat önt el az árvíz

(A Reggel tudósítójától.) Az a rettenetes orkán, amely Anglia és Európa nyugati orszagai között végigszáguldott,

nemesak mérhetetlen rombolást okozott, hanem sok emberéletet is követelt áldozatul.

A katasztrófa csak most bontakozik ki teljes nagyságában és még meg sem állapítható, hányan pusztultak a tengerbe a La Manche-csatornában, az angol tengerszorosban, a holland és dán vizeken.

mert az uton lévő hajók legnagyobb része még nem érkezett be,

sőt rádiószolgálatuk is annyira megbémült, hogy nem adhatnak hírt magukról. A katasztrófális viharról A Reggel alább következő táviratai és telefonjelentései számolnak be:

Az angol rádióállomások S. O. S. jelekre felelnek

London, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Anglia lakossága még vasárnap sem esodott föl abból a rémületből, amelyet az érzédek óta nem tapasztalt vihar okozott. Az eddigi jelentések szerint

a viharok az egész országban husz halottja van.

A tengerészeti rádióállomások az Óceán felől érkező S. O. S. hívásokra feleltek, de többszöri felhívásra sem tudták megállapítani, hogy a segílyhívások milyen hajókról és honnan érkeznek.

Fölborult halászhajók, egy gőzös utasaival elpusztult Hollandiában

Amsterdam, november 18.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Hollandiában az orkánkatasztrófanak eddig 16 emberélet esett áldozatul.

A Friz-szigetek közelében az orkán fölborította

több halászhajót. Terschelling szigetének partvidékén fölborult egy nagyobb gőzös is.

A gőzös kapitánya, felesége és tíz gyermeke a tengerbe fulladt.

Hágában a szélvihar az utcákon gyökerestül esavarta ki a fákat, több járókelő az utcán meghalt!

Elöntött falvak Franciaországban

Páris, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A dühöngő orkán

a páris-cherbourgi telefonvezetékét teljesen tönkretette.

Helyenként többkilométer hosszúságban valamennyi telefonpózna kidőlt. Majdnem szerencsésül járt a vasárnap déli páris-cherbourgi gyorsvonat is.

amelynek mozdonyvezetője csak az utolsó pillanatban vette észre, hogy az egyik távirópózna keresztbedőlt a sínekben.

A vonat az utolsó pillanatban fékeztek le, de a katasztrófát még sikerült elkerülni. Az Ysere völgyében, ahol nemrégiben árvíz pusztított, a patakok hatalmas folyókká duzzadtak és az Ysere maga is újból kilépett medréből. Az újonnan épített gátak nem tudtak megbirkózni az ár erejével és több helyen megszakadtak. Egyes falvak teljesen víz alá kerültek. A lakosság otthagya házaát és fejezetteken menekült a magasabban fekvő helyekre.

A folyók kiléptek a medrükből, a közlekedés ugyszólván teljesen szünetel Kausas és Missouri államokban

Newyork, november 18.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A tartós esőzések folytán Kansas és Missouri államokban súlyos árvíz katasztrófa fenyeget. A folyók mindenütt kiléptek medrükből és óriási területeket öntöttek el. A vasútvonalak és országutak mindenütt víz alatt állanak, úgy, hogy a közlekedés ugyszólván teljesen szünetel.

Az árvíznek számos halottja is van.

Az anyagi kár

egymillió dollár körül jár.

A pesti szakadék

Hogy mit érzek, amikor az Erdélyi-bünpör tudósításait olvasom? Megmondom őszintén. Undort, emelygést és irtózatot. És már nem is Erdélyi Belát látom tévelyegni a betűk rengetegében, ezt az idétlen, a züllöttség maró savjaitól kipálott lelki síhedert, hanem a pesti erdélyibélák végeláthatatlan sorát, akiket úgy krákolgott ki ez a nagy város, mint ahogy a szemétdomb megtermi a férgeit. Honnan is verbuvalódott a pesti étermeknek, báróknak, vívótermeknek, lakólokak, sétautaknak, kártyabarlangoknak, csapszekereknek, szállodai foyereknek ez a Falstaff Jankó-serege? Hogyan verődött össze ez a minden bünye, becstelenségre, fajtalanásra parolózó sörpédé, amelyet az éj és a nap minden pillanata készen talál kétézültre, zsarolásra, házasságra, kártyacsatára, válásra, bírkózásra, hamis esküre, kokainvásárra, botrányra, kerítésre, betérésre, lovagi tornára? A háboru utáni évek tornádói söpörték össze őket, megingott társadalmak repedéseiből hullottak ki, gazdasági és családi válságok rothasztó és bomlasztó légkörében születtek, azoknak az időeknek szennyes nászágyán, amikor minden nemesebb érzés számkivetésben érezte magát és minden eszmény lélekszakadva menekült e kietlen tájékról. Erdélyi Belából ennek az elátkozott kornak az istentelensége, embertelensége, bárdolatlansága, műveletlensége, szívtelessége és elveteműsége beszél; azé a korszaké, amelynek száz és száz ugyanilyen fátya ma még nem a vádlatok padjáról, de magas bársekről lógatja a lábát. A csiperkegomba az eső után nem szaporodik úgy, mint e jellemorvadásos ifjuság a mai Budapesten. Már hallom a kádenciát: millió nagy város vagyunk, ez a gátakat törő, földeket elöntő romlottág nem pesti, de világlajenség. Pokolba ezzel a hazug böleossággel! Ami máshol elvész az idegenek szédületes forgatagában, itt a fórumon kérédik, a piacon provokál és az utcákon röhögi az erényt, a munka becsületét, a meggyőződés tisztaságát. Ami más világvárosnak legföljebb ha tyukszeme: talyog Budapest arcán. Nem látjátok? Minden ingadozik bennünk és körülöttünk! Lelkiismeret, hit, erkölcs, remény, jellem, adott szó, családi élet. Nem tudjátok? Az a tüzet, amely az otthon meleggé, a gondokat elviselhetővé, az életet harmónikusá tette, amely egyedül képes kiserősenek, lidérnek, szenvedélynek ellenállni, ha egyszer kialszik, többé kipótolni nem lehet. Fölégethatsz egy óserdőt, elfogyaszthatsz egy köszénbányát, meleg ott mégsem lesz többé. Mit tehát? Jó példát a jó erkölcsökre. Fölülről, csak fölülről! Minél magasabb a hegy, annál messzebb látszik a teteje, annál jobban éri a szél, annál tiündöklőbben süti a nap heve. Aki közpályán él, akit méltóság, rangja, hivatala, vagyona, birtoka főleml milliók közül, annak a házafala üvegéből legyen. Bűnök erdejébe tévedtek, igazak utjáról letértek, nem a porba, de a magasságba vetik elborult tekintetüket: hatalmasok életmódjára, paloták moráljára, nagyurak tisztességére, nagydámák tisztaságára, csillagok fényére, a mennyboltozat tengerkéjébe...

A newyorki tengerészeti bíróság szigorú vizsgálatot indított, hogy kiderítse: ki felelős a „Vestris” katasztrófájáért

Newyork, november 18.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A tengerészeti bíróság úgy határozott, hogy elrendeli a legszigorúbb vizsgálatot a „Vestris” katasztrófájának okára és körülményeire nézve. A vizsgálat lefolytatását főleg azért tartja szükségesnek, mert a „Vestris” rádiótáviratai alapján kétségtelennek látszik, hogy

a katasztrófáért súlyos felelősség terheli a „Vestris” egyes tisztjeit.

A „Vestris” első szikratáviratából ugyanis kiderült, hogy a gőzös már 24 órával az első segélyhívó jel leadása előtt hajótörést szenvedett és hogy a kapitány csak akkor adotta le az első S. O. S. rádiógramot, amióán a hajó létének betuduló vízözöny már feloldalra bülentette a gőzöst. A „Vestris” megmenekült tisztjeit részletesen kihallgatják, hogy meg tudják tőlük,

mi volt az oka annak, hogy az első segélyhívó jel oly óriási késéssel ment ki.

Arról természetesen aligha lehet szó, hogy a katasztrófáért felelős tiszteket kellőképpen meg is büntessék. Nyilvánvaló, hogy a leg súlyosabb felelősség a föltételezett vádak valódsága esetén a hajó parancsnokát, Carey kapitányt terhelné, őt azonban a bíróság már nem vonhatja felelősségre, mert a tengerbe pusztult. A tengerészeti bíróság egyébként elrendelte, hogy

valamennyi tengerészeti rádióállomás köteles beszolgáltatni azoknak a rádiógramoknak szövegét, melyeket a „Vestris” katasztrófia alkalmából a gőzös rádióállomásától kapott.

Johnson első hajótiszt kihallgatásakor tagadta, hogy a hajó már Newyorkból történt elindulásakor oldalra hajolt és kijelentette, hogy ez csak vasárnap este következett be, azonban beismerte, hogy a szennyvízcsapot nem vizsgálta fölül, holott ez kötelessége lett volna. Hétfőn reggel 4 órától kezdve a helyzetet nagyon veszedelmesnek látta, de a kapitánynak engedte át a döntést arról, hogy drótnélküli segítséget kérjen.

Przemysiben beomlott egy kétemeletes ócska ház és minden lakóját maga alá temette

Nyolc ember meghalt, tizenkét sebesült a halállal vívódik

Varsó, november 18.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Przemysiben, Galicia egykori híres erődjében, a szombatról vasárnapra virradó ójszaka

a zsidónegyed egyik ócska háza, amelyben husz család lakott, rombadőlt.

A katasztrófát az első és a második emelet beomlása idézte elő és a hatalmas költövény természetesen a földszintet is teljesen eltemette. Az óriási kőhegy alól vasárnap délig

négy holttestet és 12 súlyos sebesültet hoztak elő.

Négy lakó még nem került napvilágra, attól tartanak, hogy ezek közül már egyet sem találnak életben. A kórházba szállított sebesültek a halállal vívódnak.

„Tragikus és kétségbeesítő a törökök helyzete Görögországban!”

Angora, november 18.

(A török távirati iroda jelentése.) Djemal Huszni bég, a vegyes kiserelő bizottság török fődelegátusa a sajtó képviselői előtt a követ-

kező nyilatkozatot tette: A bizottság munkálatait Drinápoly és Uzon Köprü vidékén kezdte meg, ahová az utóbbi napokban a török lakosság nagy tömegei menekültek. A drinápolyi vizsgálat megállapította, hogy itt

a török menekültekkel épp olyan kegyetlenül bántak el, mint Nyugat-Tráciában.

A görög bizottság azon igyekezett, hogy a vizsgálat határait szűkítse és a panaszokdók ne találjanak meghallgatást. A mi bizottságunk az előkhöz intézett írásban ragaszkodik a teljes panaszolási szabadsághoz és kijelentette, hogy enélkül nem maradna számára más hátra, mint visszautazni. A görög delegáció mindazonáltal mitsem akart erről a szabadságról tudni, miért is

munkánkat nem folytathattuk és kénytelenek voltunk visszautazni.

Tíznapos tartózkodásunk alatt láthattuk, hogy a tráciai muzulmánok helyzete sokkal tragikusabb, semmint hittük, emberi szempontból valódsággal kétségbeesítő az, amit láttam és hallottam.

„Egy fénysugár a mai szomorú időkben a visszaemlékezés Schubertre...”

Hainisch elnök és Seipel kancellár beszálltak a vasárnapj Schubert-ünnepen

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Schubert-centennárium legkiemelkedőbb eseménye volt az az ünnepség, amelyet vasárnap a kormány rendezett a Konzerthaus nagytermében. Az ünnepségen Hainisch elnök, Seipel kancellár és a kormány tagjai is résztvettek. Schmitz közoktatásügyi miniszter üdvözlő szavai után Hainisch köztársasági elnök tartott beszédet: — Néhány esküzdő előtt — ugymond — összemolt a nagy osztrák birodalom és ami a leg súlyosabb fájdalomt okozza nekünk,

elvágták tőlünk véreinket,

holott telepek közvetlenül szomszédosak velünk. Ezenfölül a háborus és a háborus követő idők súlyos gazdasági bajai nehezdednek ránk, úgy, hogy nem tudunk örülni életünknek. Egy fénysugár ebben a szomorú időben a visszaemlékezés régi idők osztrák teljesítményeire, Mozart, Haydn és Schubert halhatatlan munkáira. Seipel beszédében üdvözölte a kormány nevében mindazokat, akik Schubert Ausztriával együtt megünneplik. Ebben az ünnepélyes órában kimondjuk, ugymond a kancellár, hogy nem akarunk elmerülni pusztán az anyagi javakért való harcban. Népünk lelkeiből továbbra is ki akarjuk bányászni a kincseket. Testvéreink az egész világon, a zene barátai minden nemzetekben,

legyenek üdvözölve, akik Schubertet úgy becsülik és szeretik, hogy a mi Schubertunkat a magukénak is megtették.

A bécsi iskolák tanulói Schubert szülőháza előtt karóckat adtak elő, majd benn a háznál is ünnepség folyt le. A Schubert-szövetségnek, a dalárdáknak hangversenye és több Schubert-kut teleplezése egészítette ki az ünnepséget.

Antifascista bányamunkások meggyilkoltak egy olasz papot Franciaországban

Páris, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Metz jelentése szerint az egyik környékbeli bányavároska papja ellen gyilkos merényletet követtek el. A bányavároska lakosai főbbnyire olasz bányamunkások, akik között egyaránt vannak

fascisták és antifascisták.

A kis város olasz lelkészét, Curavassit vasárnap reggel holtan találták lakásában. A kivonult rendőri bizottság megállapította, hogy

halált revolverlövés okozta.

A tettes személyét illetőleg egyelőre semmiféle adat sem áll a rendőrség rendelkezésére, azt hiszik azonban, hogy

a halálos lövés egy antifascista munkástól származik.

aki minden bizonnyal bosszúból ülte meg a lelkészét, aki fascista érzelmű volt. Kétségtelen a gyilkosság fölfedezése után a városka olasz fűszerkereskedőjének ablakán keresztül több golyót löttek be az üzletbe. A fűszerkereskedő is fascista érzelmű és a két merénylet minden bizonnyal összefüggésben áll egymással. A golyók közül szerencsére egyik sem talált, úgy, hogy senki sem sebesült meg. A tettest is sem tudták kinyomozni.

Olcsó Modell-eladás

Eladásra kerül a legújabb párisi- és saját modelljeinkből összeállított kollekción, ugymint: kabátok dusan szőrmézve, bundák, utcai ruhák, tánc- és stílusruhák, gyönyörű kis és nagy estélyi ruhák

kivételesen olcsó árakon

Holzer

divatháza IV, Kossuth Lajos-utca 9

Váltóhitelt folyósítunk

dologi fedezetre, autóra, ékszerre, szőnyegre, zongorára és egyéb kereskedelmi áruira

Jelzálogkölcsonöket

II. helyre is előnyösen folyósítunk

BANK- ÉS ÁRUFORGALMI VÁLLALAT

Budapest V, Nádor-utca 30. szám

Vasárnap este tizenkét szurással akarta megölni Rákospalotán Toperczer Margit trafikosnőt egy ember, aki száz cigarettát vásárolt Debrecenben is rablómerényletet követtek el egy trafikoskisasszony ellen

(A Reggel tudósítójától.) Rákospalotán vasárnap este a népes utcák közönségének legnagyobb megdöbbenésére rablógyilkos merényletet kísérelt meg egy ember a város legforgalmasabb utcájában. A rablóátadás a Böcskai-utca 108. számú házban történt. Toperczer Margit dohánytözséjében, amelyet éppen az utvonnal nagy forgalma miatt, a jövedéki hatóság engedélyével vasárnap is nyitva tartanak.

Vasárnap este 7 órakor a kivilágított trafikban véletlenül éppen egy vevő sem volt bent, amikor belépett egy 40 év körüli, barnabajuszos, egyszerűen öltözött férfi és száz cigarettát kért. A tulajdonosú, akinek

jobbhaba muláb

aki egyedül szolgált ki, gyanútlanul fordult a háta mögött lévő állvány felé, hogy levegye a kért cigarettát. Ebben a pillanatban éles fájdalmat érzett a jobbkarjában. Még vissza sem fordulhatott, a vásárló egy súlyos tárgyot fejebeágyta. A 35 éves, amputált, de különben életerős nő még eittől sem veszítette el eszméletét, szembefordult a támadóval és segítségért kezdett kiabálni. A merénylő erre

átugrott a pulton, toroknagradta áldozatát, hogy ne kiálthasson és tizenkétszer szurt bele testébe, hogy végleg elnémítsa.

Toperczer Margit szívósan védekezett s bár tizenkét sebből vérzett már, még mindig nem esett össze. A támadó betuszkolta a trafik mögötti fülkébe, itt tovább dulakodtak, közben Toperczer Margit kiszabadult ellenfele kezéből, amire a merénylő kirohant a trafikból és elmenekült. Körülbelül

egy negyedórát tartott a véres küzdelem s esodálatsképen ez idő alatt senkinek sem be a trafikba és az utcáról sem lett senki figyelmes arra, hogy mi történik az üvegajtó mögött, mert a merénylő a lámpát eloltotta. De mikor a merénylő föltűnő sietséggel jött ki a trafikból, többen mégis gyanút fogtak, bementek a boltba s csak ekkor látták, hogy mi történt. A támadó ekkorára

már eltűnt

az utca forgatagában. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget és a tüzoltókat, akik Rákospalotán mentőszolgálatot is végeznek. A tüzoltók Toperczer Margit balkarján kilenc szurt sebet kötözték be, a mellén kettőt és a

jobbkarján egy sebet. A sebesültet részletesen nem lehetett kihallgatni, csak néhány szóval tudta leírni a merényletet. Eleteszedelmes állapotban szállították be az úpesti Károlyi-kórházba. A meglepő rablógyilkos kísérlet ügyében az úpesti rendőrkapitányság, amelynek hatáskörébe tartozik Rákospalota is, azonnal

Két budapesti fiatal ember ki akart rabolni egy bécsi postahivatalt Az egyiket elfogták, a másik megszökött

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) Két budapesti fiatal ember a mára virradó éjszaka Landstrasse városrészében, a

Hetzgasseban levő postahivatalt ki akarta rabolni,

de kísérletüket megghiúsították és egyiküket elfogták. A letartóztatott neve Farkas László.

megindította a nyomozást.

A debreceni merényletről

A Reggel debreceni tudósítója a következőket jelenti: Szombaton este 6 órakor a Hatvani-utca 50. számú házban levő trafikba beállított két fiatalember és a trafik tulajdonosától, Tóth Juliótól tíz darab Király-cigarettát kértek. Amikor az öreg kisasszony megfordult, hogy a poleról a cigarettát levegye, az egyik „vevő” nagy erővel fejbeütötte, úgy, hogy eszméletlenül esett össze. A támadók azután hozzáálltak a pénzsekény fölfeszítéséhez. Közben azonban más vásárlók is érkeztek a trafikba s ezeknek sikerült a támadókat, Nagy Sándor állásnélküli kovácssegédet és Szekeres János munkást ártalmatlanná tenni s a kapitányságra előállítani. Mindkettőjüket letartóztatták.

Pest legelegánsabb közönsége előtt, elsőtititit hangversenyteremben, reflektorfényben, debütált Jack Smith vasárnap a Zeneakadémián

(A Reggel tudósítójától.) A híres suttogó bariton vasárnap este mutatkozott be a pesti közönségnek. Előnekelt a Miss Amabelle Lee-t, a When day is done-t, a My blue Heaven-t, Me and my shadow-t. És még másfél tucat amerikai dalt, amelyet a pestiek oly jól ismernek gramofonlemezről, hogy, fittokban,

Jack Smithtel suttogtak, füttyültek s őrve táncoltak...

Jack Smith szép fü. Magas, vállas, amerikai legény, brillantinnal esiszolt szőke hajjal, kék szemmel és vidám önbizalommal. Nagyon szépen suttogott mély bariton hangon, amit úgy kell érteni, hogy jól és muzikálisan mondta a szöveget és ahol végül mégis beleénekel, ott határozottan hangfó volt a hangszálain. A trükk nagyon kedves, hogy lehetne hangja,

de nincs, bár minden előföltétel megvan nála, hogy néha valóban énekeljen... de nem, a hanggal végérvényesen adós marad, csak épp a főzessel nem. Mert szó ami szó, hallatlan élvezetes barmuszikált produkát. Ez az egyéni, patentirozott Jack Smith-féle suttogás egészen komolyan a barmuszikála teleje. Hallatlanul a mai közönségnek való és hallatlanul mai énekprodukción.

Nincs az az ötvenkétkilós, borotvált szemöldökű és charlestonon nevelkedett leány vagy fiatal asszony, akinek Jack Smith felé ne ragogna rajongással a szeme.

A Zeneakadémia nagyterme emélfogva vasárnap este tünderi képet mutatott. A nagyszerűen adjusztált ifjú hölgyek galériája, frakkok és szemokingok háttérrel, valóban ritka látványosság volt. Előkelőségeket is szép számban láttunk ott, hamarjában csak pár nevet említhetnek: gróf Zichy Géza, gróf Zichy Tivadar, gróf Teleki Adám, gróf Csáky Bertalan, báró Láng Mihály, báró Hatvany Fercenc, báró Ullmann György, báró Vojnich István... A művészöket Feiksné Láncezy Margit és Somogyi Nusi képviselte. A suttogó baritont sokszor kitanpsolták, volt ráadás, autogramostrom és reflektor... Tudniillik egész műsorát sötét szalában, reflektorholdfényben énekelte Jack Smith. S az egész produkcióban csak egy tévedés volt. A hangversenyterem. A Zeneakadémia, Finom kis bárterem kellett volna Jack Smithhez világító asztalokkal s Pommerly (drapeau americain) a jégvödörben, akkor mi sem hiányzott volna a műelővezetéstől... (d. zs.)

Autósok! Figyelem!

Antifrig

megvédi az automobil-hűtő vizét a tél hidege ellen és így egy régi, nagy gondtól szabadítja meg az autósokat!

- Az Antifrig régi hiányt pótol, anélkül, hogy a legesekeleyebb módon ártana a motoroknak.
- Az Antifrig éppen úgy véd a fagy ellen, mint a napsütés melege.
- Az Antifrig nélkülözhetetlen és olcsó.
- Az Antifrig Amerikában közzsükségleti cikk.
- Az Antifrig a világhírű magyar szeszipar gyártmánya.
- Az Antifrig koverési arányszáma: 1/3 Antifrig, 2/3 viz.

Antifrig kapható:

Abonyi Arthur, V. Báthory-utca 1. **Kann és Heller**, V. Vilmos császár-ut 62.
Geszti György, V. Markó-utca 3. **Schwarz József és Tsa.**
 V. Alkotmány-utca 12.

Wohanka és társa utóda rt., V. Vilmos császár-ut 76. továbbá valamennyi benzínipari vállalatnál, ismeretebb garázsban és autótörszerelési üzletben

Vásárlásnál kérjünk használati utasítást!

Az Antifrig-et gyártják:

- Leipzig Vilmos** szesz- és cukorgyár rt.
- Györi** szeszgyár és finomító rt.
- Gschwindt-féle** szesz-, élesztő- és rumgyár rt.
- Krausz-Moskovits** egyesült ipartelepek rt.
- Hazai** likőr-, rum- és szeszárugyár rt.

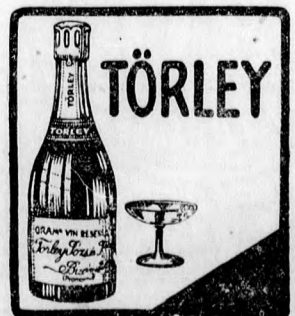
Eitel Frigyes herceg vasárnap Berlinben feleségül vette egy operaénekes duszagzad özvegyét

Berlin, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) Vilmos volt német császár másodszült fia,

Eitel Friedrich herceg ma délben házasságot kötött Berlinben Joseph Schwarz, a nemrégiben elhunyt operaénekes özvegyével.

Az özvegy rendkívül gazdag amerikai nő.

Villányi Frigyes báró utipodgyászában optimizmust és fantáziát visz új állomáshelyére, Párisba

(A Reggel tudósítójától.) Az új párisi magyar követ, Villányi Frigyes báró néhány nap múlva vonul be a Rue de Berry kis fehér palotájába. Néhány megszokott tárgyat és arcot visz magával, azok adják a sokféle országban élő diplomatának az otthon illuzióját. Villányi magával viszi kedves porcellánját, természet-tudományi és művészettörténeti könyveit. Magával viszi

Marje Krizsniuk asszonyságot, a házvezetőnőt, aki hetvenéves

és Márialány; a fumei Márialányok elnökeje volt. Villányi még Fiuméből hozta magával, ahol tízenegy évig volt beosztva a kormányzósághoz. Amikor meghallotta, hogy Párisba kerülnek, csak ennyit kérdezett:

„Van ott templom?”

És magával viszi Franzot, a komornyikot, aki husz évig szolgált a Burgban, Ottó főherceg-nél és Károly királyt gyermekkorában a karján hordozta. Franz komornyiktipusa a Burgszínház színpadára kíváncsiok. A hír, hogy Párisba hurokolodnak, nem indította meg különösen:

„Van ott sör?”

— kérdezte; ez volt az egész. Egyébként Franznak van egy nevezetes mondanéja a gazdájáról: „Egész jó kollegák vagyunk. Néha összehozunk, de aztán kibékülünk. Im Grunde genommen, ist er sehr braf...” És

„Ha nem tartják be a békeszerződést, akkor mi is szabadkezet nyerünk!”

Vasárnap reviziós gyűlések voltak Budapesten és az egész országban

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a reviziós liga nagygyűlést tartott a Vigadóban, hogy tiltakozzon a trianoni békeszerződés ellen. Fekete egyenruhás sások serefa között vonult föl a közönség a gyűlésre, amelyet Szótyágh Tamás nyitott meg. Utána

Urmányzó Nándor

beszél.

— Azt üzenjük jubiláló szomszédjainknak — mondotta — nem lehet, hogy Szobon, Biharkeresztesen és Hegyeshalomnál álljanak Magyarország határainak sorompói. Tíz esztendő telt el a háború óta és még egyetlen községet sem tudunk visszaszerezni. Most azt üzenjük túl a határokra, hogy hozzáfogunk a munkához és visszaszerezük a világ lezsebb országát.

Lukács György rámutatott arra, hogy a trianoni szerződésnek reánk séremléses rendelkezéseit egytől egyig végrehajtották, csak azokat nem, amelyek javunkra szólnak.

Tudják meg — mondotta —, hogy ha nem tartják be a békeszerződést, akkor mi is szabadkezet nyerünk.

Beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, amely a Népszövetségtől kéri a békeszerződés 19. paragrafusát alapján Trianon revízióját.

Dési Géza

volt a következő szónok:

— Bernard Shaw azt írta a csehslavok jubileumra, hogy inkább lenne magyar Csehországban, mint cseh Magyarországon, de elfelejté, hogy sem tudományos könyveket, sőt még szakácskönyveket sem engednek

Villányi Frigyes báró? Csúndesszavú, fegyvermeztől, harmonikus ember, akinek a szeme mindig mosolyog. Azt tartja, hogy

a jó diplomata legyen optimista.

Egyszer társaságban ezt mondta:

— A diploma nem lehet pesszimista, mert ha az, nincs kellő lendülete, energiája, hogy nagystíliú feladatokra vállalkozzon. Pedáns is csak bizonyos fokig legyen, mert a pedantéria a fantázia rovására megy. Fantázia nélkül pedig nincs diplomácia...

Villányi nagyon lelkiismeretes ember, az „i”-betűre a pontot rátenni, a ceruzát tökéletesen meghegyezni; ez jellemző a munkájára. De még más is jellemző rá. A háboruban hivatalból föl volt mentve és mégis önként jelentkezett és mint önkéntes káplár ment ki a frontra.

Összes kitüntetései közül a legjobban azt a kis vitézségi éremet szereti, amelyet a lángháborult Karsztón szerzett.

Villányi egyébként lelkes botanikus és alapos ismerője a Karszt florájának. Vad orchideéről és rododendronokról olyan meséket mond, mint más világról a szép hölgyekről... Kiső zsiús fejével, deriis, szürke szemével, nyugodt és magyar uri eleganciájával, közvetlen lényével nemskára elindul a Rue de Berry-i fontos vartára. Negyvenöt éves és nincs más szenvedélye, csak a mestersége...

— A csehek a határon. Ünnepeit Ausztria is, amelyért harcoltunk és amely

províziót kapott azért, hogy tönkretett bennünk.

De kérdem, mi lehet egy olyan nemzetnek a jövője, amelynek az az ambíciója, hogy más országhoz csatlakozzék és saját maga fordítsa meg önmaga fölött egy nemzet címerét.

A vigadói gyűléssel egyidejűleg a Petőfiterén is reviziós gyűlést tartottak. Nemzeti színű zászlókkal vonultak föl és helyezkedtek el a szobor körül a faszékelt és a szitnyák. Hosszay János beszéde után Hindy Zoltán fölolvasta ugyanazt a határozati javaslatot, amelyet a Vigadóban előterjesztettek. Végül Kontra Aladár, Bónsági György, Vdkár Artur mondtak beszédet és kiáltásokat menesztettek a beteg Rákosi Jenőhöz. A fővárosban kívül az ország számos helyén tartottak még gyűléseket a revízió érdekében, többek közt Egerben, Debrecenben, Kaposvárott, Sátoraljaújhelyen, Nyiregyháza, Hódmezővásárhelyen, Győrött, Cegléden, Keeskenében, Veszprémben, Székesfehérvárott Esztergomban, Szolnokon, Békésban, Pécsen és Miskolcon.

A Heimwehr nagyszabású tüntető fölvonulást rendez Bécs utcáin (?)

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Már többször forgalomba került az a hír, hogy a Heimwehr, föllekesedve a bécsújhegyi fölvonulás eredményén, meg akarja ezt ismételni, de most már

magában a fővárosban.

A hírt többször megcáfolták, vasárnap azonban a „Korrespondenz Herzog” állítólag teljesen megbízható forrásból ismét azt jelenti, hogy a Heimwehr nagyszabású fölvonulása jövőre fog Bécsben megtörténni.

A parancsnok

— Irta Hadik Mihály gróf —

Nem fogjuk soha megtudni, hogy mi volt az utolsó gondolata a „Vestris” parancsnokának. 41 foknyi szögbe dőlt a „Vestris” s abban a szörnyű pillanatban, amikor (ahogy azt a regények írják) a mentősökönkakat, mint könnyű dióhéjakat ragadta magával a tenger irtalmatlan ereje, a parancsnoki hidon hideg areál és rettenthetetlen bátorsággal maradt utolsóknak, még gondolatban is visszautasítva a menekülés lehetőségét — a parancsnok. És az egész nagy színjátékából, amelyet a Végzet rendez, a távirászkokkal, a roncsokon megmenekülőkkel, a halottakkal, a belőőrültekkel, a bator legénységgel, a hajón utazó világhírességekkel és névtelennel, a tomboló viharral, pánikkal, az egész grüit nagy S. O. S.-sel, — ebből az egész nagy és rettentés színjátékából, amely lelki szemünk előtt tisztán pereg le, egy eszményi ember alakja kristályosodik ki: a parancsnok. Az épsöz megvalósul és a parancsnok mindig meghal. Nem a 120 gyermek, asszony, férfi, boldog és boldogtalan lélek (akikre a messiás szemlélő csak annyit mond: ó, szegények!) — de a parancsnok, igen, az a katona, az a hős, az a nagy Heros, ahogy még bucsút int a föbbieknak, a menekülőknek, akiknél mégis a megmenekülés lehetőségének egy szikrányi reménye van.

Mig nála erről szó sem lehet, mert ő a parancsnok, mindnyájuk között az első, a hirtalálból-hős, akitől nemzete és a közvélemény s a tengerészetika megköveteli, hogy most meghaljon — amikor talán mindenki megmenekül. Tehát most meg kell halnia egy épsözért és a konzekvenciáit kell viselnie annak, amiről nem is lehet, amit nem ő idézett föl. Meg kell halnia, mert ezt így tanulta, mert ez így a kötelesség. Mert rá és hajójára bízta emberek, százak és százak vagyunkat és életüket, ami azoknak mégis csak a legfontosabb.

Tehát egy biztos: — hogy a parancsnok meghal s ezt egy világ elismerő belecquezése hangoztatja és természetesen tudja. Mert a parancsnok az egész világ közvéleményének megnyugtatójára hal meg és ezt a világ lelkiismerete türi és nem tudhatja senki, hogy mi volt neki magának a véleménye és az eszéről. Arról, amit a világ heroizmusnak és becsületnek nevez. A világ, amelynek e téren igazán nem tisztá a lelkiismerete. Mert némacsk a tengeren sülyednek el „Vestris”-ek. A mai szárazföldi élet háború tengerén is elsüllyednek ilyen lélek kapott hajók, s a parancsnokok egy tollnyással futézik el ezrek és ezrek életét, a leépítés, a B-lista, a nyugdíj, a végkielégítés apró dióhéjaiba ültetve, s az élet viharába bocsátva a szerencsétlenek tömegeit, — míg a parancsnokok a földzeten maradnak, a tengerészetika alapján állva, a közelet, a politika, a részvénytársaságok, a gyárok, az üzletek parancsnoki hidján maradnak utolsó lelkeikül.

Kis emberi sorsokat himbál a végtelen tenger, talán egyet-egyet megment a humanitás, az irtalom, de ezrek merülnek el a nyomor hiúros mélységeiben, tehetőségek, erősek és fiatalok is. A parancsnoki hidon pedig rendületlenül ott áll a parancsnok: — mert hátha mégsem sülyed el az a hajó?

Csakhogy, uraim, mi a szárazföldön vagyunk.

FINOM KÖTÖTT-ARUK

BRAUMANN ZOLTÁN

VÖRÖSMARTY-TÉR 8
(GERBEAUD-PALOTA)

Neotechnikum

egészségügyi-, gáz- és villamos-cikkek

állandó kiállítása

(üzemben bemutatva — belépőjű nincsen)

Budapest VII, Vörösmarty-u. 5 (Magyar Színházal)

Dr. KAJDACSÝ szakorvos,

rendel: 10-4 és 7-8-ig
VII, József-körút 2. szám
fő- és női betegnek

Egy huszfilléresért
még sofia!
nem kapott ilyen ellenértéket!

„A mi süteményeskönyvünk”
150 kitűnő cukrászsütemény, 162 kép!

Beszerezhető minden fűszeresnél és szövetkezetben 20 fillérért vagy bérmentve megküldi 30 fillér postabélyeg bekládése ellenében a Váncza sütoporgyár, Budapest VIII, Tavaszmező-utca 2.

„VÁNCZA KÖNYV”

Nehéz nap a törvénytészen

I.

Erdélyi

Magas fiatalember, Erdélyi ur, hitvesgyilkossággal vádoltan áll Schadt elnök előtt. Neve ismeretleb Pesten, mint Kodolkaé. Allítólag megsínegelte nejét, született Forgács Annát.

Nézük meg egy kicsit. Arca rózsaszínű, az egész fej világos, haja szőkés. Ugynevezett rubiarcra van. Pápaszemét hord.

Aki nem tud elmélyedni, azt mondhatja rá: „Komoly fiatalember. Szimpatikus.”

En azonban ismerem ezt a típust, amelyik pápaszemét hord, hogy komolyan vegyék. A link emberek egy új rajtája ez, a szemüveges eszékfogó. Hazug. Minden szava hazugság. A külseje hazug, a sneldigsege hazug, a szerénysege hazug, a rubája is hazug. Ez az ember, aki komolyan, bátran, tisztán néz, amikor olyan nagyot hazudik, hogy a ház összedül. Egyenesen, őszintén, férfisan tud hazudni.

Eszes, nett, udvarias, kellemes. Egy pesti áttermi-betyár, egy grill-svindler. Most is olyan, most is úgy ül ott a két börtönör között, mintba skatulyából vették volna ki.

Részemről nem venném ki a skatulyából. Inkább visszatenném a skatulyába s rátenném a fűdelet.

Ó! Lehet. Mindenesetre egy ember, aki minden nap ölt, csak éppen egy kis műanszra van tekintettel. Szeretne úgy ölti, hogy ne jöjjenek rá.

Hát itt is úgy ölt. Vigyázott, hogy ne jöjjenek rá. Ügyvédje, Gál Jenő a tárgyalás előtt óráhosszat beszél az esküdszéki intézményről. Az 1869. évi IV. törvényekkel magyarázott. Mintha az ügyvédi kamara nagytermében ülne és dr. Papp József elnökléte alatt vita indult volna meg az esküdszéki intézmény visszaállításáról. Erdélyi a két börtönör között hal-kan köhögött. Néha egy porszem a karijára hullt, elegánsan lefrieskázta. Mondom, nagyon nett ember. Erdekölődve hallgatta Gál Jenő magasröptű közjogi vitáit, amelyben a kormány álláspontját helytelenítette s az igazságügyminiszterrel szállt párbe, hogy miért nem esküdszék tárgyalja Forgács Anna gyilkosának ügyét.

S aztán az ügyész válaszolt. Megfoglalta Gál érveit, egyébként a beszédet igen komolyan és emelkedetten nevezte.

Erdélyinek nagyon tetszett a közjogi vita. Elhallgatta volna reggelig. Elhallgatta volna évekig. Nem volt dr. Weisz Ödön álláspontján, aki árván ült felretőlva a padok közé. Meg-

fosztatván a lehetőségtől, hogy védhesse Erdélyit, elkéserevde hallgatta Gál jogi előadását. Nem tetszett neki. Időnként fölolta szemöldökét, dr. Weisz Ödön és keserűen ezt látszott kérdezni:

— Ez is védelem? Mi ez? Hallottatok volna csak enigm!

II.

Prónay

Prónay Pál alezredes. Vádolt a járásbíró-ságon. Egy utcai affér utójátéka ez, a sértett, Ranzenberger őrnagy.

Kihallgatják a grófnő, Prónayót. Azt valjja, hogy este 8 órakor karanfogyva ment az urával és Ranzenberger őrnagy kihívóan fixirozta őket:

— Lenézelt minket von oben bis unten! A férjem akkor utánament, én megálltam és meg is fordultam. Nem hallottam, amit a férjem mondott, csak az őrnagy urat hallottam, amint ezt mondta: „magdval?!“ A férjem erre azt mondta: „magd val?!“

S hogy aztán hátrálva kimentek az utestre, Ranzenberger őrnagy levelette a kardját, szuragra tartotta. Férjem ekkor áttette a botot a balkezébe, jobbkezével revolvert vett elő. Vasárnap volt, lehetett este nyolc.

A grófnő elegáns, szép asszony. Igen okosan és értelmesen beszél. A publikum közt ott ül Windischgrätz. Prónayékkal jött. Prónay Pál öszes, göndörhajú férfi. Ötvenek látszik. Kis, nyírott bajusza van, szomorú arca. Karesu. Keze teli van iratokkal. Jobbkezében állandóan ceruzát tart. Folytonosan pöröl vannak, ismeri már a törvényt. Vagy öt pörlik, vagy öt pöröl. Több ügye van, mint egy ügyvédnek és több aktája is. Nagyon nyugodtnak látszik. De ez a nyugalom csak látszólagos. Ahogy a kardját összefonja, úgy látszik, mintha lefogná magát. Az egész tárgyalás alatt a földre néz. Nagy szemöldöke erőlyre mutat. Az egész ember egy nagy, energikus szemöldök.

Ranzenberger őrnagy kopasz. Uniformisban ül ügyvédje mellett. Kard az oldalán. Mögötte két fiatalabb tiszt. Kiserői. Feje barna, lesül. Ugynevezett nyaralás utáni lesült koponyva. O is lefelé néz egész idő alatt, amíg a grófnőt kihallgatják, egy helyre néz, lefelé hajított fejjel az asztal sarkára.

A grófnő befejezte vallomását, ekkor fölállt Prónay s anélkül, hogy ráneztet volna nejeire, a földre nézte, energikusan így szólt:

— Emlékszem a tanu, hogy amikor revolvert szögtem, tanu figyelmeztetésére leengedtem

a revolvert?

A grófnő igennel felelt, amire a bíró megkérdezte, hogy mit akar ezzel bizonyítani. Prónay ezt felelte:

— Azt akarom leszögezni, hogy ura voltam magamnak és nem akkor tettem el a revolvert, amikor a rendőr jött.

Prónayó még megjegyzi, hogy Ranzenberger őrnagy csatlakozott ollenégeihez, akik mindenfélel vádolják. Hogy királyparti, hogy propagandapénzeket kap s hogy levelezik egy gráci pucéistával.

Szünet után Ranzenberger őrnagyot hallgatták ki. Sértett, de tanu is. Negyvenkilenc éves.

— Megnéztem őket — mondja —, de úgy néztem meg, mint más járókelőt.

S hogy Prónay utána jött s ezt kérdezte: „akar valamit?“ S ő azt felelte: „Magától? Törődök is én magával!”

Prónay botjára azt mondja, hogy ötven centiméter hosszú ölmösbót. S hogy azzal minden erőlködés nélkül le lehet ütni valakit. S hogy Prónay ezt mondta: „a gy fejbeverőmagot, hogy illmarad“. S hogy Ranzenberger ezt felelte: „Takaradjon imcn.“

Ilyen mondatok röpöknek:

— Kétszer felémsajított. Nekemugrott. Bal-karját feje elé tartva felémsugrott. Kirántottam kardomat.

Ranzenberger őrnagy erős, erőlyes hangon beszél. Prónay jegyvez, mint egy ügyvéd, arcán az apró erek vastagodnak és fényleni kezdenek. Aztán az alezredes áll föl:

— Nekem tiszti elbáns jár és alezredesi cím. Nekem nem mondhatja: „magd. Magával szóba se állok.“ Prónay meg ilyeneket mondott:

— Előadása nem felett meg a valóság. Ha én le akartam volna lötni, le is lötnem volna.

S aztán ott a bíró előtt egy kínos jelenet követezett. Prónay azt mondta, hogy Ranzenberger szavahihetőségéhez kétség fér.

Ranzenberger szemé villámlani kezdtek. A jelenet félelmetes volt. Prónay föjtött erőly az asztal szélét fogta. Színe lefört belőle egy darabot. Aztán a bíró avatkozott a dologba, figyelmeztette a feleket, hogy uralkodjanak magukon.

Ezután a tanukihallgatásokra került a sor. Minden tanu igyekezett előkelő és disztig-vóle lenni. Múltó a felekhez. Jórészt járókelők, akik a verkedést látták. Volt, aki direkt monokliiban jött el. Egyik tanutól a bíró megkérdezte: „rokonságban nem áll a felekkel?“ A tanu szomorúan azt felelte: nem. Majdnem így mondta: „sajnos, nem!“

A tárgyalást elnapolták.

Nadas Sándor.

SALAMANDER

HÁROM OLCSSÓ CIKKE:

*Gevezőp
bőrcipők*

BŐRSZEGÉLVEL:

P. **6.50**

magas

NŐI CIPŐK

ELJÖRENDŰ

ANGOL YARROTT

P. **12.50**

*Divat
bőrcipők*

MINDEN SZÍNEN:

P. **24.50**

SALAMANDER

IV KECSKEMÉTI - U-19
IV KOSSUTH LAJOS-U 2
VII ERZSEBET-KÖRUT-36
VI ANDRÁSSY-UT-37
DEBRECEN FERENC JÓZSU 22
SZEGED KARASZ U 6

E héten döntő tárgyalások indulnak az egységes ellenzéki front megteremtésére

Nagy Emil, Horváth Mihály és Kun Béla minden gubernementális ellenzéki képviselő összefogását sürgeti

(A Reggel tudósítójától.) A házszabályszerűt javaslataknak napirendre való tűzése a jövő héten egy csapásra megelégedt a parlamenti életet és ezzel kapcsolatban

a közvélemény nyomása alatt döntő lépések történnek az egységes ellenzéki front megteremtésére.

E tárgyalásokról megkérdeztük néhány pártönkivüli képviselő véleményét, akik így nyilatkoztak A Reggel-nek:

Nagy Emil:

— Elnyem a dolog főleg abból a szempontból érdekel — ami kétségtelenül a legfontosabb szempont — hogy az ország több részétől már ne legyen hitécc. Az a meggyőződés, hogy amíg Bethlen gróf kormányon van, a rend úgy, ahogy meglesz, de sötétlen látom a helyzetet, ha egyszer ő elmegy. Márpedig az ország sorsát nem lehet egy emberre bázisolni.

A fenyegető kaoszt csak úgy lehet elkerülni, ha még Bethlen kormányzata alatt gubernementális ellenzéki párt alakul, amely kégyezési pontja lehet egy új és az ország jövője szempontjából meggyőzőtálló kormányzati rendszernek. Ki kell azonban jelentenem, hogy

ez az új ellenzéki párt csak akkor felelhet meg céljainak, ha a polgári ellenzéknek minden gubernementális tagját egyesíti.

mert ennélkül megmaradna az ellenzéki frontnak az a szétfűzedezettsége, amely ma is károsan hátráltat minden komoly ellenzéki küzdelmet.

Horváth Mihály:

— Elkövetett végre az ideje, hogy minden ellenzéki frakción, minden gubernementális ellenzéki elem, egységes sárban egyesüljön. Erre annál is inkább szükség van, mivel külön-külön nem tudnak eredményt elérni. Minden olyan alakulás, amely nem teremtene meg

a teljes ellenzéki egységet, csak újabb komplikációt okozna anélkül, hogy értékel bírna és célra vezethető. Ki kell kapcsolni tehát az összes nem aktuális és esetleg szétválasztó kérdéseket és meg kell találni azt a közös alapot, amelyen a polgári ellenzék minden gubernementális tagjának egyesítése megvalósulhat. Minden erre irányuló komoly akció teljes erőből kőznek vagyok támogatni és a legsürgősebb teendőknek mindenképpen a közzét megfizetését, a titkos választói jog és általában a szabadságjogok helyreállítását s a gazdasági bajok gyógyítását tartom.

Kun Béla:

— Az egységes ellenzéki front megteremtéséről már tárgyaltam Kállay Tiborral és Berky Gyulával és ha új párt alakítását nem is tartom helyénvalónak, szívesen résztveszek olyan egységes ellenzéki alakulásban, amelynek az országra oly káros kormányzati rendszer megdöntése a célja. A legnagyobb örömmel működnek együtt Rassay Károlyval, akinek eddig végeztet nagy munkáját, intakttségét, tehetségét nagyra becsülöm, Kállay Tiborral, Nagy Emillel, Berky Gyulával, Friedrich Istvánnal és az ellenzéki front minden harcos és gubernementális tagjával, valamint mindazokkal a képviselőkkel, akik a kormányzattól még ki fogják lépni. Kossuth Lajos demokráciája és a régi Nagyatádi-program alapján állva

legelső célnak a titkos választói jog kivívását tartom.

tiszta választásra, tiszta közéletre, lakéhszóra van szükség. Kossuth Lajos demokráciájára, amelyre a mai rendszer csak szaboreleplezések idején hivatkozik, de a szabadságjogok fokozatos megszüntetésével minduntalan megsemitül ez a demokráciát, pedig Magyarország újraszűtése csakis ennek jegyében képzelhető el.

Polónyi Dezső új könyve a magyar királykérdésről

(A Reggel tudósítójától.) Hogy ne tárgyaljunk a királykérdést, az nem jelenti azt, hogy ne is foglalkozzunk vele; és hogy „ne beszéljünk róla”, az nem jelenti azt, hogy ne is írjunk róla. Végre a kikapcsolás csak azt jelenti, hogy a kérdés nem immunes, hogy sokkal hatalmasabb erők szorítják le a napirend elől, mint amelyek odakergetik.

Csak pártpolitikailag van szélesöd a királykérdés körül, irodalmilag nincs és nem is lehet:

irodalmilag és politikailag épp ez az idő a „tényálladék fölvételének” ideje. Ez a munka nagyban folyik és most új erőre kap a Polónyi Dezső kitűnő könyvével (A magyar királykérdés), amely a letűnt függetlenségi politika világának hatásmas, szinte vad lendületét, tüzet, erejét, alaposságát, fanatikus meggyőződését, származását és gerincét viszi a vitába. Altfalában az a királykérdés publicisztikájának leggyejelemreműltőbb vonása, hogy a „régiek” vezetik: a legitimisták közül ma is utólrhetetlen Apponyi és Andrássy, szabadkirályválasztó részről pedig az a régi függetlenségi politika hozza a legtöbb értéket, amelynek földtől és kidöntött erdejéig

szálfaként maradt itt a Polónyi Dezső alakja.

az a függetlenségi politika, amelynek még obstrukcióból is több tehetség „jött ki”, mint azóta sok ugynevezett szakszerű vitából s amely nemely hibát mellett is az elchűségnek, közetelti tisztességnek és idealizmusnak, szorgalmának és kötelességtudásának legnagyobb példái mutatja. Mindezek után nagy tévedés volna azt hinni, hogy a Polónyi Dezső könyve valami harsogó és tüzes kuruc szónoklat — nem, ez a könyv: csupa érre, szinte zűgő és ciháros tartódsza, hajszolódása és zsufoldódsza az érveknek, amelyeket évszázadok árjából szűr le egy minden hevülés mellett is objektív és tiszta forraskritika. Polónyi Dezső

forrásaihoz viszi vissza a királykérdést.

amely két nagy logikai kapcsolatban tárul itt föl: hogy milyen megoldást követel a kérdés a történe rendje, tanulsága és törvénye szerint és milyen megoldást követel az adott európai helyzet szerint. Dialektikája nem egy erős közjogász rabulisztikus esavarmete, de hatalmas acélhíd, amely a legnagyobb terhelési próbákat is kiállja. Egyéniség: a föl-fogásban, lovagias mértékertartás; a polemikus küzdelmekben, tudás alaposság; az anyag összehordásában és földolgozásában, de lírai izzás és lebilineselő epikus erő; az elmondásban. Amit mond, arról sokszor „lehet beszélni”, de ahogy elmondja, abban anyi

derekas egyenesség, bátorság, okosság és nyíltság van, ami az ellenfelet is legyűri.

Végkonkluziója: „Kell-e még valakinek újra megfejteni pragmatika szankció? Nem! Jogfolytonosság, legitimitás, nemzeti öncéltság, nemzeti királyság mind csak egyet jelentenek: a királyt szabadon megválasztani.” Polónyi Dezső, mint a jó tanu, illetve szakértő, elmond mindent, amit a kérdésről tud; nagyon világosan, nagyon vonzóan és nagyon férfiasan s a további vita és bare menetben mindvégig hatalmas nyoma marad ennek a könyvnek, amely szorakozás, üdülés, okulás egyszerre, nélkülözhetetlen a politikusnak, akit tanít és a közönségnek, amelyet lebilinesel.

45 fillér és egy adósságokkal terhelt autó a hagyatéka egy előkelő családból származó bankhivatalnoknak, aki vasárnap előbb megmérgezte, majd felakasztotta magát

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben a mentőket a Békéscsi-úti Debrecen-szállóba hívták ki, ahol az egyik vendég öngyilkosságát követte el. A Debrecen-szállóban esütőtökön egy elegánsan öltözött fiatalember bérelt szobát, aki a bejelentőlapot mint Fruttlinger Lajos 29 éves bankhivatalnok töltötte ki. A bankhivatalnok a nap legnagyobb részét nem töltötte a szállóban: annál inkább fölött a személyzetnek, hogy vasárnap déli 12 órakor még nem hagyta el a szobáját. Kopogtattak az ajtaján, majd amikor erre nem kaptak választ, betörték az ajtót. Fruttlinger Lajos az ágy előtt élettelenül feküdt a földön, nyakán a lepedő faszáljából készült hurokkal. A mentők megállapították, hogy a szerencsétlen fiatalember már

halott.

Fruttlinger Lajos

előbb veronállal megmérgezte magát, majd

Gyapju házikabátok. . . 21 P-től
Selyem pouplining . . . 11 P
Finom selyemnyakkendő 4 P

Schwarzenberg

uridivatüzletében

VI, Teréz-körút 18. szám. Oktogomnál

a lepedőből kihalított vászondarabot a nyakára hurkoltá és az ágy réztámlájához kötötte magát.

A rendőri bizottság átkutatta zsebeit. Pénztárcájában mindössze 45 fillért találtak, ezenfölül több bucsulevet. A rendőrséghez címzett levelében azt írja, hogy anyagi gondjai miatt váltik meg az élettől. Nemrégiben még ragyognos ember volt, a régi jöletből azonban csak az autója maradt meg, amely adósságokkal terhelve áll most egy garázsban. Legutóbb azzal is megpróbálkozott, hogy autójával Mátészalkán befűvarozást vállalt, de ez sem igen vált be. A másik levelet atyjának, Fruttlinger János mészalkai adóhivatali főigazgatónak címezte, a harmadikat pedig feleségének, akitől másfél év óta különváltam élt és aki nemrégiben indította meg ellene a válópárt. „Nagyon szerettelek — írja a levélben —, most már szabad vagy, nem is kell, hogy világi bíró pártasszon el bennünket egymástól. Bocssás meg, ezzel az étellel nem bírok tovább megküzdeni.”

Gyászruhák 4 óra alatt

Horváth és Halász

női gyászruhakészítő vállalat, IV, Váci-utca 26
Teljes gyászfelszerelés speciális raktára

Telefon:
Aut.
071-09

MEINL UTERMÉSŰ TEA

KELET VIRÁGA

legfinomabb válogatott indiai és kínai fajták keveréke. Izben illatos, felöntése sötét

¾ angol font

P. 4.20

AZ ERNST-MUZEUM AUKCIÓI XXXIX—XL

BUDAPEST VI, NAGYMEZŐ-UTCA 8

Kiállítás:

November 18-25-ig
dél előtt 9-től
délután 5-ig

Ezüstgyűjtemény főuri birtokból,
Benczur Gyula és Keszler József
hagyatékából, valamint főuri és más
magánbirtokokból származó festmények,
műtárgyak és butorok, valamint
Balassa Istvánné magyar textilgyűjteménye

Aukció:

November 28-tól
naponként
délután 1/4-10

Az egyetem tanácsa politikai okokból nem engedte át az aulát a Korányi-centennáriumra

A tanács tulzó tagjai azzal érveltek, hogy az egyetemek rendjét veszélyeztetné, ha az aulában áldoznának a zsidó származású Korányi emlékének

(A Reggel tudósítójától.) Orvosi és tudományos körökben nagy föltűnést keltett és megütközést váltott ki az a hír, hogy az egyetemi tanács Korányi Frigyes báró centennáriumi ünnepségére nem engedi át a központi egyetem auláját. Az egyetemi tanács határozata a szűk körből a nagy nyilvánosság elé kívánkozik, mert Korányi a legnagyobb magyar tudósok egyike, a modern magyar belgyógyászat megalapítója volt. Olyan pozíciót töltött be, melyhez hasonlót sem előtte, sem azóta egyetlen orvos sem ért el. Egy hónap múlva, december 17-én lesz születésének százéves évfordulója és a magyar orvostársadalom az egyetem aulájában akarta megünnepelni a nagy tudós emlékét.

Az egyetemi tanács azonban nem indokolta meg, hogy az aulát miért nem adja át a centennáriumra.

Róla a meglepő eljárásról olyan helyen, ahol jól ismerik az ügy minden részletét, a következőket mondják A Reggel-nek:

— Az egyetemi tanács ülésén több professzor arra hivatkozott, hogy centennáriumot nem szoktak tartani az egyetem aulájában, de ez az érv nem állja meg a helyét, mert éppen báró Korányi Frigyes doktorra avatásának 50. évfordulóját az egyetemi aulában nagy fénytel ünnepelték meg. Voltak a tanácsban olyanok is, akik nem elégedtek meg ezzel az érveléssel.

politikai szempontból bírálták a kérdést. Elismerték Korányi halhatatlan érdemeit, de kikötözték arra, hogy a nemrég lezajlott verekedések után

az egyetemek rendjét veszélyeztetné, ha az egyetem aulájában áldoznának a zsidó származású Korányi emlékének.

Az egyetemi tanács ülésén tíz professzor vett

részt. Walkenberg Alajos rektor, Fündesz Ernő prorektor, Aistlilner József hittudományi dékán, Hekler Antal bölcsészdékán, báró Kéthly László orvostani dékán, Navrátil Akos jogi dékán, Martin Aurel hittudományi pro-

dékán, Kenéz Béla jogi prodékán, Tellyesinszky Kálmán orvoskari prodékán és Méhely Lajos bölcsészprodékán.

Az egyetemi tanács összetételével meg lehet magyarázni az elutasító magatartás indokait.

A tanácsai határozattal előállott kényes helyzet a döntés után a tanács többsége is átértékelte s nyilván így történt, hogy valamilyen utómódon elégtételt akarnak szolgáltatni. Ezért elhatározták, hogy ezután minden második esztendőben Korányi Frigyes-emlékülövést tartanak. Az orvosegyesület igazgató-választmányja Korányi Sándor bárót kérte föl a december 10-i előadás megtartására.

„Föltétlenül szükséges, hogy a házszabályreformnak etikai alapja is legyen, amelyet csak az összeférhetlenségi törvény szigorítása teremthet meg” —

mondja Griger Miklós, aki határozati javaslatot terjeszt elő az összeférhetlenségi törvény revíziója érdekében

(A Reggel tudósítójától.) Az új házszabály megkötésére a lélekharangot a határozati javaslatok beterjesztésének mai korlátlan szabadsága fölött is és a szabadsággal utolsónak Griger Miklós fog élni, aki a házszabályrevíziós vitában

határozati javaslatot fog beterjesztetni az összeférhetlenségi törvénynek régóta esedékes megszigorítása érdekében.

A Reggel beszélt ebben az ügyben

Griger papképviseletével.

aki a következőket jelentette ki:

— A házszabályrevízió megreformálja a mai parlamentet és föltétlenül szükséges, hogy

e reformnak etikai alapja is legyen, amelyet csak az összeférhetlenségi törvény revíziója teremthet meg.

Teljesen lejárta a parlament tekintélyét, ha egyes képviselők az a fölfogás terjed el, hogy közjogi állásukat meggazdagodásra hasz-

nálják föl. Ez a fölfogás mindenesetre rossz vért szül a közvéleményben és kétségtelen,

ilyen képviselők nem küzdhetnek intakt erővel a köztisztviselői inkompatibilitás ellen sem,

amelyről Gaál Gasztonnal megegyezően az a véleményem, hogy állami, különösen magasrangú miniszteri tisztviselők sem helyezkedhetnek el hasznát hajtó vállalatoknál. Ha ugyanis ezt megteszik, semmiesetre sem őrizhetik meg az ügyek intézésénél nélkülözhetetlen pártatlanságukat. A mai viszonyok között elengedhetetlen szükség van az összeférhetlenségi törvény alapos revíziójára.

Ez a törvény ugyanis annyi kibuvót ad, hogy ez már annyi, mintha nem is léteznék.

Eppen ezért a házszabályrevíziós vita során az összeférhetlenségi törvény szigorítása érdekében határozati javaslatot terjeszték be és remélem, hogy a képviselőház többsége nem fog elzárkózni e javaslat elfogadása elől.

November 19-én kezdődő

Harácsonyi ocasiãookban többet nyújtunk, mint valaha!

Remek { minőséget választékot kiszolgálást

Mihetetlen olcsó árakon!

Crepe de Chine extra I. a. cca 100 cm egész nehéz minőség P	10⁸⁰ ezelőtt 14.80
Crepe de Chine cca 100 cm szel. kifutó ruhaminőség P	6⁸⁰ ezelőtt 9.80
Crepe satin egész nehéz cca 100 cm szel. extra I. a ruhsanyag P	15⁸⁰ ezelőtt 21.50
Crepe Mongol cca 100 cm szel. legnemesebb ruhsanyag P	17⁸⁰ ezelőtt 25.50

Nyersselyem női kombiné 82 cm széles, elsőrendű minőség, tisztá helyem .. .. . P	4²⁰ ezelőtt 7.20
Georgette cca 100 cm széles, garantált francia la minőség. .... . P	8⁸⁰ ezelőtt 12.50
Paplan brokát valódi japánaru 50 cm széles, tisztá selyem, minden színben .. P	11⁸⁰ ezelőtt 18.—
Crepe Tunis estélyi ruhákra, pompás színben P	8⁹⁰ ezelőtt 15.—

Brokát belésnek remek minőség, minden színben .. P	4⁸⁰ ezelőtt 7.20
Gordbárony valódi francia áru .. .. . P	3⁸⁰ ezelőtt 4.50
Ondamine tisztá gyapju ruhakelme, valódi francia minőség P	7⁸⁰ ezelőtt 11.—
Matelassé pongyolára, minden színben .. P	3⁹⁰ ezelőtt 5.90

Szenásy, Hoffmann és Társa r.t.

Új helyiségünk:

csak V. Bécsi utca 6. volt Klauz palota.

Nem kertészkamara, hanem vámszerződések segíthetnének a magyar kertészetnek

— panaszolták vasárnap a kertészeti kongresszus megnyitásán

(A Reggel tudósítójától.) Tíz év óta most tartjuk az első magyar kertészeti kongresszust. A magyar kertészek országos tanácskozását, amelyre az ország minden részéből a fővárosba sereglettek a kertészek, vasárnap nyitották meg a vármegyeháza nagytermében.

Ambrózi Lajos gróf, a kongresszus elnöke ismertette a kongresszus célját. Szerinte

a készülőben lévő kertészeti törvény

segíthet a kertészársadalmon, elsősorban a kertészkamara felállításával.

Mayer Károly államtitkár bejelentette, hogy a földmivelügyi kormány nagyszabású kertészeti programot készített.

— Megdöbbentő — mondotta —, hogy felett kertészeink ellenére

a múlt évben 570.000 pengő értékű virágot hoztak be külföldről.

Nem hiszi, hogy a magyar kertészek nem tudnak olyan virágot termelni, mint a külföld. A legközelebbi vám és kereskedelmi szerződés megkötésénél, amelyek etekintében a kertészetre is kihatással lesznek, gondoskodni kell arról, hogy a virágkertészet megfelelő védelemben részesüljön. Hasonló a helyzet a gyümölcsstermelés terén is. Amíg a múlt évben

kilencmillió értékű gyümölcsöt exportáltunk, addig az import több mint 18 millió pengőre rugott.

Purébl Győző tanácsnok a főváros képviselőiben üdvözölte a kongresszus résztvevőit.

— A főváros — mondotta — nagy áldozatokhoz a magyar kertészelért, kertészete világhírű. Így teljes elégetélt kaphat azoktól, akik pár évvel ezelőtt még aszfalt-parasztnak esutottak a kertésztermelőket.

Fabricski Endre tiltakozik az ellen, mintha a banán több vitamint tartalmazna, mint a magyar alma vagy barack. Koós Mihály után az elnök, Staub Elemér nyugalmazott államtitkár hangoztatta, hogy

a kormány nem támogatja megfelelő kereskedelmi szerződésekkel a magyar kertészetet. A kertészeti kamara felállítását nem tartja helyesnek.

sokkal inkább célravezető volna szerinte az egész magyar mezőgazdaságot egy szoros táborba tömöríteni. Darvas Ferenc főtitkár ismertette ezután a kongresszus programját, majd Mátócsy-Dietz Sándor bezárta a közgyűlést, amelynek lezajlása után az Iparügyi Minisztérium megnyitotta:

a gyönyörű virágkiállítást.

Délben 400 terítékes banketten vettek részt a kongresszus tagjai, majd délután a szakosztályok megkezdtek a szakkérdések tárgyalását.

Az Operaház Schubert-centennáriuma

„A muzsa csókja“ című balett bemutatója és a „Cselre csell“ egyfelvonásos vigoopera reprize

(A Reggel munkatársától.) Egy évszázada, hogy minden idők legelsőintébb dalköltője, Schubert Ferenc örök álomra lehunyt ábrándos tekintetű szemét. Fiatalon, 31 éves korában érte utól a halál, amely sírfelirata szerint „gazdag szákmányt, de még gazdagabb reményeket adott vala el“. És ma, száz év után is, Schubert megmaradt az ifjúság, tavasz, szerelmesség jegegyes trubadurjának.

A centennáriumból a magyar királyi Operaház is méltó módon kiveszi részét, amidőn kegyeletét nemcsak Schubert egyfelvonásos operájának felújításával, de produktív irányban is, balettbemutatóval ünnepli meg. Érdekes és a maga nemében egyedülálló kísérlettel állunk itt szemben. Schubert hat kis zongoradarabból álló sorozata, amelynek ő „Moments musicaux“ címet adott, a játékos derű, föléslálanó reményesség, magabizállo tinédcs, röpké hangulatait tükrözi vissza. Nehéz feladatnak látszott tehát e több, mint száz éve kész és nem programmal készült muzsikához olyan szöveget írni, amely az önálló kis darabok hangulathullámzásait a színpadi község fényében logikus, elhíhető történésess tudja összefogni. Dohnányi Ernő-Galafrés Elza azonban tel-

jes sikerrel oldotta meg ezt a problémát. Szimbólikus tárgyat választott: „A muzsa csókja“ az égi, ideális szerelmet könnyelműen eljártott, a földi szerlemben pedig keservesen csalódott költőt kibékíti a művészi alkotás formájában. A költő irászatlanál örökítt meg az imént lepergett jeleneteket, mialatt eszményképe, a szép hercegnő, a kastély hideg üvegteraszán, fehér magasságbau utóljára állsuhau. Hogy a Moments musicaux valóban Mouvements musicaux-vá is lett, az elsősorban annak köszönhető, hogy a szövegíró szinte belehalt a zene pórúsaiba s gyöngéd kézzel hámozta kis és plantálta át a motívumok, ritmikai csillánkok szemérmesen rejtett gyökereit a karesu mozdulatok és finom ötletek színpadi mezejére. Így sikerült minden ízében szerves egységet teremteni a zene és színpad között.

Énnek az egységnek bensőségét még fokozza Dohnányi Ernőnek ezisztíniú, valóban schuberti szárnyakat öltött hangszerelese, amely esdeklő fafuvók, borongó brácsaszólamok szövesével írja körül a történetet. Dohnányi műtem változtatott Schubert műven, csupán az első Moment musical motívumait hozza az érthető befejezés kedvéért Coda gyanánt. A rendezés Márkus László zenialis munkája, akinek a különféle mozdulatstílusokat: táncot, reliefet, ugyszintén az aranykapuval keleválasztott fehér és vörös fények színbolumába állított színpadot, angyalok, manók csoportjait sikerült megkapó képhe összefoglalnia. A tépeleddő költő alakját Brada Rezső finom művészi ökonómiaúval elevenítette meg. Mátrai Irén edes, lehetetszerü hercegnisasszony; a táncosó szerepében Szalay Karola aratott sikert.

A „Cselre csell“ című vigoopera, amely nálunk már több mint 40 év előtt repertoárdarab volt, egyike Schubert legsikerültebb alkotásai-

nak. A művész élete vége felé mindinkább a nagy formákra törekedett. „Nun sitze ich ganz in der grossen Form, in der Oper und Symphonie“, írja egyik barátjának. Jelen műve élettől pezsdülő, változatos, pillanatra sem lankadó, szinte moztart magasságokig szárnyaló muzsika. A centennáriumból eltekintve is, érdemes volt felújítani. Előadása pedig a Parsangi lakodalom színvonalát megközelít. Haselbeck Olga sok természetes humorral adja a női főszerepet, mellette Nagy Margit, Halász Gitta, Bárony Dóra, Tóth Erzsé, továbbá Malczky Oszkár, Lauristin Lajos, Röstler Ervin és Szűgyi Kálmán bizostílják az előadás sikerét. A rendezés Szemere Árpád művészi ízlésű díeséri, a kifinó versekben pattogó, szellemes fordítás pedig Harsányi Zsolt virtuóz munkája. Mindkét művet Rékai Nándor karnagy vezényli nagy körültekintéssel.

Dr. Várady Miklós.

Amikor Petschauer Attila lándzsát tör...

(A Reggel tudósítójától.) Ugy látszik, a kövéreknek végképp leáldozott és állandó dísz lett, hogy sovány, fúrge s a lehetőség szerint kidolgozott izmu legyen az ember. A zsírpárnák hadat ízentek. Nem túri meg sem az ortvostudomány, sem a kozmetika, sem pedig a mai élet irama. Testedző és fogyasztó kurákról, mindenféle passzítálon, fürdőről és masszázsról hallunk minduntalan és valóban minden találány érdekel bennünket ezen a téren, mert mindnyájan szeretnénk megszabadulni fölösleges súlyunktól — minél biztosabb, tökéletesbb, gyorsabb s az egészségre nem káros módszerrel. Egy újfajta masszázsról sokat beszélnek egy idő óta külföldön, nálunk csak most kezdik megismerni. Az újfajta masszázst új készületek segítségével ön maga alkalmasza az ember s ezzel a kezi és villanymasszázs minden előnyét a legegyszerűbb kezeléssel biztosította magának. Az új készületeket „ELEKTROLLEK“nek hívják. Valószággal

új esoda ez a találány.

oly tökéletes és célszerű a maga nemében. Tessek elképzelni: egy arasznyi, zsebben hordozható, masszív és tetszetős kis készülék, amelynek belsejében áramfejlesztő dinamó van, amely kiapadhatatlanul szolgáltatja az áramot. Tehát nem battria van benne, amelyből az áram kifogy, és — a költséges világító áram igényvételére sincs az elektrolleknek szüksége, ami nemcsak megtakarítást jelent, de az utazgató embereknek azt a lehetőséget is megadja, hogy bárholva magukkal vigyék el. Elektrolleket függetlenül a vidékek szerint változó áramerősségtől. A masszázis alkalmazása a lehető legegyszerűbb: az ember a benedvesített bőrön vagy vizes kendőn keresztül végigsátlatja bőrfelületén az Elektrollek gumibroncsos kerékét és közben egy kis gomb segítségével szabályozhatja az öllele erősségű áramot. C'est tout. Nem kell itt külön fejtételezni, hogy egy naponként alkalmazott, tökéletes villanymasszázsnak milyen aktíváló: frissítő, gyógyító és fogyasztó hatása van... Budapestben, amint az előbb említettem, most kezdik alkalmazni az új készületeket (amelyek előkelő drogériák és más szaküzletek kirakataiban már láttam, így Kosztolányi, Nerudánál, Molnár és Mosernél, Pesslénél), de maris vannak lelkes hívei. Például

Péchy Erzsé és Fejes Teri művésznők máris nekikülhételtennek tartják.

Sportemberek közül is sokan. Például Petschauer Attila lándzsát tör mellette. Persze lándzsát és nem kardot... (A.)

CHMEL zongora(terem Alapítva 1835
V. Dorottya-utca 7. sz.
(Hitelbank-palota) — Bechstein, Bösendorfer, Grollman-Steinweg, Proksch, Steck világármárkák egyedül képviselete és nagy választék egyéb gyártmányú zongorákban
Hangolás, javítás, kölcsönzés!

Előnyös árak és kedvező fizetési feltételek!

Még ma keresse föl cégünket,

ha óicsón akar csillárt venni
4 lángu masszív bronzcsillár, komplett, ... 28.— P
6 lángu masszív bronzcsillár, komplett, lakásban felszerelve ..... 51.— P
Rádiócsillékek
METEOR Rt Podmaniczky-u. 27 (Teréz-kört sarak) Fiók: Várház-kört II
Óriási választék Vidékre ábrák

Autópneumatik
AUTOFELSZERÉSEK CITROEN-ES FORD-ALKATRESZEK
TELEFON: 221-97, 285-63
NAGY JOZSEF VI. ANDRÁSSY-UT 43

Higiénikusan
csak az a nő öltözködhet, aki Excellont védőgyű, garantáltan mosható.
Excellont
Ügyeljen a védőgyűre!
Gyártja: a Selyem- és Gyapjuárugyár Rt., Budapest

Modern bronzcsillárok
Anik íves- és bronzcsillárok
Kedvező fizetési feltételek! Vidékra árjegyzzék!
Kadelburger Ernő Csilláráruház
Budapest V, Lipót-kört 5 (Maróthidnál), Telefon 251-69

Zongorák, pianinók
legjobbák legolcsóbbak legkönnyebb feltételekkel!
Reményimél
Budapest VI, Király-utca 58-60. szám

Hogyan zajlik le a kulisszák mögött egy francia kormányválság?

Politikai intimítások a zord Poincaréről, a ravasz Doumergueről, a bosszuálló Caillauxról, a szomorú Herriotról és a Poincaré-imitátor Barthouról, aki úgy örül az újságírók tapsának, mint egy primadonna

Páris, november 15.

(A Reggel tudósítójától.) A most lezajlott francia kormányválság nagyon próbára tette a párisi politikai riportereket. Itéletidő járt, süvöltött a szél, zuhogott a zápor. Az újságírók kötelességükhez híven, mintha egyszerre lettek volna mindenütt; kormányelnöki palotában és a képviselőházban, az Elysée-ben és a partikörök előszobáiban, sőt ugyanakkor a nevezetesebb összejövők kályhája körüljében is. Hat álló napon át, reggeltől a hajnali órákig voltak talpon. Kivált attól fogva, hogy Doumergue elnök Poincarét bízta meg a kormányalakítással. Borzasztó ember ez a Poincaré. Nem ismer se éjjelt, se nappalt. Más dégnált miniszterelnök, ha már hajnalig tárgyalt s manővrizrozott, utána alszik is rá egyet. Poincaré nem. Reggel már 8 óra előtt újra elroborogt hazulról és egerutat véve, a legtitkosabb haditervek szerint sietett el Tardieuhoz, Chéronhoz, esetleg más bizalmasához, vagy pedig őket rendelte magához valamelyik miniszteriumba. De hiába volt a legravaszabul kiesztél randevu:

Poincaré mindig, mindenütt ugyanazt az újságírói sorlatat találta maga előtt.

Hogyan tudták meg naponta, előre, a titkon megbeszélő találkozók helyét, nem volna illő itt elárulni. A történetírás dolga lesz, hogy ezt egy gazdáltnál pillanában majd kipuhatolja. Eleg annyi, hogy Poincaré, aki fél a sajtótól, az indiszkrétoktól s a fogát összeszorítva adózik a titkolózás gyönyöreinek, elhúzódt az újságírók informátságán. Eleinte ugyan gungosán mosolygott, megtagadva fölük minden fölvilágosítást. Utóbb már ideges lett. Végül nem bírta tovább és odalépet a csoportjukhoz, rájuk pattogott: „Csodálom, hogy az urak nem eszneltek meg rá:

hiába vannak a sarkomban, fölem nem fognak megtudni semmit, soha!”

Amikor azután a tanácskozások negyedik, ötödik napján sem sikerült egy lépést is tennie, hogy ezembe ne találta volna magát a riporterekkel, kérésre fogta a dolgot: „Uraim, az istenért!... Csak azt az egyet mondják meg: honnan tudják mindig ilyen pontosan, hogy én hová megyek?” Egy régi parlamenti újságíró fölényes nyugalommal válaszolt: „Csodálom, Elnök ur, hogy rá nem eszmelte még:

hiába vagyunk a sarkában, fölünk nem fogja megtudni soha!”

A köztársaság elnöke az Elysée-palota egyik díszszalonját rendeztette be az újságíróknak sajtószállásul. Ok azonban, hogy egyetlen látogató se kerülhesse el figyelmüket, inkább kint táboroztak az üvegerandás hallban, ahová, kályha híján, legalább egy hosszú asztalt és egy esomó széket állítottak be nekik. És mialatt az elnöki termekben folytak a tanácskozások, ok napestig idekint veszelgettek, ill ebédelték és vacsoráztak; ha fáztak: legföljebb táncra perdültek kicsit egy zsebgérfon hangjai mellett, vagy ha nagyon unalkozóak,

szórakozásul az egyes politikusokat utánozták.

Poincaré csipős, érdes hangját. Tardieu tenorját. Maginot katonás szaggatottságát. Herriot baritonját. Barthou dallamos körmondait. Egyik ilyen műkedvelői előadás közepén, az oldalfüggöny mögül előlépett egy cvikkeres, szakállas ur és ráfordott az éppen Poincarét utánozó újságíróra: „Rossz!... Nem ér semmit!... Majd én!” És most ő utánozza Poincarét. Mindenkinek el kellett ismernie: az imitációja sokkal jobb volt, közelebb járt az igazsághoz. Ami annál inkább meglepő, mert a Poincaré-imitátor: — Barthou volt, az igazságügyminiszter. Ez az újságírók megtapsolták, ő pedig elégedetten hajlongott, mint egy primadonna.

Es amikor elült a taps, Barthou így szölt egy másik újságírónak: „Hogy maga milyen csapnivalóan rossz volt, amikor tegnapelőtt engem utánozott!” És rögtön megmutatta ő, hogy kell őt imitálni. Kifigurázta — önmagát.

Doumergue elnök ezuttal nagyszabású konzultációt rendezett, noha előre biztos volt, hogy a lelépő Poincarét nem válthatja föl más, mint — Poincaré. De mintha az elnök éppen ezt akarta volna beszüggerálni a fitkon más véleményen lévőket. Nemcsak pártvezéreket, másod- és harmadrendű politikusokat is meghívott magához, hogy konzultáció árva alatt győzze meg őket róla: nem jöhet más, mint Poincaré. A meghívottak boldogan hallgattak. Hiszen a legtöbbjének nem az volt fontos, hogy ő adjon tanácsot, hanem, hogy ott-hon, a kerületben megtudják: az Elyséebe volt konzultációra hiva! Az ilyesmi mindig jól hat. Akit az Elyséebe hívnak, félig már miniszter. Ha ma nem, majd egyszer... Leaközlelebb... Két nap múlva pedig — új meglepetés! — megint elhívták az Elyséebe. A politikus oda volt a gyönyörtől. S amikor az elnök most már másodszer is kikérdezte, kit

ajánlana miniszterelnöknek, egyhanguan hajtogatta mind:

Poincaré! Poincaré!! Poincaré!!!

Es indokolásul elreccintáltak a két nap előtt Doumerguetől hallott érveket. Az elnök mosolygva hallgatta a vendéget, aztán teljesen igazán van... Nem jöhet más, mint Poincaré! A konzultált férfi pedig rájogva mesélte kint utóbb az újságíróknak: „Ittgogyó ember ez a Doumergue!... Micsoda politikus!... Es amit legjobban szeretek nála, hogy hallgat a jó tanácsra!...”

A kormánybuktatás ezuttal Caillaux legszemélyesebb munkáját volt. Vendetta volt: harmadfél év előtt Herriot gáncsolta el őt. Caillaux semmit se hagy bosszulatlanul, 35 embere addig agítált a radikálsocialista pártban, amíg végül fölmondták a fegyverbarátságot Poincarénak... Es Herriot, meg a többi radikálsocialista nem kapott többé helyet az új kormányban. Mi tagadás,

Herriot nehéz szívvel búcsuzott a miniszterségtől.

Amikor utóljára elhagyta Poincaré dolgozószobáját, hogy már most fölesapjon újra ellenzőknek, alig tudta leplezni szomorúságát. Válasz nélkül eresztette el füle mellett a riporteri kérdészködeket és hogy másra terelje a szót, hűvel rázta meg egyik-másik újságíró kezét: „Hogy van a felesége? Mit csinálnak a gyerekek? Mikor ebédelhetünk együtt, kedves barátom?...” (a. a.)

Bécsben fölborult egy autóbusz, 19 utasa megsebesült

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A parlament épülete előtt vasárnap délelőtt a városi autóbuszvállalat egyik különkocsija, amelyen 26 munkás ült, fölborult. Az autóbusz sofförje a parlament sarkánál tulságosan élesen vette a fordulatot, úgy, hogy a kocsit elvesztette egyensúlyát, eses közben az autóbusz nekizuhant az egyik villanylámpa oszlopának és azt is kidöntötte. Az utasok közül 19-en könnyebb-súlyosabb sérüléseket szenvedtek.

Hideg lesz

Női csálbos és fűzős cipő

fehér Melton. Lakb szegélylyel és erős talppal.

Férfi prima fekete box cipő erős talppal.

dunla talppal a leg-erősebb strapára 29.00

Fü és leányka cipő

prima fekete box bőrbélel sel, dunla talppal.

26-30 16.00
31-35 " 21.00
36-39 " 27.00

Del-Ála

VII. ERZSÉBET KÖRÜT. 28. VII. RÁKÓCZI ÚT. 6. FIÓKOK: CEGLÉD. ESETERGOM. GYÖR. KAPOSVÁR. KECSKEMÉ T. SZEGED. NAGYKÖRÖS. PECS. SZÉKESFEHÉRVAR. SZOMBATHELY.

Ha csókol, ne legyen bizonyíték
Használjon
„KHASANA“
csókálló arc- és ajakroge-t
Viz nem viszi le. Abszolút jó!
Mindenütt kapható!
Magyarországi központ:
MIHÁLY OTTO, gyógyszer-nyagkereskedés
Bndapest, VI. kerület, Podmaniczky-utca 43. szám

Árak:
Ajakroge ..... P. 2.40
Ajakroge csavaros ..... P. 4.70
Ajakroge csavaros betét ..... P. 2.50
Arcroge téglcy ..... P. 3.20

Azurkék flanelruhácskában negyven kisbaba fogadta vasárnap a Népház új böl- csődéjében a főváros és a kormány képviselőit

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap mutatta be az V. kerületi Általános Közjótékonyági Egyesület a Vág-utcai Népházban létesített bölcsődéjét, munkaiskoláját és kibővített háló- és étkezőhelyiségeit a nagyszámban megjelent érdeklődőknek és a hatóságok képviselőinek. A népjóléti minisztert Fekete miniszteri tanácsos, a fővárost Berczell és Borevendég tanácsnokok, Szalay, Guth és Spamberger előjárók és Szécsi helyettes tiszti főorvos képviselték. Lázár Ferenc felsőházi tag elismeréssel adózott Halász Elemér V. kerületi előjárónak, az egyesület elnökének, aki a fővárostól és a népjóléti miniszteriumtól kibarcolta a beruházásokra és átalakításokra szükséges anyagiakat és a kerület nemesszövű és minden munkára kész, járadékotlan hűlőgyűjtőségével karöltve olyan szociális intézményt létesített a Váci-ut szomszédságában, amelyre büszke az egész kerület. Ezután Halász előjáró és Czigler főtitkár kalauzsolása mellett megtekintették a Népház újonnan föllátított osztályait. A Bölcsőde hossza, nap sugaras, üvegfallal folyosóján

amerikai moziíllmbe illő kedves jelenet fogadta a vendégeket.

A fehérfallal, vastag linoleummal borított, gőzfűtést ellátott tágas folyosón alacsony asztal mellett, azurkék flanel-

ruhácskában, nyakuk köré kötött fehér partellivel, negyven apróság ebédelt.

A legfiatalabb lehetett másfél éves, a legidősebb talán négy.

Apró kezükben kanál csillogott, a huslevésnél tartottak éppen. Olyan szépek voltak; arcuk gömbölyded, bőrük hamvas a mindennapos fürdőtől, hajuk gondosan fésült és a szemük bátran, kíváncsian fogadta a vendégeket. A belső szobákban a pólyásbabák nyugtatólták kis kezeskéjüket a hófehér bölesőkbe a vendégek felé. Ott örködött köztük Szécsi Ernőné, a Bölcsőde patrónája. A munkaiskolában 12-14 éves kislányokat foglalkoztat az egyesület. Reggeltől délig van elméleti oktatás, aztán jó, bőséges ebéd következik, delután gyakorlati ismeretekre, kézimunkára, varrásra, szabásra oktatják a lánykákat. De aki akar és tehetséget érez magában, németül, franciául és angolul is tanulhat. A földszinten van a Népház hatalmas konyhája; Halász Elemérné parancsol a szakácsnők serege fölött.

600-700 ebédelt főznek itt minden nap.

Hat filléért adnak négy deci jó levest, 12 filléért főzeléket, 18 filléért süteményt, de aki peesenyét akar, azt is kaphat, burgonyával és salátával körítve, 36 filléért. És akinek hajlékra van szüksége, azt is kap a Népházban, tiszta ágynemű, levegős teremben, ingyen. Bizony, alighanem sokan fogják a télen igénybevenni.

Bécsben letartóztattak egy ismert budapesti fiatallembert, mert morfinistává tett egy uriaszonyt

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) A bécsi rendőrség hosszabb megfigyelés után morfiom-élvezetre való csábítás miatt letartóztattott egy ismert budapesti fiatallembert, akit már át is adtak a büntetőbírósnak. A letartóztatott fiatallembert, B. Z. a rendőrség megállapítása szerint még áprilisban

megismerkedett egy elvált uriaszonnal, aki morfinista volt.

B. hosszabb időn át morfiomhoz juttatta ismerősét, aki oly nagy mértékben esett a ezen-vedély rabjává, hogy idegyógyintézetbe kellett szállítani. Ezalatt B. visszatért Budapestre, de levélben még innen is küldött morfiomot a szanatóriumban levő hölgynek, akit néhány nappal ezelőtt idegrendszerének teljes összeomlása miatt

most már egy elmeógyógyintézetbe kellett beszállítani.

A rendőri nyomozás szerint a súlyosan megbetegedett uriaszonym életveszélyes állapotáért B. Z.-t terheli a felelősség. Az ügyben szereplő pesti fiatallembert köztisztviselőben álló nagynevű családjára a javíthatatlanul könnyelmű fiuvál már régen megszokott minden észze-költeést.

Kalandos élete során a fiatal ember többször került már összeütközésbe különböző országok hatóságaival. Mostani afféját megelőzően Párisban egy ezerfrankos vendéglői számla miatt tartóztatták le. Néhány hónapja

egy gazdag fiatal hölgy társaságában tüntől Budapestben,

akiről azt híresztelték, hogy a feleség. Ebben az időben költsékes életmódot folytatott, Budapestben egy csinos sportautót is vásárolt. Valószínű, hogy az illető hölgy azonos azzal, aki miatt most Bécsben letartóztatták.

Egy nagy szücs öngyilkossági kísérlete Bécsben A szörmebundák áldozata

A szörmebundáját nálunk éppen úgy, mint Bécsben és az egész világon is, az általános nagy divatnak hódol. A divattal együtt szaporodnak a szücsök is és ezzel óriási verseny fejlődik ki közöttük. Olyan a szakmabeli versengés is, mint a háború. A cégek valóságos haditerveket eszelnek ki, hogy letudják hengerelni konkurensjeiket. A megvívott csaták után itt is vannak áldozatok. A győzelem itt is azé, aki terveit nem erőszakos, hanem ügyesen átgondolt, egészséges és izléses alapokra fekteti. A legelső feltétel természetesen a legolcsóbb bevásárlási források fölhatatása. Szükséges továbbá az illető cég tőkeerős is legyen, mert mihelyt valaki erején fölül kezd spekulálni, biztos a bukása. Nagy fontossága van végül a rezsiköltségek arányos megosztásának is, mert aránytalan költséggel dolgozni annyit, mint rossz haditervet keresztülhajtani.

A Bécsben öngyilkosságot megkísérelt szücs nem tudta fölvenni a versenyt a többi kis és nagy szüccsel, mert óriási rezszel dolgozott. Utolsó titoktartásként összevásárolt nagy főmeg silányabb árut és ezzel kezdett próbálkozni. Olcsóbb bundákat, sőt, hogy a reklám annál nagyobb legyen, zenét és ingyen buffét hirdetett. Nagy volt a tam-tam és közben a szücs nem vette észre, hogy maga alatt vágja a fát, mert bizony a fölvilágosodott mai közönségben ezeket a tulajhított költségeket nem lehet behozni. Hiába volt minden erőlködése, mert még az olcsón hirdetett árut sem tudta olyan olcsón adni, mint a többi szücs. A közönség végighallgatta a zenét, elfogyasztotta a sandwicheket, megnézte a bundákat és — másutt vásárolt, mert úgy látta, hogy a nagy hűhóval és óriási költséggel megrendezett árusítás szemfényvesztés volt, hisz másutt ugyanezerért az árért megbízható, szolid árut kapott.

A szörmebundát vásárló budapesti közönséget még kevésbé kellene hasonló esetben féltetni, mert egyrészt igen helyes ítélőképessége van, másrészt védi a mi közönségünket a „Magyar Szücsmesterek Országos Egyesülete” is, amely az ilyen selejtes szörmeárut véglegjé-

vel nem látja el. A magyar közönség, amely a védjegy megjelenése óta határozottan kívánja, hogy minden bundán védjegy is legyen, a nem védjegyzett szörmehez még csak hozzá sem nyúl. Nagyon megröngyngató jelenség továbbá, hogy a magyar közönség az üres trükkökkel dolgozó cégeket egyébként is kerüli és magát félrevezetni nem hagyja.

Igy történt a bécsi M. B. nagy, ismert szücs cég tulajdonosával is. A tervet elkészítette, harcha indította olcsó bundáit, zenéjét és sandwicheit, de mert a terv rossz volt — a csatát elvesztette és maradt csupán az öngyilkossági kísérlet.

Wolf ezredes császárhű nép- pártja vasárnap ünnepelte Ottó születésnapját

Bécs, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) A császárhű nép-párt vasárnap Ottó főherceg 17. születésnapját a kapucinusok templomában adott misével ünnepelte meg. Fölvonulást a hatóságok nem engedélyeztek. A párt koszorút helyezett el József császár síremlékére.

Átmeneti- és téli kabátok

valódi angol szöveteimből, gyönyörű kivitelben, nagyon olcsón, készen kaphatók. — A vevő kívánságára ugyanazon árért mérték után is készítek

WIDDER férfitiszabó
IV. Városház-u. 20
Telefon: Automata 880-20

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilliáns-ékszereket és
bárkinél drágábban vesz
Székely Emil Király-
utca 51. (Terész-templommal szemben.) Telefon

8 hengeres 8 MERCEDES-BENZ megint a legelső!

Egy autó, mely technikailag tökéletes. Teljesítménye, elaszticitása, az utazás zökkenésmentes simasága által a vezető és utasok kényelmét szolgálja. A londoni, párisi, berlini autókiallitásokon elért világsikere után az igényes magyar közönségnek bemutatja:

Mercedes-Benz Automobil Rt
Budapest IV, Váci-utca 24. Telefon: Aut. 870-16, 870-51

HÉTFŐN REGGEL

BUNDAVÁSÁR KEZDŐDIK

váciuccai áruhá-
zamban Magyar-
országban egészen
szokatlan méretű

Seal-electric
810, 475, 845,
270

Gazella
beige színben **295**

Perzsáláb
1500, 1300, 1120, **920**

Perzsa
2450, 2170, 1950, **1750**

Kid nerz utánzat, hosszában
csikozva, barna és beige szín-
ben **385**

Kid moirés mintás konguru
gallérral, fekete..... **325**

Buano (agnon ras) világos
pasztell-színekben .. **525**

Róka-boák minden
színben 165, 121, **77**

Csikó breitsvano mintás
950, 850, **675**

Vakond..... 675, **560**

Pechanicky nerz és homok-
színben..... 1000, 880, **780**

Ugyanaz: Megilis estnesilla
színben 780, **650**

Pechanicky és beige színű
vicaccha **480**

Coracill fekete és beige broit-
svane mintás, lapos... **750**

Árak konguon

Borjú barna és fekete moiré-
1060, 875, **750**

Hónapok óta tartó munkával készítettem elő ezt a vásárt s most, amikor meghívtok erre minden asszonyt és lányt, el kell mondanom a következőket:

Tízennyole éve áll fenn üzletem s ez a tízenyolc éves múlt a garancia arra, hogy a Rózsa szűcsáruháza most is a régi marad, most is az a szelíd, megbízható és tisztességes cég, amilyennek sok ezer régi vevője ismeri.

Ez a vásár új színt hoz Budapest üzleti életébe. Egy kis Párizst, egy kis Amerikát alvarunk ezzel Budapestre varázsolni. Azt a Párizst és azt az Amerikát, ahol már minden egyszerű munkás bundában jár s ahol ezen nem is csodálkozik senki.

Mi most be akarjuk és be is fogjuk bizonyítani, hogy

NEM LUXUS A BUNDA MÁR HAGYORRSZAGON SEM

Nem luxus, hanem nagyon fontos, nagyon praktikus, dekoratív, szép és széppé tevő és mindenkifelelő **olcsó**, ma már teljesen nélkülözhetetlen ruhadarab.

Tízennyolc bundát mutatunk itt be s az itt felsorolt árak bizonyára oszmate csökköztést és meglepetést fognak kelteni. Ezt a meglepetést hónapok óta készíttem elő, beutaztam ügykeimmel egész Európát, hogy a legszebb anyagot a legkedvezőbbesülben vásárolhassam meg, éjszakánként Párizsban és Lipcsével beszéltem telefonon. Most készen van minden, semmi akadályt annak, hogy ezen a télen bundában járjon már Budapestben is minden nő.

JÖN A KARACSONY

A bunda a leggyönyörűbb karácsonyi ajándék.

ITT A TÉL

Most kezdődik a bundák szezonja. Ezek itt nem szezonvégi árak és nem szezonvégi árak. A leggyönyörűbb kiállítású bundák szari kerülnek eladásra, a legújabb párizsi divat szint készítő, a legfinomabb anyagból. Mindazért 18 éve ismert beszélgetés ezen felül. Kerem, jöjjen minél hamarabb és válasszon az itt bemutatott bundák közül.

Rózsa szűcsáruháza

RÓZSA SZŰCSÁRUHÁZA IV., VACI UCCA 6. KRISTÓF TÉRSAROK

HIREK

A magyarok ezermestersége

— Irta Krúdy Gyula —

Azon a vidéken, ahol valaha én gyerekeskedtem: atyám és nagyatyám furesa, tizenkét-ecedik századbeli barátai nemigen jöttek meg az élettől még akkor sem, amikor Hetven-nél átkeltek vala az élet Tiszáján.

Most következnek azok az esztendő, amelyekre multunkkal rászolgáltunk — az izletes, zaftos, nyugalmas esztendő, amikor már csak nevetni lehet mindenben, ami körülöttünk történik. Csak éppen a bolond szivre kell némileg ügyelni. De Vargányai maholnap ennek is megtalálja a módját, — mondogatták és a változatosnak ígérközöd ebéd előtt mindig tokjai hort ítták, hogy gyomrukant előkészítsék a meglepetésekre is.

Ki volt ez a Vargányai, akire nagyatyánk olyanformán hivatkoznak vala, mint az izdellerekek a hírneves mérnökökre, akik esodákat csináltak vala életük folyamán?

Vargányai volt a sziv-gép föltalálója. Mondják, hogy többféle mesterséget üzött életében. Volt jószágu patikárius: majd hegyes-lábu tancmester, akinek köszönni szebben senki sem tudott a Tisza mentén, hogy a lakosság majd hanyatvágódott, amikor ez az udvarias férfi a városba betette a lábát, hogy ott darabidőre tánciskolát nyisson; foglalkozott állatok gyógyításával is, helyettesítvén ama zöldnadragos, dróttól zörgő embereket, akik messzi idegenből jártak hozzánk és még a legmagyarabb vidékeken is „miskajerek“-nek nevezte őket; értett a zongoracsináláshoz is, de végül is kárbeszélő lett, mint már annyian, amikor a biztosítótársaságok divatba kezdtek jönni nálunk. Körülbelül ez volt az egyetlen fizetésretremelő állása (meg is maradt benne kősz öregségéig) és kárvalott emberek kénytelenek voltak kezét fogni vele.

Azt mondhatták tehát, hogy nem iparszerűen kereskedett az általa föltalált sziv-géppel, látszat szerint pusztán szivességéből engedte át gépét azoknak a nagytekintélyű uraknak, akik anélkül is kezét fogták vele, hogy a tanyájukat az öreg juhászsal egy szeles éjszakán fölgyújtatták volna, mert szükségük volt készpénzre.

*

Vargányai, az örökélet, az állatorvosi teendők, a megkappanósítások, a biztosítások, a fának föltalálója már régen a mult idők mulatságos emlékévé vált volna, ha megint csak el nem következnek vala olyan furesa idők föltünni, hogy a magyar embernek nagyon sok mindent kell tudnia ahhoz, hogy megélhessen. Ézerféle mesterséghöz kell értenie, hogy csak alig elviselhetővé tegye az életét.

Csak tekintsünk vissza az alig imént elmúlt éveken: mennyi mindennel próbálkoznak a magyarok. Mintán a vadászkutyadresszirozás, lödimitás kiment a divatból: a sofforségre, a pilótaságra, a gépkezelésre vetette magát minden második magyar ember. Hát még akkor nézünk csak nagyot, amikor tözsédnek esapott minden valamirevaló magyar ember, aki azt hitte, hogy jobban ért az értékpapirokhoz, mint akárki a frankfurtiak közül. Igaz, hogy ezidőtájt ugyancsak egy hőbortos fináncminiszter ilt Magyarországu nyakán, akik kőszöb a bolondok házába kellett zárni, — de a magyarok lát még manapság is hiszik, hogy csupán privátiserenésletenségük miatt nem gazdagodnak meg a tözséden. — Jöttek a különböző egyletek alapítói, akik mindenféle jelvényeket és jelszavakat árusítottak, amilyen haszontalanságokkal csak gyermekek vagy aggasztányok szoktak mulatni; ámde a föltalálók ötleteikből darabideig komótósan éldegélnek. Mert nem is számít igazándiban magyar embernek, aki valamely egylet kötelekébe nem tartozik: mintha végkép elfelejtették volna a magyarok magányos, fársztalan, néma és dacos életüket, amelyre a végzet kárhoztatta őket, amikor itt az idegenkedő idegenek között házát alapítottak. — Megérkeznek az Amerikába esalagotló ügynökök, akiket hajdanában a felvidéki vasuti állomásokon a magyar királyi

esendőrség megláncolva kísért a főszolgabíró elé. Fölbukkannak az apostolok, akik koplaldása oktatják az amugy is éhezó magyarokat; a babonák könyvéből élethián kiperdülnek a javasszönyök; svábok és bizonytalan eredetű emberek emelgetik öklüket Hadur oltára előtt a magyarság örök életéért...

Hol vagy te kökler Vargányai, szeretőtt svindlerünk, te, régi jámborságunk, akivel már csak azért se volt szokás kezét fogni, mert a sziv-gépet föltalálta, amellyel akárki, érdemes vagy érdemtelen, tetszés szerint meghozszabhatná az életét, elvette a haláltól az arra megérett nemzedéket... Meddig szélmámskodik még ez a mostani magyar nemzedék ezermesterségével, évről-évre változó meggyöződésével, jellemtelenségével?

— Felhős, szeles idő... A Budapesti Meteorológiai Intézet vasárnap kiadott jelentésében az időprógnózis a következő: *Fölzönnék felhős, szeles idő, esetleg erősebb éjjeli lehűlés.*

Kemecey László *Egy lényeg igéret ismét bevalatlan maradt. Az új magyar szavaltásúka legrokonoszeresebb tehetsége, Kemecey László kifejtette kezéből a tollal. Zseniditis apának nagyraharvátolt gyermekét, egyre sárórább hivatásoknak egyik reményeségét, kedves, melegszívű barátuskat siratjuk benne. Kemecey László megrendítő, váratlan elhunytát fájdalommal szívevel gyászolja minden magyar újságíró.*

— A párisi törvényeszk régalmazásért elítélte Mussolini öcsét. *Párisból* jelenti *A Reggel* tudósítója: A XII. kerületi törvényeszk rendkívül érdekes régalmazási pórt tárgyalta, amelynek vádlottja *Arnaldo Mussolini* volt. *Mussolini Quagliano, az olasz parasztszöveltség elnöke panaszolta be régalmazás miatt. A törvényeszk megidélte Mussolini, aki természetesen nem jelent meg. A vádlott távolleében megtartott tárgyalás után a bíróság Mussolini 1000 frank pénzbüntetésre, 100 frank köllésg viselésére ítélte és kötelezte arra, hogy az ítéletet tíz párisi lapban közzétegye.*

— Husz betörés után vasárnap Budapestre szökött Miskolcra egy grafikai rajzoló. A miskolci rendőrség vasárnap táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy elrendelték *Révész-Kis Lajos 25 éves grafikai rajzoló körözését, aki egy fiatal nővel, Komolyi Ilonával minden valószínűség szerint Budapestre szökött. Révész-Kis, a körözésével szentint, mintegy huszrendbeli különféle betörést követett el. A sokoldalú rajzolónak föltünni ismertetőjele van: jobb kezeféje csomka. A távirat vétele után a budapesti rendőrség meglette az intézkedéseket a különös betörő közekeztetésére.*

— Garami Ernő ellen az ügyész sulyosbította a vádjait. *Garami Ernő* ellen — amint ismeretes — az ügyészeggyekkel ezeltölt *sajtó utján elkövetett régalmazás és a magyar állami és társadalmi rend fölforgatására irányuló törekvés* címén emelt vádat. Az ügyészeggy most újabb vádiratot bocsátott ki Garami Ernő ellen, amelyben vádjait módosítja és most már a *magyar nemzet és állam megbecsülése ellen irányuló büntető vádolója. A törvényeszk átiratára a rendőrség vasárnap újabb körözöletet bocsátott ki Garami Ernő ellen.*

— Körözésnek egy sikasztó áhirlapíró. A főkapitányságra több följelentés érkezett *Fürst László 45 éves állítólagos újságíró ellen. Fürst egyik naplapon munkatársnak adta ki magát, előfizetéseket gyűjtött és az így szerzett pénzt elsikkasztotta. Az áhirlapíró elre, akit egybéként mint *nótárius kártyájal és auaktékárájal* ismer a rendőrség, *körözöletet bocsátottak ki.**

— A Magyar Nők Szentkorona Szöveltsége ma délután 6 órakor a régi képviselőházban nyilvános *diszgulást* rendez, amelynek szónokai: *gróf Apponyi Albert, Graf Gusztáv, herceg Odescalchi Károlyné és Haller István.* Kedden délelőtt 10 órakor *Ottó-mise* lesz a Szent István-bazilikában, este pedig *gróf Apponyi* beszél az ünnepi banketten, a Geillert-szöveltsében.

— Kheszusa esőkálló arc- és szájluzs, vízel vagy esőköl nem jön le. Mindenütt kapható.

— Jólésg meleg, világú gondolatok, meghitt hangulat — mindez egy eszöve jótölt! Meini újtermésű tea — legjobb!

— Gombös Gyula elvitette a kultuszminiszteriumból Bessenyei György arcepét. *Bessenyei György* író volt és katoná. Irodalmi jelentőségét hosszabb és külön fejezetben méltatja a magyar irodalomtörténet. Bizonyos, hogy *Klebsberg* kultuszminiszter az *író Bessenyei* szellemének és emlékének akart hódolattal áldozni, amikor *Szüle Péter* festőművészzel megflestette Bessenyei György arcepét a bécsi *Collegium Hungaricum* részére. A kép pár nappal ezeltölt elkészült. A kultuszminiszter megnézte, nagy gyönyörűsége telt benne és nyomban elszállíttatta a kultuszminiszteriumba. A sikerült festménynek gyorsan híre ment a miniszteriumokban és *eljutott a honvédelmi miniszteriumba* is. Itt sehogyan se tudták megérteni, hogy mit keres a gárdista Bessenyei György képe a kultuszminiszteriumban? Mert a honvédelmiben csak a katonai erényeket tartják számon és igen díesretremelő *Gombös Gyulára*, hogy még Bessenyei katonai erényeit is ismeri, pedig ezekre az erényekre még Bessenyei se volt nagyon büszke. De hát Gombös Gyula mindenekföltt katoná és érthető, hogy a *kisebb katonai erényeket is föbbre értékeli, mint az irodalmiakat és fölözöletakat.* Gombös harcászalt hát Bessenyei Györgyért: föltétele a kultuszminiszteriumba és *elszállíttatta a honvédelmibe a képet*, amely most az államtitkár rideg hivatali ezobáján ékesíti. A kultuszminiszter nem fogta föl tragikusán ezt a helyeseret. Elvégre a kép a családban marad, akárcolyik miniszterium jeltárában van könyvele. No meg aztán a kultuszminiszter erősen bizakodik abban, hogy Gombös Gyula visszaszállíttatja a képet, mihelyt megindja, hogy *Bessenyei György egy kicsit szabadgondolkodó is volt*, aukferista, perze csak a XVIII. század szabad gondolatáinak korlátai közt.

— **Házasság.** *Ruzsics Mária* vasárnap tartotta esküvőjét *Tücsök Józseffel* a terézvárosi plébániatemplomban. *(Mindem külön értesítés helyett.)* — *Györi Ottó*ár miniszteri tanácsos leányát, *Firoshát*, eljegyezte *Abantás Tibor*. — *Erdős Dező* gépészmérnök (Temesvár) eljegyezte *Braun Margitot*, dr. *Braun Jakab* temesvári orvos leányát. — *Hecht Ilonka* és *Steiner László* jegyesek.

— Az Ernst-muzeum aukció-kiállítására tegnap örjási érdeklődés mellett megnyült. A kiállításban *Benezur Gyula, Kessler József* és *Balassa István*né gyűjteményein kívül förti körökből származó műtárgyak hatalmas sorozata látható. A magyar klasszikus mesterek szinte kivétel nélkül nem egy reprezentáns darabbal képviseltek, de mellettük az ó magyar művészek, olasz és holland mesterek is kiváló darabokkal láthatók. A régi ezüstgyűjtemény antik burtorremek, porcellán- bronz- és régi fafaragványok, gobelinek, szövénygek és *Balassiné* híres magyar textilgyűjteménye a kiállítás a legmagasabb színvonalra emelik. A kiállítás egész héten nyitva marad s hétfőn, október 26-án, délután 2/4 órakor megkezdődik az aukció.

— Akar ön egy kellemes karesn külsőt? Vegyen néhány „Svenska” svéd fogvaszót habfürdőt, amely minden drográjában és patikában beszerezhető 3.50 P árban.

Minden esztendőnkben remek

házi disznótör

a

Metropole - Szálló

éttermeiben

Pénteken halászlé

Banda Marci muzsikál

Maskettek részére ragyogó különternek

Az olcsó sönítés-étterem újra nyitva a Miksa-utcai oldalon

Antik-, Mária Terézia- és bronz-csillárok

gyártása

IV. ker., Váci-utca 27-29 sz. „Általános” (Piarista palota)

Világzabatalona:

Tel

„ZEPHIR” fatűzelésű légfűtéses, folytonosó kályha

„ZEPHIR” kályhával fűt ma már a Makk-Asz is! Ha jó kályhát akar, szerezzze he már is!

10 kiló FŰT 24 órán át

egy nérmál szobát

Nagyobb típusok 2-4 szobás lakást is egyetelenen fűtenek leggazdaságosabb, 10 éres garanciával

REKORD szén-, kősz- és fatűzelésű folytonosó kályhák Vegyesüzemű, „ZEPHIR” kályhák. ELITE takaréktűzhelyek. Kémszertoldók.

ARLADÓT KESZEGGEL KÜLD:

HÉBER SÁNDOR

kályha- és tüzhelygyártó, Budapest VI. Vilmos császár-ut 39. szám Kályháinkból **állandó terakat** mindnem az összes vidéki városokban

— Klöbelsberg Szegeden. Hermann Milva Karcagon két iparistületi székhatást avatott föl vasárnap. Szegedről jelenti *A Reggel* tudósítója: Klöbelsberg kultuszminiszter vasárnap délelőtti helyezett el a szegedi új iparistületi székház cirkuszát. A szegedi templom-terem most rombolás folyik, épületek dőlnek össze — mondotta — a rombolás nyomán azonban Európa legszebb arkádós tere épül meg. A mai délelőtti ünnepség Nagyszeged alapkövét rakjuk le. — Karcagról jelenti *A Reggel* tudósítója: Hermann kereskedelemügyi miniszter vasárnap résztvett a karcagi iparistületi székház fölavató ünnepélyén. A fölavatás alkalmából tartott diszkozyülésen a miniszter azt mondotta, hogy minden kormány programjában benne kell lennie a kisiparosok védelmezésének. Szép és nemes földat az amelyet a kultuszminiszter feljósolt, amikor iskolákkal látja el az országot, de ugyanakkor nekünk ugyancsak kell tennünk az ipar terén: iskolákat, iparistületi székházakat kell építenünk, amelyekben apoljuk az összetartásban rejlő nemzeti erőt.

— Ma hajnal felé ért véget a vasárnapi bridgeverseny a Lipótvárosi Polgári Körben. Elkezdett küzdelmet vívott vasárnap dél óta a Lipótvárosi Polgári Körben tizenhat bridgeamatador. Eredetileg nyolcvannégyen indultak az értékes arany- és ezüst dísz tárgyakkal díjazott versenyen, de a győztesek és a pehesek vasárnap estére már elhúzták a kiosztás rendszert küzdelmükben. A K.M.A.C. a Fészek, a Lipótvárosi Kaszinó, az Orvosi Kaszinó, és a versenyt rendező Kör legelőkeltebb bridgezői indultak a versenyen, mégis bekerült a tizenhatos döntőbe négy hölgyjátékos is: Gerlei Lajosné, Schwarzcz Sándorné, Hozeltz Gyulané és dr. Links Jenőné. A verseny győztesei: 1. Ferenczy György (Fészek), 2. Hoffmann Pál (Lipótv. K.), 3. Dr. Balla József, 4. Bruchsteiner István, 5. Cochen Balazs (Fészek), 6. Dr. Szegő Pál (Lipótv. K.), 7. Dr. Miklós Elemér, 8. Dr. Hozeltz Gyulané.

— Az angol külügyminiszter hazautazott Kanadából. Quebeccből táviratozzák: Chamberlain vasárnap visszeretével a „Regina” nevű gőzösön Angliába visszatartott.

— Athén metropolitája, polgármestere és más előkelőségek alatt leszakadt az emelvény egy ünnepélyen. Athénből jelentik: A Filantropiai Intézet alapkövetelődél az emelvény, amelyen a polgármester, a metropolita, a szent szinódus tagjai és más személyiségek voltak. összemolt. Valamennyien, akik az emelvényen voltak, a mélységbe zuhantak.

— The Mary Society of Budapest szerdán este 7/8 órakor Bristol-szállóbeli klubhelyiségében miss Theodora Livingston előadást tart, amelyet hangverseny követ.

Kis pesti notesz

1. Az első rádióvonat egyik másodosztályú fülkéjében két ur ült. Mind a kettőnek rádióhallgató volt a fején és — alsóztak.

2. Lenkeffy Ica — most már nem azt telefonálják, hogy ne irjam meg, hanem azt, hogy megirhatom — végérvényesen és visszavonhatatlanul válik Mannheim bankártól. A szép szőke Ica az Av. Victor Emanuel-ról már el is költözött a Hotel Champs Elysées-bc

3. Dr. Bedő Mór elárult ügyvédi irodájának gondnokaivá a Budapesti Ügyvédi Kamara dr. Rendes Ervin és dr. Földes István budapesti ügyvédekéket rendelte ki.

4. A Fészek Szinnyei sarkában az élet nehézségeiről diskurálnak; a klub rózsásarcu, ősz arslánja, a rettentetetlen poenlővő belesóhajt a beszélgetésbe: „Hja, az élet olyan, mint a lavina: hol föl, hol le.”

5. Rechnitz, pesti divatárkereskedő, akinek a Newyorkkal szemben volt boltja a konjunktura alatt, aki később a Mitterdorfer-céget is megvette, majd tönkrement és öngyilkos is lett, újabb visszatért a Newyorkkal szembe, a régi üzletébe, — segédnek.

6. Az író, aki kilenc hónapot távol töltött családjától, magányában meglehetősen elszokott a világi dolgoktól. Első nap, hogy kiszabadult, a brichtholni kezdte a felesége, és így csinál, ezt ugy csinál, ezt ide tedd, ezt oda. „De szívem” — sokalta meg mosolygva az író — „én eddig szabad voltam!...”

7. Egy pesti fiatal asszonynak 100 dollárt küld valaki minden hónapban Pestről külföldre. Legutóbbi leveleiben öngyűsége keveselte a pénzt azzal, hogy nem tud belőle megélni és többet kért. „Ha nem küldesz többet!” — írja a leveleiben — „az sem baj, megélek én a jég hátán is, sőt — a saját hátamon is”. (Hony soit qui male y pense.)

8. A Newyork házi barátja e héten a következő röppontyival írta be nevét a kis noteszba: valakiről, akit a fársaságban nem nagyon díszértek így nyilatkozott: „Aldott rossz ember, csak a legyenek nem ért...”

Egyed loctán

— Négy miniszter vasárnapi látogatása Baján és Kaloosán. Walkó külügyminiszter, Baja képviselője fölkerlte miniszterársait, hogy vele együtt utazzanak Bajára és vizsgálják fölül azokat a tarthatatlan egészségügyi állapotokat, amelyeket a Ferenc-esatornába ömlő Szobotica szabályozatlansága teremtett. E kérés alapján vasárnap reggel a külügyminiszterrel együtt Bajára utaztak Vass, Scitovszky és Mayer miniszterek, továbbá Déhr államtitkár és megállapították, hogy a Szobotica szabályozatlansága súlyos fertőzési veszedelem jelent a város lakosságára nézve és a bajok orvoslása érdekében elhatározták a legsürgősebb egészségügyi, rendezési és vizsábályozási intézkedések mielőbbi végrehajtását. A miniszterek vasárnap délután Kaloosára utaztak, ahol Vass nagypostát vendégei voltak, este pedig mindnyájan visszautaztak Budapestre.

— Szigeti József vasárnapi hangversenyén frenetikus sikert aratott. Csak a legkiválóbb művészeknek jut osztályrészül az a forró elismerés, amely Szigeti József vasárnapi hangversenyén elhalmozta. Bach „E-dúr” partitúrájának szépségeit egyéni elemző módszerével világította meg, Bloch keleti színezetű darabját (amelyet neki ajánlott), Lazor groteszk táncát viszont a modern muzsikussá finom frazzozásával hangszínoztta. De az estély fénypontja Paganini Tremolo capricciójának előadása volt, amelyből lehellő ősi falevelek zokogása: művészi önállomás esendült ki. Ha valaki egyáltalán, úgy Szigeti tekinthető Paganini legemesebb utódának. (V. M.)

— „Pesti Futár” legfrissebb száma: Nádas: Bedő-iroda, Bajor Gizinél. Pár szó az ellenzékhez. Titkos. Mercedes. Polonyi Dező. Krúdy. Mindenütt kapható.

— A M. Kir. Osztálysorsjáték résztvevői fölkeretnek, hogy a megújítási betétet (egész sorsjegyért 20 P, fél 10 P, 1/4 5 P és az előírt 30 fillér költséget) a 21-én kezdődő húsd elött fizessék meg, különben minden joguk elvész.

George Sand írta 1848-ban:

„Rettentő a sorsuk azoknak a szerencsétlen leányoknak, akiknek beteg apjuk, vagy tehetetlen anyjuk van otthon; a leány keresne munkát — de nem talál.

Hogyan? Hát nem ad a társadalom módot ezeknek arra, hogy elkerüljék az öngyilkosságot? Dehogy nem: ott a prostitúció!

Árucikk a szüzesség, amelyet az aljasság börténjén adnak és vesznek.

A mártíriumnak erre az utjára lezárt szemekkel indulnak el szent leányok...”

Ezekből a szent leányokból lettek az utca angyalai. És ilyen

UCCA ANGYALA

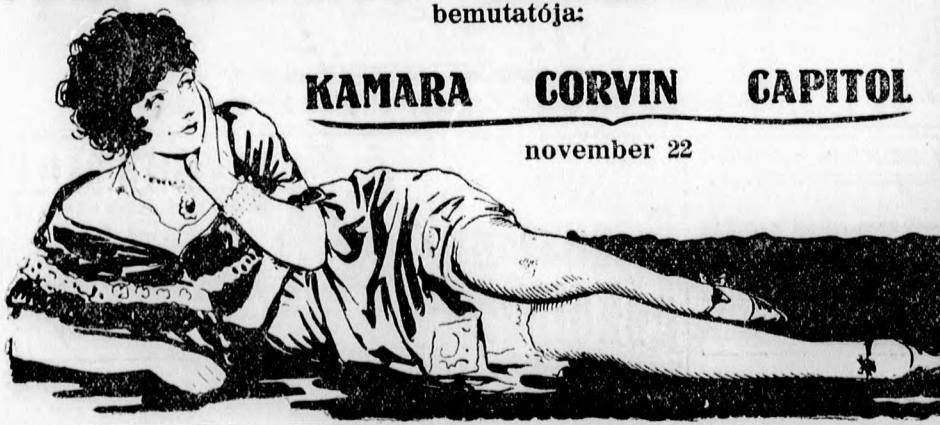
akar lenni JANET GAYNOR, a „Street Angel” című FOX-filmben. Hogy Janet, a Tisztaság Angyala nem válik az Utca Angyalává, attól megvédi jó sorsa és egy igaz férfi, akit Charles Farrel játszik a filmben.

AZ UCCA ANGYALA

bemutatója:

KAMARA CORVIN CAPITOL

november 22

A királykérdésben újabb interpellációra készülnek a legitimisták, akik tiltakoznak Bethlen alkotmányjogi fölfogása és törvénymagyarázata ellen

(A Reggel tudósítójától.) Ma megkezdődik a legitimizmus „nagyheté” és az utóbbi időben föltűnő passzivitásba szorult legitimista vezetők arra számítanak, hogy **Ottó tizenhatodik születésnapja és az ezzel kapcsolatos ünnepségek föl fogadják frissíteni a magyar legitimizmus vékeringését.** A hivatalos ünnepségekkel párhuzamosan fontos tanácskozásokat tartanak a legitimista vezetők, hogy a kormányval szemben megszábják legközelebbi magatartásukat. Erre azért van szükség, mivel

a legitimistáknak kifogásaik vannak Bethlen miniszterelnöknek a parlamentben kifejtett alkotmányjogi fölfogása ellen,

amely szerint az 1920. évi I. törvények ki-mondotta a *pragmatica sanctionis* megszüntését.

— Elfogták a rüzseki postarablót, aki Gáspár századost súlyosan megsebesítette. Szegedről jelenti A Reggel tudósítója: A meggyes-egyházi csendőrség vasárnap délelőtt elfogta ifj. **Vandlik Mihályt, aki még a nyáron ki akarta rabolni a rüzseki postahivatalt és me-nakülés közben Gáspár József vörömszázadost revolverlövésekkel súlyosan megsebesítette.** Vandlik akkor Juzoszláviaba menekült, de esőtörtőkön hazatörtött Meggyesegyházára, hogy szíleit meglátogassa. A csendőrök körül-vették Vandlik szíleinek házát és három csendőr behatolt a lakásba. Vandlik a csendő-örök előtt azonnal beismerte, hogy azonos a *rüzseki postarablóval*, amire letartóztatták és vasárnap reggel a szegedi ügyészség fog-bházába szállították.

— Vasárnap ilharmónikus hangverseny. Egyre nagyobb jelentőségre emelkednek a délutáni ilharmónikus hangversenyek, amelyeken gondosan összeállított műsorok keretében jut szóhoz a fiatal muzsikusemzedék. Vasárnap **Zathureczky Ede** *Bethlen* versenyművét adta elő s behelgő, lágy ónusa, előkelő fölfogása különösen a közpöztel kantilénájában érvenyessült. **Goldmark „Sakuntala”** nyitányát és **Haydn „Dobrepés”** szimfóniáját hal-lottuk még Dolmányi kristályos tisztaság vezény-lete alatt. (V. M.)

— Kijavították a lakihegyi rádióadóálló-nást. Szombaton este nem tudott rendes programot adni a lakihegyi nagy rádióadóálló-más, helyette a régi és kisebb cseplő állomás működött. Vasárnapra a komplikált műszaki hibát kijavították és a lakihegyi adó zavarta-nul dolgozik tovább.

— Tízezer vasárnapi koresolyázó — jég nélkül. (Levél a szerkesztőhöz.) A ligeti műjégpályán va-sárnap legalább tízezer ember — nő, férfi és gyer-mek — szorongott, szorongott, a szó legszorosabb értelmében. A Budapesti Koresolyázó Egylet vezető-ége ugyanis *maízónem a pálya felét* közpözen elre-kesztette a táncolók számára, a *pálya egyré-szét* külön a tréning számára tartották fönn, de el volt rekesztve a pályának *maízó egy más része* is, a táncolói tanulók számára. A nagyközönségnek ugyszólván *egy talpalatnyi hely maradt*, itt volt kénytelen egymást majdnem legázolni az a rengeteg koresolyázó, akik *bérlélet vagy napijegyet váltolt-ak*. Ha a közönségnek nem hagynak helyet, *miért árusítják a bérlélet és a napijegyeket?* Ez nem egyez-tethető össze a Koresolyázó Egylet ötvenéves tradi-cióival. (Teljes névalatás.)

— Kiténtetés. Toldi Szabó László, a Toldi Motorcar Trading Co. Ltd. elnökét fömöltósága Loreto és Reccati püspöke a papa ösztönzése nevében a Loreto-rend első osztályú nyakörvszójával kiténtette ki és kinevezte a Szent Iliáz tiszteletbeli kamarásává és grévé.

— Francia-magyar barátság. Még július hónap-ában, mikor Szénássy, Hoffmann és Társa cég bevá-sárlási köntűjét vezető Franciaországban, a legne-vesebb francia gyárosok az új helyiségbe való át-költözés alkalmával azzal kedveskedtek évtizedes ászekötöttésüknek, hogy a magyar publikumnak a cég után óriási mennyiségű árut beszállítottak hihe-tetlen áron rendelkezésre. A cég a gyárosaitól félig ingyen kapott árut minden haszon nélkül juttatta a Forgaszó közönséghez. Ezek után tényleg megáll a Szénássy, Hoffmann és Társa cég azon kijelen-tés, hogy „közönségünknek jelen alkalommal töb-bet nyújtunk, mint valaha.”

Turi Béla, aki a miniszterelnök törvénymagyarázatáról interpellálni készült, így nyilatkozott A Reggel-nek:

— Az 1920. évi I. törvények a mi véleményünk szerint *nem mondotta ki a pragmatica sanctionis teljes érvénytelenségét.*

A teljes érvénytelenség kétségtelenül szabad-királyválasztást jelent

és ezért remélni akarjuk, hogy a miniszterelnök *ur sem így gondolta a dolgot.* Csakugyan foglalkozom azzal a gondolattal, hogy a kormányt meginterpel-lálok ebben az ügyben és így alkalmat adok a kérdés teljes tisztázására. Interpellációm bejegyzé-sét azonban attól a tanácskozástól is sztem függővé, amelyet Apponyi gróf bevonásával fogunk majd megtartani.

— Husz utas megsebesült egy francia vonat-összeütközésnél. Párisból jelentik: Boon-Sur-Lignan állomáson egy Clermont-Ferrand felől érkező gyorsvonat három kocsija kisköltött és mintegy husz utasa többé-kevésbé súlyosan megsebesült.

— „Existenciának szánait teszi tönkre a gázgyár” — panaszolta vasárnap a székelykereskedők gyűlése. A budapesti fa- és székelykereskedők vasárnap dé-lutáni gyűlésén **Schöwimer Mihály** arról a *konk-erenciáról beszélt, amelyet a gázgyár eszaki a Lis-kereskedőknek személtásvárat és ezzel az existen-cióik szánait teszi tönkre.* A gyűlés határozattal tiltakozott a gázgyár konkurenciája ellen és a tára-rostól ennek megszüntetését kerte

— Vasziff bej Moszkvába utazott. Angorából jelentik: **Vasziff bej, az új moszkvai török ügyfölköz vasárnap állomáshelyére utazott.** A pályaudvaron a külügyminiszter, a kamara el-nöke és több funkcionárius jelent meg bucsu-vételt végett.

— Csalás miatt bíröznek két testvér. A *Pinter Fa- és Árukereskedelmi Rt.* följelentést tett a rend-föröznek **Révész Arnold** 35 éves fakereskedő és fivere, **Révész Jenő** 36 éves fakereskedő ellen, akik — a följelentés szerint — a cég kárára *csalást* követtek el. A testvéreket — akik közül Révész Jenő ellen több hasonló vád merült föl — *körözti a rendföröz.*

— A volt 20. honvédelmi biztársi vasorja. A volt 20. honvédelmi biztársi törzs tisztjei esőtörtök este az Országoi Kaszinó különtörzsi biztársi vasor-ját rendezték. Fölvilágosítással szölgel: **Borcen Gábor,** Szövező-utca 35/37.

— A „Zephr”-kályhák áriási keresletnek örvendenek. Az egyedüli gyáros Heber Sándor, Vilmos eszár-ut 39.

— Paul-Boncour — a genfi Robespierrot. Színezüst haja van, fiatalos és keményen vészett arca, kiálló arcsonjtái, melyen fekvő száirke szeme — vérbéli francia. A hangja nagy ösöng, mint egy ezüsttrombita, a nyelve cizelált, tűn-döklő képektől és jelzöktől fényes, ragyogóan fölépített, drámai erővel teljes és elegáns. *Briand után — talán mellett — a legnagyobb szónok.* Amikor 1925 szeptemberében először jelent meg a Népszöveztség szövezékén, hogy a halotti beszédre válasszójon, amelyet **Sir Austen Chamberlain** a genfi protokollumra tar-tott, meghívólte és elragadta ezt a finnyás és kényes hallgatóságot. Mint egy rejtelmes mágus, úgy orgonázott a terem idegein. Cluikus, hideg és méregfogú francia újsá-gírók föllvillanyozva, lelkesedve, elragadtvá tapsoltak neki. Nem volt ezzel a sikerrel szer-renség, mert nyomban az első sorba került és lejáratta magát. **Paul-Boncour lett a francia kormányok kétarcú béképolitikájának szó-szóója és ügyvivője s ezt nem bocsátotta meg neki sem Genf, sem a francia szocialista párt.** Mert Paul-Boncour a milliomos, a nagy védő-üggyvéd, akinek minden szavát aranyból fészelt meg, szocialista, épp olyan milliomos szo-cialista, mint **Leon Blum**, a párt élnöke. Végül az idén ősszel már — *lemosolyogták.* Fogadá-sokat kötöttek, ki találja el legpontosabban, mit fog ebben vagy abban a kényes kérdésben Paul-Boncour mondani, milyen ravasz fiskális fogáshoz fog folyamodni, hogy fog eszürni-esavarni. *„Robespierrot”-nak* neveztek és a nagy szónok e bomlaszó eszürakkal átitatott genfi levegőben *neretségessé vált.* Kár érte, mert kiváló tehetség, igazán élvezetes szónok és talán, ha a nagypolitika becsúgyra el nem kapja és ha a francia radikálisizmus *homoly békéragyál* szöszaltatja meg a Népszöveztség termetében, nagy és igaz emberi értékke növe-kedhetett volna.

— Doktorra avattak egy gráci rendförözest. Grácból írja A Reggel tudósítója: **Trautmann Fe-renc** rendförözest *joa- és államtudományi dok-torrá avattak a gráci egyetemen.* Az avatáson ott volt **Büchel** tartományi fönök is, aki mellesleg egyetemi tanár és még — aznap — fönzökedett, hogy Trautmann megfelelő beosztást kapjon.

— „Sale” Rózsánál. Budapesti életi álete mátal új szü-nel gondozó. A Belváros egyik legelőkelőbb üzletében a Rózsá szöszarúháza a híres szép Rózsá-bundákat olyan áron árújk mátal kezdve, hogy senki részé-re nem lesz többe elérhetően átom a bunda. Nálunk szö-katlan még az ilyen vásár, de ismeretes már mindenütt a világon. Mindentútt számítanak rá, hogy hol, mikor lesz „sale”, ahogy Amerikában nevezik ezt a vásárt, vagy „Inventory” — áruverkauft”, ahogy Németországban, vagy „solde”, ahogy Franciaországban, mikor lehet ezt vagy azt olcsón vásárolni. A mélyen üzleti életnek ez a for-mája rendkívül reális alapokon áriási előnyt jelent a közönségnek és a kereskedőknek is. A pesti ásszonyok és lea-nyok ma reggeitől bizonyára meg fogják rohanni a Rózsá-áruháza. A mai hirdetésben minden bunda pontosan le van mérölve, meg van számozva és így a vödöklőknek csak egy számlát kell megírni és azonnal megküldik nekik a kiválasztott bundát. Ha pedig ez nem teljén meg, a bundát visszavesszik és pénzt visszatérítik.

— Olcsó modelléladás Helzer divatházában. Föhlíyük olvasónk figyelmeztet erre a szöszécske alkalmi vásárra, amelyre hűzöcskéknek be alkalmas újruj, legújabb divatu modellárúkat valóban olcsón beszereshetjük.

Pénteken premier az Andrassy-uti Színházban *Vidván esték! Rózsahegy! Kabos Békeffy*

Fömbölő siter!
Jüreményes előadás!
Jablás hazak!
Jüszek az Ejszakában!!
Uj Színház

A Városi Színház
eseményei

A MILANÓI SCALA együtt-tesének vendégjátéka:
Hétfő, november 19:
Lammermoori Lucia
Szerda, november 21:
Faust
Péntek, november 23:
Rigoletto
Hétfő, november 26:
Bohémélet

Kedden, esőtörtökön, szombaton és vasárnap este:
Orfeusz a pokolban
ELLA ILBAK fölleptével
Legdrágább hely 6 pengő

PARISIEN GRILL
Párisi Kalitka
Paulai Ede-utca 35
Telefon: 988-09
Meller és Wagner
Fehér faragott háló és leányzóba-bütorokai a foglóban **BUDA JOZSEF** asztalosmester, Mintaraktár: VII. Wesselényi-utca 11. gyár: VII. kerület, Damjanich-utca 53. — Aranyéremmel kiténtetve

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

miket suttog ma reggel?

— Ami azt illeti, ezt is megtehetném, mint-hogy ceélből suttogórárt vettem vasárnap Mr. Jack Smithől, a Nagy Suttogótól...

— Na nem!

— Dehogynem. Mondhatom, Pestnek való gyerek, pontosan az, amit a mi dallamos argot-nk „línk ember”-nek nevez...

— Részleteket, részleteket!

— Kérem. Közép magas, rózsás arcu, nem sovány, barna (kissé vilkás) haja, ellenben bozontos barna szemöldöke, lágyosan fehér bőre és gyönyörű kék szeme van. Megérkezésekor kék ruhát, sűrű, kockás harisnyát, igen gyöngye barna félcipőt, Trench-coat-ot s tipikusan amerikai paha inget viselt, alacsony csukott gallérral és kék nyakkendővel. A pályaudvaron egy csomó fiatal leány várta virággal, a Pitzben szállt meg, az Erdélyi Borozóban ebédelt s koncert után — anélkül más helyen olvashat — a Newyorkban vacsorázott. A torka nincs állve, természetesen a löbbi legenda sem igaz, egyszerűen arról van szó, hogy a hangokat — ahogy megmutatta — a torkájában gyűjti rekedtre, ez az egész tudomány. Örültem csodálkozik, hogy az emberek, akik nem tudnak gondolni, mégis megértik őt és ezt gyönyörűnek találja. That's all. Tessék kérdezni tőle, közvetlenül az interjú!

— Kérdezze meg, hogy mégis mitől rekedi be először?

— Azt mondja, gázt nyelt, attól.

— Miféle gázt? Hóborában? Vagy fűrdőszobában?

— Azt nem mondja...

— Kérdezze meg, hogy a férfiak szeretik-e jobban vagy a nők?

— Az asszonyok jobban szeretik.

— És ő a szökeket vagy a barnákat szereli? Gentleman prefer blondes?

— „I have no faible with the ladies. I like all the ladies, blonds and brunettes.” (Meg lehetünk nyugodva, egyáltalán nem válogat.)

— Sok pénzt keres?

— Igen, de el is költi.

— Mind?

— Majdnem mind.

— Mire?

— Hotelre, utazásra, főleg autótaxira. És charity-re. (Jótékony gyerek, mondta róla a manager is.)

— Nős?

— Nőt jel.

— Hogy lehet, hogy ő, akit a nők úgy körülrajonganak, nem nősült meg eddig?

— Nobody will me — ezt feleli.

— Ugyan, ugyan. Hány házassági ajánlatot akar...

— Minden ajánlatot szívesen vesz és meg-

viszgat... (A három manager itt tiltakozik s kéri, hogy ezt ne írjam meg. Kérem tehát meg-nemírtnak tekinteni. Ezzel finished!)

— Csak még azt, hogy meddig marad?

— Ma délután négykor utazik Bécsbe és holnap jön vissza. Köszönöm, vége a suttogás-nak...

— Hát akkor térjünk át a hangosabb ének-művészetre...

— ...Amelyre alkalmat ad ugyebár a Városi Színház „Orfeusz”-előadása. Mondhatom, eredeti előadás volt, azt a házilag készített herbetejét a mi vidám és vakmerő Sebestyén Gézinknak. Nem tudom, hogy Vass kegyelmes ur és illusztris kiséréte, Ripka atya és a fardhatatlan Dréhr s a publikum többi illusztrisa tudták-e, hogy a bubajos és hütleu Eurydikét nem a legoffenbachibb szöke Péchy Erzi fogja játszani, csak alteregója, Kovács Kató, aki hangban legalább boszorkányos ügyességgel igyekszik imitálni az ilyolvaszmi primadonnát, de annyi bizonyos, hogy a minden szépért, jótért rajongó kegyelmes ur hűen és hőiesen kitartott az előadás végéig; noha tulsok oka igazán nem volt rá. Az előadás ugyanis, hogy egy mondjam, kissé — túl háziassnak sikerült. Mégis, a fődarabban vagyunk: nagyon nehéz hecúli Kovács Kátóért, esküszöm! (Ha kell a bíróság előtt is!) S az istennök között pont Thádia és Vénusz azok — Gerő Margit és Krisztián Lili — akik a lexusi „Városi Színház” nézőtérén (a színpadra lépésüktől számított három másodperc alatt) átloztartott eszének a görög mitológiában, elismerem, kevéssé járatos, de szerfölött kényes ízlésű publikum indulatának. Nálunk, a civilizált Európában, persze — ez esetben eléggé fájlalom — ez a szokás divatját multa. Kecses Cupidó volt Kéglavich Marietta, aki a Teréz-kőruton felejtető festési művészetét. (Pekete szemhéjaival, leszállagozott hajával, édes kis arcát meg sem ismertük.) Ebragdonak találtam Diana széphanгу megszélesítőjét, Kovács Ilonkát. (Nem tévesztendő össze Kátóval!) Pataky tulzolt, Ferençy tul otthonosan viselkedett, Szücs Fenyves jó volt. Az előadást Loránt hangszerelte — jazzre. Azt hiszem, szolgáltatót teszek összes operettkorifeusainknak, ha figyelmeiket a Városi Színház ötletes és tehetséges rendezőjére főlhivom. Amire éppen csak a Zeppelin-ötlettel nem szolgált rá. Ez kissé barbár és tul aktuális. Revünc mégsem lehet Offenbachot játszani. Ambár... a technikai csodák mai korszakában...

— A Scala?

— Ma kezdi meg vendég szereplését szenzációs karmesterük, Toscanini első karnagyának, Arturo Lucon-nak vezényletével, a „Lammermoori Lucid”-ban. S hogy megmutassák, hogy nemcsak olasz operában briliánsak, szerdán egy francia operát, a „Faust”-ot adják. Mai előadásuk sztárjai: Lina Pagliughi a primadonna, Franco Salvatore a bariton és Ferdinando Ciniselli a tenor, amint arról az olasz követség kitünő Di Franco-ja külön is értesít...

— Ejjé eija alatta!

— De ha nélnél hazai szenzáció iránt óhajtana érdeklődni...

— Kérek sürgős fölvilágosítást Fedákról! Mikor lesz az új ciklus bemutatója? S az „Amazon”-é? S egyáltalán?

— Az új ciklus? Mit akar: egyelőre a régi sem látta még mindenki. Holnap, kedden lesz a negyedik pesti koncertje az „500 éves magyar dal”-nak, miután az eddigi háromra mindannyiszor színültig szolgált a Végadó nagyterme, tehát nyilván egy negyedik, sőt egy terebvert ötödik előadásra is bőven van publikum. „Az amazon”, amint tudja, a Bíró Lajos nagyon érdekes darabja után jön, kardcsongó táján körülbélül s még az idén vémetül az „An der Wien”-ben is. De a beverhetetlen szöke koponya már megcsinálta nemcsak az ez évi, a jövő évi programot is...

— A be- és kitiltás?

— Kárpótolhatom-e egy másik, kellemesebb szlovenszkói hírrel? Fouldné, Springer Micé

Magyar asszonyok! Magyar lányok!

Röviddel ezelőtt egy főlhívásunk jelent meg ezen a helyen, amelyben közhírré tettük, hogy mindenkinek, aki ily irányú kérdéssel hozzánk fordul, teljesen ingyen küldünk kipróbálásra egy dohoz Marvel Tuft-püder-t és ezért csupán azt kérjük, hogy kipróbálás után mindenki őszintén írja meg nekünk a véleményét, bíralatát a Marvel Tuft-püderről. A beérkező válaszokat egy ceélből alakult bizottság döntése alapján osztályozni fogjuk és azok közül, akik a legtalálabb, legőltetesebb válaszokat küldik be nekünk, 500 pengő jutalmat osztunk szét.

Főlhívásunkra a magyar hölgyközönség a levelek ezreivel válaszolt, amelyek földolgozása folyamatosan van. A pályázati bizottság döntését a karácsonyi ünnepek előtt fogjuk közhírré tenni és akkor fogjuk a jutalomösszegeket is széjjelküldeni, hogy ily módon egyúttal karácsonyi meglepetéssel is szolgáljunk a nyerteknek.

Addig is, amíg ez megtörténik, e helyen néhányat közzéteszünk a hozzánk tömegesen beérkezett válaszokból. Hangzatos és öndiesőre reklám helyett szöloaljon meg tehát azoknak a véleménye, akik készítményünket önmagukon kipróbálták és tapasztalataikat önzetlenül minden befolyástól mentesen őszintén közölték velünk:

..... Szívesen teszek eleget ama főlhívásuknak, hogy kitünő készítményekről, így különösen a Marvel Tuft-püderrel — amelyet állandóan használok — sőt több külföldi barátómet is el-látom vele — a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozzam. Még ha egyéb okok nem is készítek volna erre, a külföldi püder-t akkor sem cserélném el az Önök kiváló készítményével, mert mig egyes külföldi készítmények — mint azt annak idején sajnos tapasztaltam — a bőre ár-talmas összetételük, addig az Önök finoman, diszkrétan illato-sított, seleges kigyan tapadó püderje a bőrt kényezteti, mert a porusokat nem tömí el és mégis megmarad sokáig az arcon, ille-tőleg bőron. En különben az Önök Marvel-krémjét is használok, úgy-szintén szappanjukat és Chypre-kölnivizüket is, és kijelenthetem, hogy így ezek, mint a Marvel Tuft-püder méltán föl-vehetik a versenyt bármelyik külföldi készítménnyel.

Kiváló tisztelettel

S. F. Margit, hangversenyénekesnő
Budapest.

A Marvel-készítmények minden jó szaküzletben kaphatók.

Eredeti amerikai Tingli-Tangli a Royal Orfeumban

Az eredeti amerikai Tingli-Tangli lesz egyik főattrakciója a Royal Orfeum decemberi műsorának. Talán 15 éve annak, hogy utóljára járt Pesten ez a szenzációs variété-zám, amelyel joggal nevezték a humor „non plus ultrá”-jának. Ez az eredeti amerikai Tingli-Tangli ötletekben és humorban meggazdagodva, a csoport eredeti tulajdonosával — különben Amerika legelső komikus — Billy de Voy-al az élen december 1-én fog bemutatkozni a Royal Orfeumban.

Olyan van, aki nem látta!
De olyan nincs, aki csak egyszer látta

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY-LÁNYT

a világ legnagyobb operettsikerét

Fővárosi Operettszínház

Bárónának, az egykori monarchia leghíresebb versenystájtulajdonosa leányának 13.000 hold földjét kisajátították, mert a bárónő, csemé a szivét, úgy elmagyarosodott, úgy beszél magyarul, mint Zsazsa vagy Rózsahegy Kálmán bácsi. Most aztán igazolta mindenekelőtt azt, hogy férje III. Izabella híres pénzügyminiszterének az unokája, továbbá azt is, hogy magyarul csak ugyanúgy tud, mint ahogy a csehek franciául vagy a magyarok angolul, vagy az albánok olaszul — s visszazakapta a bírtokait. Mind a tizenháromezer holdat...

— **Éljen stop, gratulálunk stop.**
— **Akkor gyorsan Reinhardtnek is, akinek a Bécsi művelődési főiskola igazgatójává történt installálása valósággal fejedelmi külsőségek mellett történt...**
— **Már gratuláltunk. Egyébb külföldi csemege?**

— **Komoly vagy vidám?**
— **Előbb egy kis vidám!**
— **Salamon Béla Bécsben eldobott a Kärntnerstrassén egy darabka papirt. A demokratikus Bécs kínosan ügyel az utcák tisztaságára, mi sem természetesebb tehát, hogy azonnal Salamonnal mellette teremtett a „Wachmann”, aki föl-szóltatta, hogy a papirt vegye föl. Salamonnal föl is vette, de nem lett volna igazi pesti, ha nem furdalta volna az oldalát a papírdarab és nem somfordált volna szépen egy mellékutca be, hogy a papirt most már boldogan eldobja. A tett színhelyétől alig tíz lépésre azonban már utolérte a védőlovasszereget, aki az utca től végéről észrevette a költőgázt és Salamont láthatóan visszakisérte most már meglehetősen publikum asszisztálása mellett a papírdarabig, amelyet Salamonnak újból föl kellett vennie. Két és félórás kísérletet tett Salamonnal, hogy a papirt valahogy eldobhassa, harminceszer is megpróbálta, mindannyiszor rajtaszertett. Végre fogta magát, kirobogott a pályaudvarra, leutazott Hegyeshalomig, itt a papirt kidobta az ablakból és — visszautazott Bécsbe...**

— **Si non e vero e ben trovato. Mehetünk tovább!**

— **Az ismert pesti újságíró Berlinbe érkezése után egy órával „non-nak, „Chef”-nek és volt pilóta-főhadnagyának, a vaskereszt tulajdonosának adta ki magát. Más: Kroó Margitnak, az Operaház volt tagjának óriási sikere volt a mannheimi operaház „Makrancos hölgy”-előadásán. Más: Molnár 23-án reggel érkezik Pestre, 24-én jelen lesz a „Testőr” reprián. Végül: Strakosch skandináv színházgató megvette az új Zerkovits-operettet...**

— **Es a desszert, az igazi?**
— **Ahitatos figyelmet kérek. A pesti pluto-kriának egyik igen eredeti hölgytagja, aki hírlapirodalmi kísérleteivel szerepel egyik konzervatív napilapunk hasábjain (mondjuk „Babuska” néven alatt), megnyitotta szalonját a pesti sajtó, színház és irodalom és a kapcsolódó részek ama képviselői előtt, akikkel eddigi működési területén bizony nem igen találkozhattak. Heu, az ura, igen rokonszemes tagja bárói társadalmunknak, hogy őszinte legyen, na — nem nagyon volt elragadtatva a báróné irodalmi próbáiról, tehát az estélyektől sem; nem is vett részt azokon. „Hallom, hogy jársz hozzánk” — mondta többek között egyszer egyik galamblelkű poétának és kollégának a Váci-utcában. Most aztán — a tiz-czerepengős vacsorákat megszokva — demarche-ot küldött a feleségének, amelyben egy 3 szobás, nagyszobásos fogadásokra abszolút alkalmatlan, egyszerű budai lakásba való átköltözésre szólította föl hitvesét, avagy... Dehát az „avagy”-ra nem került a sor: a báróné költözik. Inkább abbahagyja az egész iro-**

dalmat, mert az urát őszintén szereti. Amit az irodalom nevében is csak a legösszintűbben helyeselhetünk...

* **Molnár Antal** a zongoramuzsika történelméről tart előadást november 23-án, Kősa György illusztrációjával. (Z.)

* **A Ludovika Akadémia növendékei Krúdy Gyula szindarabját játsszák. Az ünnepsébből, amely Krúdy Gyulát ötvenedik születésnapján országsszerte körülvette: a magyar író lelkes, hazafias olvasói, a m. kir. Ludovika tiszorképző akadémiaja is kiaknra venni a maga részét. A tisztjelöltek küldöttsége kereste föl Krúdyt a Margitszigeten és föl-kérte, hogy jubileuma alkalmából írjon kis szindarabot a Ludovika Akadémia részére, amely szindarabot a tisztjelölt akadémikusok december 2-án, szokásos Szent Borbála-ünnepélyükön mutatnak be. Krúdy Gyula örömmel fogadta a tüzér-akadémikusok kérését és már meg is írta a m. kir. Ludovika ünnepi játékát. A Ludovikában megkezdődtek a próbák „Szent Borbála visszatek” című játékból, amelyet Krúdy Gyula mesemondásnak nevezett el. A mesemondán közfelműsítés, színpadszerűleg veszt részt 22 szereplő, csupa akadémikus. Az egyetlen női szerepet egy magasabb rangú tisztiszte felesége vállalta.**

Apéritif-időben Angelo mesternél

(A Reggel tudósítójától.) A Váci-utca korzójáról fölmelegyk Angelo műtermébe. Amint belépek a művészi homeba, a nemes izlésű antik-barokk miljöbe és látom, hogy a déli órában ki mindenki jött el Angelo mesterhez; tüstént meg kell állapítsam, hogy ez a világ-híres magyar fotográfus nemcsak a város egyik nevezetessége — a külföldiek szemében — de hogy szalonja ezenkívül a mi par excellence pesti korzónak, a Váci-utciónak egyik szoros, hogy ugymondjam szerves tartozéka. Mert ide mindenki eljön, akáresak a korzóra: a fölső magyar „négyes” épügy, mint a Pesten időző külföldiek legjava. Angelo műtermébe úgy látszik a kis obligát kitérő, amely az ebéd- vagy lunchelőtti sétához hozzátartozik... És valóban, lehet-e kellemesebb „apéritifet” elképzelni, minthogy az ember fölmenjen a világ legtekintélyesebb műszerekkal dolgozó műtermébe és egy igazi művészrel — de azonfölül: zseniális szakemberrel! — a lehető legelőnyösebben megörökítse magát? Ugy látszik, igen sokan vélekednek így, különösen most.

karácsony előtt.

amikor christmas-ajándékokról kell gondoskodni. Hamarjában elmondom, hogy kiket láttam egy órával belül Angelónál: egy tündéri orosz hercegnőt (persze oobolybundában), Vera Natasa Makinszkáját, Kálmán Imre, a zeneszerző társaságában; Erich Pomnert (az Úfa-gyár igazgatóját, a mai fotográfus legnagyobb szakértőjét) feleségével együtt; hallom, amint nevetve mondja: „Tíz éve nem álltam fényképezőgép elé, de Angelónak nem tudok ellentétlenni...”; madame Falzo Pradot, kreol szépséget a Ritzből és egyébként Buenos Airesből; Fedák Zsuzsát, aki az ötszáz-éves dal művészi közfelműsítésben rételet le magától; Pálffy-Dann Józsefnét, a szöke és karcsu sportlányt, aki, mint urvezető, nemrég nyert nagydíjat a Concours d'Éleganceon; a kis bájos Montag Dusit, pardon, most már Palló Imrénét, aki brüsszeli eszékéből készült menyasszonyi ruhájában vonta a fölkelő a műtermébe; és ezenkívül egész sereg embert: a washingtoni követség tagjait, történelmi nevek viselőit, vidékről fölrandult genyri hölgyeket, földbirtokosokat, fölszám-esaládoikat, katonatiszt- hozzátartozókat, anygali apró gyermekektől kezdve bálozó kisasszonyokig és boldog családanyákig a teljes lépcsőzetet... Egy hölgy azt mondja: „Hallom, hogy karácsonyig már nincs üres órája, mester.” Angelo azt feleli: „Nagyon sok randevunk van, az igaz, nagyságos asszonyom, de a kedves klien-

seknek mindig szorítunk órát...” „Azt is hallom — folytatja a hölgy —, hogy önök a magán-klientelát szívesebben veszik, mint a polgári közönséget, igaz ez?” „Ez a legnagyobb tévedés, asszonyom — igazítja helyre Angelo —, mi mindenkit egyformán örömmel látunk és csak egyet ambicionálunk: a legszebb és legjobb fotográfiát...”

Rod la Rocque egyetlen ideji filmje

a „Cigányvér”, egy londoni gavallér vidám, de viharos kalandjai a szép Jania társaságában. Rod, a gavallér, unja a béke áldásos, de egyhangú életét és Keletré megy, ahol egy garázda rablóvezér ellen hadakozik. Eközben Jania, a gyönyörű görög parasztlány beléserül — Rod la Rocque-ba igazán nem nehéz beléserülni! — nagyobb hiba, hogy Rod négygyilót... a filmen! Látni kell a szép amerikai fu minden bübőjes trükkjét és furfangját, hogy a bandavezér karmái közül s a szép Jania hódolójától egyaránt sértetlenül kerüljön ki — de ez a dupla léparirozás nem sikerül. Csak a bandavezér sikerült ártalmatlanná tenni, a másik veszedelm bizony rászakad: szerelem és házasság formájában! Rodnak való az ilyen legényes torna és elköpeshetetlen, mennyi kedves mókát tornázik ki benne! Kerés színésznek van annyi charmeja, mint Rod la Rocque-nak és ezért mindig szívesen látjuk Bányi Vilma férjét... A vidám bovitán partnerre a „Cigányvér”-ben Warner Oland, az elsőrendű karakter-színész és Lupe Velez, egy kreolragyogó mexikói néma. Rod la Rocque egyetlen cédéi filmjét csütörtökön három mozi mutatja be: a Désti, a Palace és az Orion. Kísérő filmje újszerű szcenzió: főszereplő egy híres párdúc-szeldítőműn kívül — egy párdúc és egy orángután játsszák. „A párdücheregnő” rendkívül izgalmas kép. Bűnügyi dráma egészen új elemek bevonásával. Amerre a Zametov-andorcircusz vonul: rejtélyes bűnügyek története. A misztikus gyilkosságok halmozódnak s a tettes nem kerül kézre. Egy híres detektív felforgos teremt eszel ki. Szüvethezik a szépséges „párdücheregnő”-vel, aki veszedelmes domptézmuntáráival Európa legnagyobb varietészínpadain arat sikereket. Rábesszi, hogy szerződjék Zametovhoz és nyomozzon... A párdücheregnő — bár haladás veszedelmebe kerül —, valóban földérti, hogy a bűnös — az orángután, illetőleg a fölbujtója, Zametov. A párdücheregnő szenzációs szerepét a bübőzős Jacqueline Logan játssza. Partnerét kintünk s az egész képet visszafogott lélekzettel nézzük. A ragyogó műsort a népszerű Ferkó burleszkje egészíti ki.

Forradalom a zenevilágban

Néhány koncert révén Budapest koncert-látogató közönsége is tudomást szerzett utóbbi időben az ugynevezett éterzene műveléséről. Budapestre jött René Bertrand párisi tanár és bemutatja készületét, amely tagadhatatlanul nagyon érdekes és igen nagyjövőknek mutatkozó zenei újításnak látszott. Érdekes, hogy amióta Thermanin, a moszkvai és a dallasos áram-berüh fizikus-professzora föltalálta az első éter-készületet, nagy rivalizálás indult meg ezen az eddig kihasználatlan terepen. Tübben is bejelentették, hogy egyidejűleg szintén föltalálták a készületet, így többek között az a Bertrand Tanár is, aki Budapesten járt és aki más elvek szerint igyekezett megoldani a dallamos áram-vezeték zenei felhasználását. Most ismét egy éterzenész jön Budapestre a kamarazenekarával, Bernier professzor, a francia akadémia tagja, aki csupán a kezét mozgatja a levegőben és ezzel fogja harmonióba a szeszélyes rezgéseket. A készület lényegileg Thermanin szerkezetének javított formája. A Royal Orfeumban fognak vendégzerepelni az érdekes kísérlettel december elsőjén.

Bölcsődal

A farkas

Mary Dugan bűnpőre

a legnagyobb sikerek a Vigszínház eheti műsorán!

Belvárosi-

Szegény lányt nem lehet elvenni!

-Színház

Legjobb műsor
Legjobb zene
Hangulat, Tánc

a
Tabarinban

Kezdete 10 órákor

Záróra 6 órákor

Lipton's tea
világhírű

KÖZGAZDASÁG

A miniszter szónokol — a Futura keres!

(A Reggel tudósítójától.) A természetudós kimerít a tó vizéből egy pohárnyit s a látszólag tiszta víz a gőreső alatt ezer meg ezer apró, mikroszkópikus élőlény hazájának és tanyájának bizonyul. Az *vízgőreső kimerít a magyar gazdasági élet vizéből egy pohárnyit, gőreső alá teszi és — megrémül!* Hogyan, egyetlen büszkeségünk és reménységünk, az egyetlen, amire külföldön és idegenek előtt oly kevélyen hivatkozunk, a nagy erő, a hatalmas aktívum, amellyel életrevalóságunkat, megbízhatóságunkat, hitelképességünket bizonyítjuk, az élet akarása.

a korrektség üzleti téren, az energikus igyekvés — esaló látszat volna csupán?

Egy angol diplomata, akitől e sorok írója évekként ezelőtt megkérdezte, minek köszönhetjük mi magyarok tiszta s jó hírünket a Cityben, ezt felelte: „Mert a magyar bankok a háború után fölszólított be sem váru, mint urak — like gentlemen — jelentkeztek és fizettek Londonban!” Hát ez elmúlt volna? Hol a konszolidáció, hol a közeleti tisztaság?

Mert abban a pohár magyar vízben, amelyet itt gőreső alá teszünk, annyi megdöbbenő, zavaros iszap kavargok, hogy joggal kérdeheti az ember: 1920-at frank-e ma vagy 1928-at?

A következőkről van szó: Két héttel ezelőtt terjedt el a híre annak, hogy a Futura s egy vele társult cég svájci számlára egyelőre 600 tonna magyar búzát adott el 27 svájci frank árban a Buchs. Mindjárt hozzátették azt is, hogy a már megkötött üzlet csak egy kis része egy sokkal nagyobb adás-célnak, amelyben

nem kevesebbről, mint 6000 tonnáról van szó s ezt a nagy gabonamennyiséget a

Futura fogja a svájci, állami gabonacentrumnak leszállítani.

Magában az üzlet létrejöttében semmi különös nincsen, a Futura nagy cég, széleskörű szervezettel bír, pénze is van bőven, bár jóval kevesebb, mint valaha volt, örülni kell, hogy sikerült legalább ilyen gabonamennyiséget egy tételeben kiszállítani az országból.

Igen ám, de ennek a szép üzletnek egy feltja van.

lették hozzá a rossz nyelvek. Hogyan adhatott el a Futura magyar gabonát 27 frankos árban a Buchs, amikor az érényben levő fuvarételeket számításba véve, az önköltségi ár ennél az árnál lényegesen magasabb. Ha az október 30-i buzaárakat vesszük alapul, akkor egy mázsa magyar buza Buchsban 28,35 svájci frankba került a minimális vasuti fuvarételeket kalkulálva. Márpedig valószínű, hogy a nagy üzlet ezekben a napokban jött létre. De tegyük föl, hogy a svájci üzletet néhány nappal később kötötték és vegyük számításba a november 3-án jegyzett legalacsonyabb buzaárát: még akkor is

nem kerülhet Buchsban a magyar buza kevesebbe, mint 27 pengő 95 fillérbe.

S hogy egyetlen szállítási lehetőséget se hagyjunk ki, tegyük föl, hogy a buza az ut egy részét vagy akár tulyomó részét vízi úton teszi meg, a minimális ár ekkor se lehet alacsonyabb, mint 27 pengő 76 fillér. *Mintán nem valószínű, hogy a Futura a kiszállított gabona után 76 fillért fizessen rá métermászdánktól, nyitvánvaló, hogy akkor, amikor az üzletet kötötték, már*

tudnia kellett, hogy olyasfajta rendelke-

zés készül, amely lehetővé teszi, hogy még a 27 frankos ár mellett is jelentős hasznót könyvelhessen el.

Ez a rendelkezés nem is várható magára sokáig. A „Vasuti és Közlekedési Közlöny” november 15-én megjelent száma meghozta a rejtély nyitját, ami, és ez a dologban a leg-szomorubb, a beavatottak előtt ekkor már egyáltalán nem volt rejtély. *A Magyar királyi Allamvasutak igazgatósága november 16-ától kezdődő hatállyal a Tiszavidéki és dunántúli magyar állomásokról kifejezetten Buchsba irányuló gabonaszállítványokra igen jelenté-keny fuvardíjleszállítást engedélyezett, ami métermászdánktól közel 1 pengő, pontosan 94 fillért tesz ki. De ez az engedély csak azt a céget illeti meg, amely a jövőre április vé-gén legalább 6000 tonna gabonát szállít ki.*

Ugye, milyen esodálatos! A Futura és társa éppen 6000 tonnát kötött le, éppen Buchsba szállításra kötötte le és olyan kitűnően volt informálva, hogy nyugodtan elfogadta a svájciéknak 27 frankos árajánlatát, hiszen kitűnően tudta, hogy a két hét múlva bekövetkező fuvardíjleszállítás révén a látszólagos veszteség nyereséggé változik.

Kélségtelen, hogy ígyesen csinálták, szépen is keresnek rajta és fölényesen lenomolyogják a magánéceket, a magyar gabonakereskedőket. *De tiszta-e az üzlet és van-e, aki azt meri állítani, hogy ez az üzlet behálik abba a konszolidációs körbe, amelyet a magyar gazdasági életről festeni szoktunk.*

Toljuk el a gőresővet erről a pohár vizről, mert ki tudja, milyen rut dolgokat vetít még a szemünk elé!

De a konklúzió nemcsak a Futurának szól, hanem elsősorban az Allamvasutaknak, másod-sorban a három polgárminiszternek, Bud, Herrmann és Mayer miniszter uraknak. Cso-

Az alant fölsorolt szücs mesterek elsőrendű — védjegyzett —

bundáikat

— úgy mint eddig — továbbra is a következő szabott áron

hozzák forgalomba:

Perzsia bundák	1600 P-től	Csikó	450—720 P-ig
Perzsialáb	880 P	Buenos	500 P
Peschaniky	660—850—950 P	Orosz kid	280 P
Pézsma	1200—1400—1600 P	Vakend	500 P-től
Nutria	1580—2000 P-ig	Nutricette	185 P-től
Orosz mokus	1800 P-től	Sealektrik	225—500 P-ig
Antilop	680—800 P	Biberette	180—450 P-ig
Walabis	350—460 P	Gazella	240 P
Borju	280 P-től	Beige Karakül	500 P
Fóka	485—560 P-ig	Patagonia kanin	250 P

Különböző divatbundák 250 P-től Sportkabátok 150 P-től

Az összes bundák valódiságát, elsőrendű minőségét és kivélelét nemcsak az alanti cégek jó hírneve garantálja, hanem a Magyar Szücs mesterek Országos Egyesülete által kibocsátott **védjegy** is, amelytel minden bundájuk el van látva

Csak képesített szücsnél vásároljon!

Breitfeld M., Váci-utca 21
Cziring Armin és Fiai, Deák Ferenc-utca 19
Dán Testvérek, Dorottya-utca 5—7
Deák és Horváth, Váci-utca 13
Elkán és Gerő, Váci-utca 22 és Andrássy-ut 27
Elkán Gyula, Károly-körül 19
Fischer Vilmos, Semmelweis-utca 13
Haas Rezső és Glück, Dorottya-utca 11

Kalmár Emil, Wesselényi-utca 27
Kulnewsky György, Kristóf-tér 6
Morvai J., Kigyó-utca 4—6
Morvai Zoltán, Rottenbiller-utca 39
Palugyai Viktor, Nagymező-utca 20
Reichenberg Jakab, IV, Hajó-utca 16
Schlinger F. és Fiai, Kristóf-tér 8 és Károly-körül 18
Zay Mihály, Haris-köz 4

dőlnek-e ezek után, ha ebben a városban és ebben az országban esunya dolgokat mondhatnak az emberek, klubban, kávéházban és kávéházban, esoda-e, hogy a régi tisztas kereskedők, igyekvő fiatal emberek ma már lemondóan és búsán legyintenek, ugyan melyikük tudja fölvenni a versenyt ezek-

**kel az ittfeljeitett mammut-különítmények-
kel?**

Csoda-e, hogy ma már minden ígéret és minden hőies kijelentés, amely a fehér asztal mellett hangzik el, üres frázisszámba megy, — hiszen a példa megmutatja: *A miniszter szónokol — s a Futura keres!* K. D.

Amiről mindenki beszél

A végrehajtóbizottsági tag urak illetményei ügyében érdekes döntést hozott a kuria. Kimondta, hogy az olyan alapszabály, amely valamely részvételrészletességű igazgatóságok végrehajtóbizottság kiküldetését és a bizottsági tagjainak díjazását állapítja meg, érvénytelen. Az igazgatóságok nincs joga az általa kiküldött végrehajtóbizottsági tagok számára külön honoráriumot megállapítani, mert a részvételrészletességű társaságok nemességük fölött csak a közgyűlés rendelkezhetik. Ez a kuriai döntés különös érdekességgel bír a Községi Takarékpénztár szempontjából, amelynek igazgatója éppen a minap küldött ki ilyen végrehajtóbizottságot s annak dolárlására jelenlegi íxumokat állapított meg. Mindenki emlékszik rá, hogy emiatt a határozat miatt lépett ki a Községi Takarékpénztár igazgatójából Sándor Pál és Róssan Károly. Nagyon érdekes lesz most megfigyelni, hogy a Községi Takarékpénztár miképp vonja le a következményeket a kuria döntéséből s miképp egyeztetni össze határozatát ezzel a tilalommal. Mindenesetre figyelmet érdemel, hogy a Községi Takarékpénztár, amely alapításakor a hitelekkel meggyógyítására vállalkozott, működésének első évében már öbba a helyzetbe került, hogy a kuria tilalmával kerül szembe és az ország legfelsőbb ítélőszéke itéli el igazgatóságának határozatát. Kiváncsán várjuk, vajjon a Községi Takarékpénztár igazgatósága közgyűlését elé fogja-e vinni a végrehajtóbizottság busás javadalmának kérdését s vajjon ezen a közgyűlésen a majoritást képviselő fődáros oda fogja-e ajándékozni a végrehajtóbizottsági tagoknak azt a pénzt, amely a kuria döntése szerint a részvényeseket illeti?

kedik ilyen esetről és így ránk is épp úgy áll az emelés, mint a többi szerződő államra. Végül az olasz ásványvízrekerve nézve a szerződés azt mondja, hogy az olaszok vámmentesen hozhatják be hozzánk ásványvizeiket, míg mi még a Hunyady Jánosot sem vihethük ki, mert az Olaszországban elterjedt fascista bojkott, amely egy szál banánt sem tűr meg, épp úgy üldözi ezt a mi világegyetemet, mintha semmiféle barátság sem volna közöttük. Látnivaló, hogy a gazdasági érdekek erősebbek minden, egyébként igen tiszteltreméltó baráti érzésnél.

A göbölők és a dísnók, nem pedig a szövetségek részvegyetőkének hízlatására volt szánya a hízlatási hitel, amely annyi balszerencse közti és oly sok vizsály után végre a hízlatok által elérhető közelségbe jutott. A hitel igénybevételének módjairól szóló rendelet hosszas vajadás után megjelent és közölte, hogy az igényléseket az Országos Központi Hitelszövetkezethez, a Magyar Földhitelintézet Országos Szövetségéhez, a Magyar Mezőgazdálkodás Szövetkezetéhez vagy a Kiszárlások Országos Földhitelintézetéhez kell bejelenteni, ahol is a kölcsön 5% kamattal féltehethető. A rendelet világosan, határozottan megmondta, hogy ezen az 5%-on kívül aztán semmiféle más költsége a hitelnek nincs és nem is lehet. Csoda-e, ha az olesó hitel után törték magukat a gazdák és garmadaszámra adták be kérvényüket a négy intézethez. Nem tudjuk, hogy a négy altruista intézet közül három milyen eljárást követ a hitel engedélyezésénél és fölvisztásánál, de azt igenis tudjuk, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezethez beadott kérvényekre a kuriai mezőgazdasági hitelszövetkezet így válaszolt: *Megszavastunk önnek X pengő kölcsönt annak föllételezése mellett, hogy tagjaink közé megfeleltézettségű képviselőt békép, mert kölcsönöket csak tagjainknak folyósíthatunk. Ez a „föllételezés” nem egyezik meg a miniszteri rendeletnek azzal a passzusával, amely szerint a kölcsönt az 5%-os kamaton föll semmi más költség nem terhelheti és nagyon meglepőnek tartjuk, hogy az altruista szövetségek a saját megerősítését a marha- és sertéshízlatás megerősítésének rovására akarja fölhasználni. A kettő közötti különbség van s a hitel elayerésének nem az volt a föllétele, hogy valaki tagja legyen a hitelszövetkezethez, hanem, hogy a hitellel marháit és dísnóit hízlatja. De ha nem így van, miért nem mondták meg mindjárt aperte?*

Az ujkori diktatórisz rendszerek elmélete az, hogy a parlamentarizmus szilpójánát a plénumból a bizottságokba kell áthelyezni. Ez a legegyszerűbb módja annak, hogy a népképviselőket alkotmány helyébe szép esőndösen a bürokrácia mindenhatóságát iktassák. De ha már ellentmondás nélkül följük be ezt a falovat a parlamentarizmus kapuján, legalább illenek figyelni arra, hogy mi történik Trójában. Az olasz kereskedelmi szerződés bizottsági tárgyalásaira például érdemes lett volna figyelni, mert gazdag tanulságokat szerezhetünk volna arra nézve, hogy mit jelent az a nagy barátság, amely közöttünk és Olaszország között van, amikor a barátság gazdasági gyümölcsét kell leszárelni. Az olaszok által egységességű kérdés kezelése szempontjából egy hájzsállal sem térnek el a német módszertől, bár tíz nappal ezeltől a magyar kormány közbejelésére ismét szabaddá tettek is az állat-kivittelt. Ok sem elégséges meg azonban a mi állategységességű véleményünkkel és ugyanolyan bizalmatlanságot tanúsítanak a magyar marhával szemben, mint a németek. A borra nézve sem hevíti őket valami lelkes barátság, mert a kereskedelmi szerződés mindössze tíz ezer hektoliter bor kivittelt állapítja meg évenként, holott milliók természetünk képest ez csak egy eszpp a tengerben és holott a dolálas, bortermés olyan edes, hogy exportra használhatatlan, még háziasításra a magyar bor kiváltón alkalmas volna. És még tovább is van. Az olasz kormány szeptember 13-án, körleveléből 30%-kal emelte a bura- és lisztárat. A jóval előbb aláírt kereskedelmi szerződés nem intéz-

a textilipar jelentékeny tényezője lesz a magyar gazdaságunknak. De egy föllétele mégis van a dolagnak. A fejődés tulgyors és erőszakolt tempója mindent veszélyeztet abbal, amit eddig elérnie sikerült. A mai vámvédő-lem amugy is a maximuma annak, amit a piac elviselhet s az áldozat, amelyet ezért az iparért hoztunk, amugy is a legnagyobb. Nagyobb védelmet és több áldozatot már nem hozhatunk érte s egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a mezőgazdasági exportunk érdekében kénytelenek leszünk a legközelebbi évben újabb vámvédelmi eszközöznöni. Ezért kell egy kissé megfektezni a gyors írártot, mérsékelni tulbó étvágyát azoknak, akiknek most már a fejükbe szállt a siker móra s a kölcsöntöke, főleg a tuldrága kölcsöntöke igénybevételétől sem riadnak vissza üföledt rohanásukban. Ezeket a meggyőzéséket az a legutóbbi angol kölcsönügylet váltja ki belőlünk, amelyet a Goldberger-cég kötött a minap. Investíciós célokra tízperentes pénz igénybe venni nagy veszedelem, főleg, ha az nem amortizációs alapon történik s ha a vállalatnak földézetel egész vagyonát le kell költöie s ha későbbi kölcsönök föllételeit terhelési tilalom akadályozza. Ehhez járul még az is, amit most az angol lapokban megjelent kommunikké árulnak el, hogy tudniük a kölcsön kamatozása jóval magasabb, mint az itthon kiadott kommunikké mondott, mert a kibocsátási árfolyam 90 alatt van, a kamattal jóval magasabb a magyar kommunikkékben föllételeit 7%-nál. A föllételekből így meg lehet állapítani, hogy a kölcsön sokkal nagyobb mértékben köti meg a vállalatot s jóval terhesebb, mint amennyit jónak láttak itthon bevallani. Miért nem azonos ez a két kommunikké s mi az oka, hogy a gyár élveke nem ezt az angol szöveget fölléte közé itthon is? Ilyen esetre egyszer már nagyon rájzletünk s falán nem ártana, ha a pénzügyminiszter az ilyen nagy investíciós kölcsönöknel is gyakorolná azt a vélet, amely a vidéki városoknál olyan üdvöznet bizonyult. Kinek volna kedve a magyar szegénységét még egyszer segítséget nyújtani habja jött vállalatoknak?

Az autöváltók kérdése volt az elmúlt hét pénzügyi szenzációja. Kitudódott, hogy a Nemzeti Bank a részlelfeztésre eladott autöváltók kiállított váltók leszárolását megtagadta és kizárt a leszárolás köréből az olyan szálitmozgó cégek bejuttatásait, amelyek árukat adtak lombardhitelekkel erednek. Ehez az intézkedéshez aztán bizonyos helyekről, ahol nagyon szivesen fogják be a Nemzeti Bankot egy szélső protektionista politika szekerébe, azt a híresztelést is szárnyrahoastatták, hogy a Jegybank azoknak a textiliparikereskedőknek váltott sem számoltója le, akik külföldi árut hoznak be az országba és siettek megmagyarázni, hogy a Nemzeti Bank a kereskedelmi mérleg passzivitásának lepitése érdekében határozta el magát erre a lépésre. Nem esoda, ha a kereskedők körében nagy megzödlös támadt erre a hírre, mert méltán megzödblönlönek találták, hogy a Nemzeti Bank is beáll azok közé, akik a textiliparszűrés és kartonmaharadászok diktatóriáját azal támogatják, hogy ahol lehet, nagyot ütnek a nagykereskedelem fejére. Szerencsére a Nemzeti Bank sietett kijelenteni, hogy egy szó sem igaz a textilváltókra vonatkozó híresztelésekből. A banknak egy szempontja van: vigyázni valutának megintathatatlanságára és alkalmaszkodni az angol jegybank szigorú üzlelti elveivel, amelyek kizárják, hogy ilyen váltók jegykibocsátás alapját képezze. A kereskedelem érdekeinek mindíg szözlöbi voltunk és éppen mert neki legnagyobb érdeke a pengő érinthetetlensége, el kell ismernünk, hogy a Nemzeti Bank helyesen járt el. Különösen abban, hogy nem áll be a textilipari érdektársaság uszálghordozójának.

Rádiókészülékek reklámcélokra!

Egy német cég reklámcéltól és továbbajánlás végett nagyobb számú rádiókészüléket boesát érdeklődőknek rendelkezésükre tulajdonán. Szétküldésre kerülnek csak három- és négyesöves készülékek, garantált távvétellel a hangszóróban.

Semmiféle kötelezettséggel nem jár. A csekély költségeket (szétküldés, csomagolás, kezelési költségek) az átvevő viseli.

Érdeklődők küldjék be levelezőlapon, német nyelven irt, pontos címüket:

Radiofabrik E. Gráb & C. Rottloff, Abtlg. X.

Berlin, N. 4, Gartenstrasse 100

Alapított 1847

SCHUNDA V. J.

hangszergyár és hangszerüzlet

m. ltr. udvari színház

Budapesti IV. Gróf Károlyi-utca 5 és Pögyör-utca 70

Operaház, Zeneművészeti Főiskola, Nemzeti Zenei, Filharmoniai Társaság, Színházak, Nagymozik, Csarokszek, Léventék stb. színházja.

Bármely hangszer, alkateszek, búrok kaphatók. Szakszertu javítások. Továbbá: **szaxofonok, pianóknak és harmonikáknak** elindása, becserelese, berendezése, javítása, hangolása és vétele.

Legkedvezőbb részlelfeztel feltételek mellett is!

A lehető legjobbat a legutánosabb áron

"A.B.C."-Szövetség kizárólagos szállítója. T. Aut. 842-73

ZÁLOGCÉDULÁKAT brilláns-ékszereket s bárkinél drágábban vesz

Singer IV, Egyetem-utca **11.** Egyetem-tér sarkán

Szönyegek
Poharak
Ar. eszohók
Női bundák
Uriszoba
Bronzszobrok

Arverés

ma eladásra

HALVANY-UTCA 23

Észtok
Vitrinek
Varrógépek
Kerékpárok
Gramofonok
Zongorák

Néhány nap múlva kiírják a budapest-győri és budapes-siófoki utmunkákat

Miért nem vesznek föl külföldi kölcsönt az egész úthálózat kiépítésére

(A Reggel tudósítójától.) Elékelő közlést-
viselők külföldi tanulmányúti és a fiatal ma-
gyar autósport titáni erőfeszítései nyomán, né-
hány hét múlva megindul a magyar autómunká-
zat kiépítése. A Reggel beavatott forrás-
ból származó értesülése szerint még ez év
december első napjaiban írja ki a kereskedelmi
minisztérium a pályázatot a budapest-győri
és budapest-siófoki utak kiépítésére és a föl-
tételhez mellékelni fogja azt a részletes épí-
tési előírást, amely közel másfél ére hever ké-
szben. A legapróbb technikai részletekig kidol-
gozva, a minisztérium némaalki osztályának
írásalattól fogva és vándorló hónapról-hó-
napra a minisztériumok aktatárcáit között.
A kereskedelmi minisztérium kiszámította,
hogy ha az utépítési költségek fűződésére szol-
gáló autós utazók tíz ére kontemplált bevételeit
lökésíténi.

az egész magyar utépítési probléma egy-
esapásra meg volna oldva.

A pénzügyminiszter azonban a magyar
pénzügyi politika megingathatatlan elvére
hivatkozva, megtagadta a kereskedelmi mi-
nisztériumnak azt a kívánságát, hogy akár
belföldi, akár külföldi kölcsönt eljára kösse
le az autós utazók tíz ére jövedelmét. A ke-
reskedelmi minisztérium ugyanis már kimerít-
tette az utépítési céljaira rendelkezésre bo-
csátott beruházási hitelek, ezeket azonban
nem autótak, hanem alföldi közutak építé-
sére fordította. A pénz előfogyott, az autótak
építéséhez meg nem fogták hozzá és a ke-
reskedelmi minisztérium most elhatározta, hogy
a jövő év elejéig rendelkezésre álló kétévi
autós utazók jövedelméből a 2800 kilométeres utépíté-
si programból egyelőre egy 200 kilométeres
szakasz megépítéséhez fog hozzá. A verseny-
tárgyalás kiírásával kapcsolatban az a meg-
lepő hír terjedt el, hogy a munkálatok vég-
zésére, amelyek alighanem nagyobb magán-
tőkék bekapcsolásával fogják szükségessé
tenni, egy közismert építési cég, illetve a mű-
gépítő álló hatalmas pénzintézet akar vállal-
kozni és mint járallatkozó a munka egyes

részeitől oly módon fogja aláállatolba adni,
mint ahogy az a dalmát vasutak építésénél
történt. Illetékes helyen csakugyan

nem tagadják, hogy ezáltal el akarnak
térni az eddigi rendszeről és az utépítés
vállalatbaadását a finanszírozással kap-
csolatban akarják megoldani.

Ez a rendszer nagyjában azonos azzal,
amellyel Magyarországban a vízdélis vasut-
hálózatot megépítették. A finanszírozást nem
fogják ugyan a versenyárgyalási hirdetmény
feltételei közt szerepeltetni, de megfelelő for-
mában tudomására fogják hozni a legelső
sorban érdekel magánmérnöki körök, hogyha
az építkezés folyamán az autós utazók rendelke-
zésre álló összegük nem volnának elegendők,
a vállalkozóknak kell a finanszírozási műveletet
is végrehajtani. Műszaki és az utépítéssel ka-
pcsolatban érdekel széles gazdasági körökben
természetesen nagy érdeklődés nyilvánul meg
az utóbbi éveknek eziránt a legnagyobb szá-
báru közmunkájára iránt. A magyar gazdasági
közvélemény azonban nem tud választ adni
arra a kérdésre, miért kell megelégednie an-
nak a mérnöknek, aki ma Magyarország ke-
reskedelmi minisztere, egy elenyésző részlet-
munka elvégzésével, amikor mindenki tudja,
hogy

az egész magyar mezőgazdasági termelés
irányának megváltoztatása, az egész ex-
port és kereskedelmi mérlegünk aktiváló-
dásának sokat emlegetett szempontja a
használható modern utaknál áll vagy bukik

és amikor az utépítés összes munkáihoz
egyetlen kiveszt, egyetlen kerékkel, egyetlen
munkás-csapat terelő kezét sem kellene kül-
földről kölcsönözni? És miért nem szerepel
az utépítés azok között a produktív beruházá-
sok között, amelyek számára a pénzügy-
miniszternek sines kifogása külföldi kölcsönök
igénybevétele ellen, holott egy ilyen külföldi
kölcsön lehetővé tenné, hogy hosszadalmas és
ártó papceselgetés helyett az egész magyar
utépítési program szinte egyik napról a má-
sikra megvalósuljon?

A valorizáció nyílt sebei

látszólagos megtakarítások kedvéért súlyos károkat okoznak közhitelünknek

(A Reggel tudósítójától.) Féléve már, hogy
a valorizációs törvény életbe lépett, de még ma
sincsnek eldöntve azoknak a jogviszonyoknak a
sorsa, amelyekre nézve a törvényt hozták. Maga
a törvény, amint ismeretes, ugyaszoval minden
egyik kérdésben az abszolút tagadás állás-
pontjára helyezkedett és megállapította, hogy
egyik kivétellektől eltekintve, semmiféle koron-
artározást nem kell átértékelni, hanem papir-
koronában kell megőrizni. Bizonyos fókig
ugyan helyes, hogy a törvény elvileg ilyen ál-
talános negatív álláspontra helyezkedett, de
ez az egyértelmű helyes de csak egy érvényes-
síthető volna, ha mindenki az átértékelés
szabályai alapján saját iniciatívájából von-
dozta volna kötelezettségeit. Igyekeznia kellett
volna mindenkinek, ott, ahol emberi logika és
a méltányosság parancsainak előírja, eleget
tenni kötelezettségeinek. Mindenkinek fizetnie
kellett volna a saját hitelképessége, vagy
az egész ország hitelképessége integrál-
sának megőrzése érdekében. Ezzel szemben
azonban

sem a magánosok, sem a közületek, sőt
maga az állam sem igyekezett az átértékelés
alapjait teljesíteni.

Ezek a mulasztások a valorizációnak mindig
nyílt sebei maradtak.

az intéző köröknek már régen meg kellett
volna érteni, hogy a valorizáció egész

rendszere megingatható, ha e kérdések to-
vábbra elintézetlenül maradnak és mérhe-
tellen a kár, amelyet így a közhitel meg-
gyöngyítése által okoznak.

A hadikölcsön kérdése már sokszor volt al-
kalmunk rámutatni és gyakran sürgőssé-
gűnk a méltányosság alapján való megfelelő
rendezést. De ezenkívül mivel indokolható,
hogy például az állam effektív valutában kö-
től tartozásait a korona koronában való hi-
valkozással papirkoronában fizeti? Vagy mivel
lehet megmagyarázni, hogy az állam egy
csuttársággal szemben édlott valutáris kö-
telezettségének nem tesz eleget, hogy 1868-ban
effektív csüt koronában vállalt és egészen
1958-ig évenként fizetendő tartozását csellag
még 1957-ben is papirkoronában fizeti, holott
sem 1868-ban, sem 1957-ben koronáról nem volt
és nem lesz szó. Hogy lehet indokolni azt, hogy
az állam idegen valutában vállalt pénztárjeggy
kötelezettségeit nem teljesíti, amikor pedig
ezek meg a devalválció elején lejártak? Mi az
oka, hogy a magánközvetnyuladonosok olyan
esetben nem kapnak semmit követeléseikért,
amikor pedig a vállalat vagyona egészben
vagy részben megmaradt? Hol út a méltányos-
ság? Milen érték ez, amelyet az állam közbe-
lét, amikor erős nagánvalatokról van szó,
de nem mondul akkor, amikor a közvetnyulad-
onosokuk néha egészen szerény követeléseit
kell kielégíteni? Minden jó hazának azon kell
lenni, hogy az állami vagyon integritását sí-
kerüljén megóvni, de csak az észszerűség ha-
tárán belül, de

látszólagos megtakarítások kedvéért idegen
valutában való fizetés megtagadása gyk-
ran súlyosan befolyásolhatja kereskedelmi
relációnkat,

mert amikor a külföldi tulajdonosoknál levő
részvények vagy kötvények integritását nullí-
fikálják, egy atommal hozzájárulnak az illető

külföldi országban a vásárlási kedv és a hite-
lezési készség gyöngyüléséhez. Ilyenformán na-
gyon kívánatos volna, hogy most, nyugodt at-
moszférában ezeket a méltánytalanságokat át-
vizsgálják és orvoslásukról gondoskodjanak.
Mi szívesen segítünk a részletek feltárásában,
de a kormány részéről kérjük ezeket a hala-
dékitalanul sürgős és nagy érdekeket érintő
kérdések megoldását.

A részvényjogi novellát a Kuncz-féle javaslat elvei alapján készítik

A részvénytársaságok ellenzése folytán át dolgozzák a korlátoit feletlenségű társaságokról szóló javaslatot

(A Reggel tudósítójától.) A részvényjog re-
formája permanens izgalomban tartja a gazda-
sági életet. Kuncz Odón nemrég A Reggel-ben
jelentette ki, hogy a részvénykódex megalko-
tása tavólab áll a megvalósulástól, mint a ter-
vezés készítésének idejében, az élműt léten
mégis a legkülönbözőbb híreszteléseket cregat-
lék szünyra a részvényjogi reform részletei-
ről. Illetékes lelutól nyert értesüléseink alap-
ján közölhetjük, hogy

a kormány immár végérvényesen elhatá-
rozta, hogy egyelőre nem nyul a részvény-
jog gyökeres újalkotásához, hanem csu-
pán novelláris úton akar változtatni a mai
helyzetén.

A részvényjogi novella alapelveit ugyan a
Kuncz-féle javaslatból meríti, de a leghe-
sebb ellendállásra talált részletek mellőzések.

Bethlen miniszterelnökénél nemrég tanács-
kozás volt a korlátoit feletlenségű társasá-
gokról szóló törvénytervezet tárgyalában,
amelyet a részvénytársaságok ellenzése foly-
mán újabb át dolgozás céljából visszavontak a
kereskedelmi minisztériumnak. A részvény-
társaságok főképp a kötelező revizori intézmény-
nek a korlátoit feletlenségű társaságoknál való
bevezetése ellen folytatnak elkeseredett küz-
delmet, mert attól tartanak, hogy

ha a front egyszer át van törve, a rész-
vénytársaságoknál is csakhamar megjelen-
hetik a kötelező revizió

Igy a korlátoit feletlenségű társaságokról szóló
javaslat sorsu fogja eldönteni a részvényjogi
reform legtöbb vitatott nekéségeit is.

OFA Holzindustrie A.G. Genf közgyűlése ugy ha-
tározott, hogy az 1.758.747,37 frank nyereségből 220.000
frank a rendes és 150.000 frank a külön tartalékalaphoz
csatolassék. A 6. számsz. szelvények 5,30 frankkal (11%,
a múlt évi 9%-kal szemben) váltassanak be. E szelvények
a Comptoir d'Escomte Genfben, Blankart & Co. Zü-
richben, Hardt & Co. Berlinben, a Maktár Budapestben,
a Credit és Niederösterreich, Escompte Biebsben általás be.

Megjelent a Kallós Kompass második része. Kallós
János szerkesztésében most jelent meg az 1928.29. „Gaz-
dasági, Pénzügyi és Tőzsdéi Kompass” második része ké-
tötletben. Ezek megújult formájúak a budapesti és
vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és közlekedési
körökben, biztositóintézetek, stb. összes adatot. A már
korábban megjelent első részsel együtt most már négy
kötetből áll a kompass. A négykötetes kompass 30 P.

mégis csak a legszebbek
és legolcsóbbak
ELKÁN ÉS GERŐ
szűcsöknél
Andrássy-ut 27 Váci-utca 22
Kérjen díszlatlapot

Megjelent a
Kallós János-féle
„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdéi Kompass”
1928/1929. évfolyamának második része 2 kötetben.
Tartalma: az összes budapesti és vidéki ipari,
kereskedelmi, biztositó, stb. vállalatok legújabb
adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt
már 4 kötetből áll a komplett kompass. Ára — több
mint 2000 oldal terjedelemben — 50 pengő. „Pesti
Tőzsdé” kiadóvatala, Városháza-utca 6. Aut. 296-96

Hűtőfakarót autóhoz
BORVÁSZNÓBÓL, LA FÉLCEL BELELVÉ
MÁR 255 PENGŐTÓL FOLJEBB
LEGSZEBB KIVITELBEN
RAKTÁRRÓL SZÁLLIT
NAGY JÓZSEF
AUTOMOBILSZAKÉRT
VI. ANDRÁSSY-UT 34
TELEFON:
221-97, 285-63

Amerika legelső európai
tipusu könnyű autója. —
Minden típus raktárról
azonnal szállítható
Sedan de Luxe 7960 P

Whippet

Ara nem áll arányban
értékével. Néze meg és
nem vesz más kocsit
Főlerakat:
Andrássy-ut 34
Telefon: Automata 288-34

A tőzsdetanács izgalommal várt szombati ülése általános csalódást hozott: a tőzsde vezetősége ismét elodázta a tőzsdei reformokat

Bettelheim tőzsdetanácsos egypengős pert indított Fleissig Sándor, a tőzsde alelnöke ellen

(A Reggel tudósítójától.) A tőzsde körül elültek a reformmozgalmak. Az elnökség ismeri a tőzsde lélektanát s tudja, hogy hangulatai az egyik napon az egyik förtök, a másikon könnyre fulladnak.

Ezuttal a közönyre játszottak. A la hausse spekuláltak

s így csillították le a reformtörvényeket. A tőzsde csak a gazdasági élet hőmérője — magyarázták — s mert a közgazdasági miniszter szerint is a gazdasági helyzet alapvetően a tőzshez, senki papírt nem vesz s a tőzsdén nem lehet segíteni.

Es így a tőzsde tovább vonaglik, tovább senyved és értékeink tovább pusztulnak.

A tőzsde vezetőségének nem kellett az intervenció, nem kellett a giró átszervezése, nem kellett új üzletkötési szabályok. Az egész reformmozgalom oda zsugorodott össze, hogy a giróban beszűntetik a girócsökkentményét és vizsátérnek az eredeti papírok szállításának régi rendszeréhez. Az üzletkötések körül minden új intézkedést perhorreszkálnak s legfőképpen az ügyvéti kaució minimumát akarják háromezer pengőben fixozni oly módon, hogy emellett még a mozgókártyákat is bevezetik. Másra nincs szükség, reformok nem kellene, a szeméhi változások szerintük, persze, fölöslegesek. Mégis valamivel csak kell vigasztalni a lelkeket és ezért ujabb

a magyar értékpapírok külföldi elhelyezéseinek problémáját

kezdik erősen fölismerni azokat az eszközöket keresgélnek, amelyek értékpapírexportunkat előmozdítanák. Ahelyett azonban, hogy komolyan foglalkoznának ezzel a problémával is, megmaradnak a gondolat puszta fűlvetésénél. A tőzsdetanács szombati ülése elé nagy várakozással tekintettek a tőzsdetagozok, mert azt várták, hogy a reformok kidolgozására kiküldött bizottság előterjesztését és a Halász-féle papírok újabb jegyzésének kérdését fogják tárgyalni. A reformbizottság azonban semmiféle előterjesztést nem tett, a Halász-ügyre nézve pedig az elnök, Végh Károly halasztást indítványozott. Mindezeknél érdekesebbek voltak azonban azok a kérdések, amelyek az árutőzsde érdekeltjei vetették fel a tanácskozás anyagába. Erős hangon szóllt föl mindenekelőtt Hirsch Nándor tőzsdetanácsos a Futura svájci gabonaiüzete ellen, amely az egész gabonakereskedeleme serelemre, mert a hatszázvagonos üzlet refakcióját a Futura és a vele szövetséges Strasser és König cég használhatja csupán. Ezáltal az egész gabonakereskedelem nemcsak öböl az üzletből van kizárva, hanem

amennyiben Németország és Olaszország felé megindulna a kivétel, meg van adva a lehetőség, hogy a refakcióját kedvezményét ismét csak egy érdekesoport élvezze.

A kormány az az intézkedése ellentétben áll azzal az ujabb uton-útfélen hirdett irányattal, hogy a magángazdaságot akarják talpraállítani.

Nagyon hevesen támadta a Strasser és König-cég eljárását Nagy Andor is,

azt fejtgetve, hogy ez a cég vételt a köteles szolidaritás ellen és a gabonakereskedelm

kihakcsolásához segédkezett nyújtott, holott a cég két tagjával is képviselve van a tőzsdetanácsban. Verker Artur a bari tőzshez szövetkezőknek olaszországi refakcióját tette szóvá, úgy, ahogy A Reggel multheti számában megírtuk s azt kérdezte, hogy most mi lesz az 50%-os olasz tarifafedezményrel, mert

a bari szövetkezet így sem tud szállítani s most bízal a refakciálk, hogy valaki megvegye tőle a kedvezményt.

A tanácskozás utolsó pontjánál Bing Gyula panaszkodott, hogy a legutóbbi ülésről kiadott

AUTÓ ÉS MOTOR

A francia autósok molesztálását az országutakon egyik napról a másikra megszüntette az új közlekedési csendőrség

Páris, november 16.

(A Reggel tudósítójától.) Hallották már önök Soulaire esendőrőrnagy nevét? Franciaországban nincs olyan autós, aki ne ismerné és ne szeretné ezt a fiatal esendőrtisztet, aki rendet teremtett a francia országutakon.

A rendesinálás nem az autók ellen irányult, hanem ellenkezőleg az autósok javára történt.

Ezelőtt apró kihágások miatt nyakra-főre állították meg a cirkáló esendőrőrk a kocsiakat, mérföldes jegyzőkönyvet vettek föl, amelyet aláírtak a „tettessel”, azután következett a rendőrbíró tárgyalás, amely legtöbbször jó néhány óráskába került. Máskor meg csak azért tartották föl az autót, hogy megnezzék: *rendben vannak-e az okmányai?* A balesetek ettől persze nem csökkentek és az országutak rendje sem lett nagyobb. *Tenni kellett valamit a közlekedés zűrzavara, a balesetek szaporodása és — a vaxaturák ellen.* Ezért Tardieu miniszter elrendelte a közlekedési csendőrség megszerzését és amióta a közlekedési esendőrők megjelentek a francia országutakon,

csökkent a balesetek száma, nagyon megjavult a közlekedés és az autósok sem panaszkodnak a csendőrségre.

Ezt a csodát Soulaire esendőrőrnagy csinálta, ő szervezte meg az autós esendőrőrigádokat, ő dolgozta ki a szabályokat is, amelyek működésüket irányítják. A hadügyminiszterium harmadik emeletén találok, az íróasztala mellett ül, éppen telefonjelentést kap egy esendőrhadnagytól, aki a *dienpe—deuillei* országutakat inspekciozta végig.

— Szóval minden rendben... az autósok is meg vannak elégedve... Eh bien, cher ami!

— Hogyan csinálta meg ezt, őrnagy ur?

— Higyje el, nem is volt olyan nehéz!...

Ötszáz autón és motorbiciklin két-két intelligens esendőrtisztet küldtünk ki,

kommunikében Fleissig Sándor alelnök fejtegetésül a nyilvánosság elé vitték, míg például Eber Antal ellenkező fölfogást valló fölszólalását elhallgatták. Követelte, hogy a közönséget ezental objektíve tájékoztassák és ezért

nyissák meg a tőzsdetanács üléseit a sajtó tudósítói számára.

Bing indítványát az elnök az igazgatóbizottsághoz utasította, holott azonnal is elintézhették volna. *Elővegr talán csak nincs folyton tilkolni valójuk...* Es hogy még egy kis jellemző adattal szolgáljunk a tőzsde életéhez, elmondjuk, hogy Bettelheim Mor bankár egy pengő miatt pert indít a tőzsde alelnöke, Fleissig Sándor ellen. A por azt akarja eldönteni, hogy helyesen jart-e el Fleissig akkor, amikor Bettelheimtől, mint üzletlárától meg senk kérdezte, hogy a Műtrágya-szándékúsból kélve, részvényeket egy másik szándékúsból esatlakozott. Szóval, Bettelheim nem pénzért pertől. Az üzleti etika kérdését akarja eldönteni egy pengőért.

ahuknek semmi más földadatuk nincs, mint az országutak rendjere s biztonságára vigyázni. Megértteltem velük, hogy működésüket ne a megtorlás vezesse, hanem okos szóval, szolgálatkészséggel neveljék rendre a közönséget. Mert ugy-e fontosabb egy balesetet megelőzni, mint a tettest megbüntetni?

Tanács, figyelmeztetés, irányítás, nevelés többet ér a kihágási eljárások özönénél.

— Szóval nincs többé „kegyetlen esendőr”?

— Sőt!... az én emberim egyenesen szana-vitánusok! Minden esendőrautó mentőszekrényt visz magával, ha szerencsétlenség történik valahol az országuton,

a cirkáló esendőrök nyújtják az első segélyt

és gondoskodnak arról, hogy a sebesülteket minél gyorsabban a legközelebbi kórházba szállítsák. Hogy a közlekedési csendőrség hibákat és tulkapásokat ne kövessen el, erre husz tiszti vizgát van.

— És mi van, mon commandant, a statóriási bírságokkal, amelyeket kihágási eljárás és ítélet nélkül, egyenesen és azonnal a csendőröknek kell megfizetni? Hogyan váltik be az országúti csendőr, mint bíró és végrehajtó?

— Kérem, ne gnyulódjon! — válaszolja kedves nehelzetéssel Soulaire őrnagy —, nem olyan veszedelmes a dolog! Ez a rendelet meg nem lépett életbe, de megmondom mi a célja. Megéri tenhet, hogy a kihágás elkövetője beismeri hibáját és időmeztakarítás kedvéért lemond arról a jogáról, hogy a rendőrbíró elé álljon. Az ilyennek *joga van ott a helyszínen megfizetni a bírságot. Ez nem kötelező, hanem csak fakultatív rendelkezés*, de én azt hiszem, hogy

az országutakon a csendőrnek kifizetni a büntetést mindenesetre kényelmesebb és olcsóbb, mint idézést kapni, korán reggel fölkelni, ügyvédet fogadni, félnapot eltölteni a rendőrbírságon és délben elkészni a déjeunéről...

Ebben igazat adtam a francia országutak legfőbb örök. Még csak egy reform hiányzik. Akinek sürgős az utja, azt ne állítsák meg és ne a csendőrnek fizessen. Inkább terheljék meg a büntetéssel a kihágási folyószámláját...

Autókereskedők tiltakozása egy alaptalan vád ellen. Az egyik újságban közlemény jelent meg, amely általánosságban azzal vádolja meg a budapesti autókereskedőket, hogy kifogásolható módon bonyolítják le üzleteiket s eladási rendszerük nélkülözi a kereskedői erkölcs elemi köteleességeit. A budapesti autókereskedők a napokban értekezletre gyűlnek össze, amelyen meg fogják vitatni, hogy milyen módzatok között szerezenek elégtelt a kereskedői reputációjukat, presztizsüket és hitelüket, melyen sértő és minden alapot nélkülöző közlemény miatt. A magyar autókereskedők hitelrontást és kártérítési pert szándékoznak indítani.

A nyolchezeres Mercedes-Benz. Az új nyolchezeres Mercedes-Benz a szó legszorosabb értelmében vett „korszerű” kocsi, amely a Nürnberg-Bing megbeszélések óta, nehéz terepen már bizonyította képességét. Annak idején négy ilyen gép 13 napon keresztül nonstop menetel abszolválta a kőtávot 20.000 kilométeres távot, az előre megszabott 60 kilométeres órátlagot néhány kilométerrel meg le javítva. A váltótól suffőrékkel haladó repék e briliáns teljesítménynek részaránya után most már saját tapasztalatának alapján méltathatjuk a német újrnak ezt a remekművét.

PIRELLI PNEU- ÉS TÖMÖRŐMI
Autóműh. Kér. Rt.
Budapest, Balvány-u. 12

Tegyen egy próbaujat a régóta várt és most érkezett hathengeres

CITROËN C6

amerikai luxussal és francia izléssel épített autón!

Meg fogja látni, hogy nemcsak külső szépsége, de tükéletes konstrukció, gumira ágyazott elpusztíthatatlan motor, kis fogyasztás és sok más előnyök miatt is **ez az Ön kocsija!**

Ára: 10.000 pengő

Gépkocsi Import Rt VI, Andrassy-ut 67. Telefon: 136-09

VASÁRNAPI SPORT

A kimerült Ferencváros nagy meglepetésre eldöntetlenül játszott a Nemzetivel és így az őszi szezonban már nem hódíthatja el a veretlen Hungária vezető helyét

A Nemzeti két tartalékkal is méltó ellenfele volt az agyonhajszolt bajnoksapatnak — Takács II. és Rémay II. tizenegyesből rugták a gólokat — Az ingadozó bíró egy jogos 11-estől elűtötte a Nemzetit, amely így is megőrizte veretlenségét

(A Reggel kiadójától.) A magyar labdarúgás vasárnap bebizonyította életképességét: külföldi csapat vendégszerelvénye nélkül is olyan mutató és izgalmas sportot nyújtott, hogy a jobban-rosszban kitartó közönséget bőségesen kárpótolta a program látszólagos eseménytelenségéért. A hat ligabajnoki mérkőzés legnagyobb szenzációja, hogy a Nemzeti a Ferencvárossal szemben is meg tudta őrizni veretlenségét, pedig két legjobb játékos helyén tartalékokat volt kénytelen szerepeltetni. A lelkes feleke-fehérek megérdemelték ezt a hízelgő 1:1-es eredményt, amely csak azokat érheti váratlanul, akik nem olvasták A Reggel mult-heti beszámolóját a Ferencváros és a Rapid bécsi összecsapásáról. A Reggel ugyanis nem elégedett meg azzal, hogy a bécsi kudarcért a „hohewarti pokolra” hárítsa minden felelősséget, hanem rámutatott, mint ahogy kötelesség volt rámutatni, az agyonhajszolt magyar bajnoksapat fogatékosságaira is. Ezek a járdátársultak fogatékosságok ültek ki vasárnap a Nemzetivel szemben is. Ez azt bizonyítja, hogy értékesebb és hazafiasabb szolgálat az objektív kritika, amelynek megszűlése a bajok orvoslására és — amit szívből kívánunk — a bajnoksapat régi kondíciójának és ragyogó formájának visszaszerzésére vezet, mint az elfogult és túlzó fülhaborodás, amely a kudarc kizárólagos okul az idegen közönség terrorját jelöli meg és így cmulást minden eszközt felhasználni a hazai csapat formájának megjavítására. Amilyen energiával követeljük,

hogy a külföldi közönség megbecsülje csapatainkat, ugyanolyan erővel igyekezzünk azon lenni, hogy meglássuk saját hibáinkat is és szerettelét lőrekedjünk az orvoslásukra. A vasárnapi eldöntetlen után a Ferencváros már nem számított arra, hogy a Somogy ellen 9:2 arányban diadalmaszkodó Hungáriát még az őszi szezonban elüsse az elsősegtől, de a magyar futballsport fejlődése érdekében reméljük, hogy a bajnokság fíntésben már „a régi Fradi” játéka fog új híveket toborozni a labdarúgásnak. A bajnoki tabella most így fest:

1. Hungária	9	7	2	0	27:11	16
2. Nemzeti	8	5	0	0	13:9	11
3. Újpest	8	4	2	2	22:13	10
4. Ferencváros	6	3	2	1	16:8	8
5. Boeskey	7	3	2	2	12:11	8
6. Somogy	8	3	2	3	9:15	8
7. Bástya	8	3	1	4	17:12	7
8. Vasas	8	3	1	4	13:22	7
9. Kispest	8	3	1	4	10:19	7
10. III. ker. FC	8	2	3	3	7:16	7
11. Sabária	—	—	—	—	—	3
12. Budai „33-as	—	—	—	—	—	2

Az Újpest a Kispest ellen elért 7:1-es remek győzelmével bebiztosította harmadik helyét, míg a Vasással 2:2-re végző Boeskey fölzárkózott a bajnoksapat mögé. Nagy szenzáció a Sabária újabb szerencsétlen veresége, amely a III. kerületet juttatta két értékes ponthoz, míg a már-már elparancsolt Bástya 6:1-es váratlan győzelemmel szegte le a szegény Budai 33-ast az utolsó helyre.

Ferencváros-Nemzeti 1:1 (0:1)

Millenáris pálya. — 7000 néző. — Bíró: Antalics

A sport sem mentes a babonáktól. Ilyen babona az, hogy a Ferencvárosnak még a legjobb formájában is, a Nemzeti az egyik legveszedelmesebb ellenfele. Így volt a ligabajnokság első két osztendójében és így volt most is, annak ellenére, hogy a zöldfehérek legjobb együttessel szemben a Nemzeti alaposan meg-hardieapolyva álltak a starthoz, miután

éppen két legjobb emberük: a centerhalf Volentik és a balösszekötő Bihány hiányzott.

Hogy a Nemzeti két tartalékkal is 1:1-es eldöntetlenül csikart ki, azt lelkes és kvalitásos játékaik kívül elsősorban annak köszönheti, hogy

a Ferencváros a bécsi kupadöntő után testileg és lelkiileg egészen összeroppant

és olyan fáradt benyomást kelteit, mintha a szezon legislégyégén cartana. A mezőnyben még így is fölényben voltak a zöld-fehérek, de Takács II.-ón kívül, egyetlen esatárak sem bizonyult a gól előtt veszedelmesenek, a legkevesebb Kohut, pedig éppen az 6 számúra dolgoztak ki társai a legkedvezőbb gólhelyzeteket. Az 1:1-es eldöntetlen különben igazságos, mégis meg kell állapitanunk, hogy

a bíró ingadozó ítélkezéseivel föllétlenül megmhiánított az eredményt. Amikor a meces 0:0-ra állt, nem adott meg egy tizenegyeset a Nemzeti javára,

majd miután a Ferencváros tizenegyesből szerzett góllal vezetett, erősen vitatható tizenegyesrel segítette hozzá a Nemzetit a kiegyenlítő góllhoz. Két súlyos hibát ejtett tehát, amelyek közül a súlyosabb föllétlenül az első, a meg nem adott gól volt, mert nem lehet tudni, hogyan alakult volna a meces sorsa, ha a Nemzeti szerzi meg a vezetést. A sok esőseztől alaposan fölzott talaj mindenesetre növelte a Ferencváros esélyeit, amelynek kifortrotta labdatechnikájával uralkodnia kellett volna a pályán, annál is inkább, mert hozzá még az első félidőben szél és nap támogatta, ami testvérek között is megért egy gól előnyt. De másként történt. A Nemzeti meglepő biztonsággal verte vissza a zöld-fehérek korántsem energikus támadásait, szélső esatárai révén maga is nem egyszer veszedelmes helyzetet teremtett a Ferencváros kapuja előtt, sőt az utolsó negyedórában, amikor az elkedvetlenedett zöld-fehérek már szinte föladták a játszmát, fínsibe kezdett és

ha a bíró az utolsó percekben egy tizenegyesnyan helyzetet el nem néz, akár meg is nyerhette volna a meceset

Egyéni teljesítményéért igen kevés játékosnak adhatunk jó osztályzatot, sőt a Ferencvárosban jóval kevesebbnek, mint a Nemzetiben, mert a nagyobb bravúr föllétlenül a Nemzeti vitte véghez. A „Frasztdi”-védelem lelke Takács I. volt, aki annál inkább desírelet érdemel, mert partnere, az egészen letért Hungler II., sőt az indiszponált Fuhrmann helyett is dolgozott. Hubernak alig akadt munkája. Két labdát ügyesen húzott le, de kirohanása a kapuból ügyefogyott. Bukovi sem állt föladatának magaslatán. Rugás is érthette, mert a 40. perc után helyet cserélt Turaival, majd a második félidő 20. percében ismét elfoglalta régi posztját. Kifogástalanul a halvesorban csak Berkessy dolgozott, a esatárak közül pedig az arányos technikájú Takács II. Koszta és Kohut közül nehéz lenne eldönteni, hogy ki volt a rosszabb. Turai igen sokat dolgozott, de nem mindig a leghasznosabban, míg Sedlacek fölőrai intelligens mezőnyjáték után egészen veszedelmes. A veretlen Nemzeti föllétlenül rászolgált az eldöntetlenül járó egy pontra, ami elsősorban a legjobb formáját kijátszó Szenáro érdeme volt, habár Török is nagyon desíreletesen állta meg a helyét. Gallnát nem állította nehéz föladat elé a Ferencváros esatársora. Pompásan dolgozott Hossó és Bartos, a két szélsőhalf is és a szélsősegtől centerhalfnak beállított Odrynak is voltak jó momentumai. A esatársorban a fiatal Cselényi bizonyult a legjobbban. Bihánynál is biztosabb tehetség a posztján szerepelt Horváth, Kautzky a mezőnyben jó, de a kapu előtt siralmasan energiátlan, míg a Rémay III.—Rémay II.-jobbzsárny játékaiból erősen kiűtközött a tréninghiány. A régi Rémay III.-mal megnyerhette volna a Nemzeti a meceset.

500 autóférőhely a város szívében 500 „CYKLOP” Garage Részvénytársaság

VII., KERTÉSZ-UTCA 24—28. SZÁM

Telefoni 372—93, 95.

Portlás (éjjel is hívható) J. 372—94.

Központi fűtés

Újrendszerű kocsimosogépek

SOFFÓR-TÁRSALGÓ, FÜRDŐ ÉS SZÁLLÁS

Középeurópa egyetlen 5 emeletes garage-a lift nélkül

„MOVOLIN”

benzin- és olajtöltő állomás

FELSZERELÉSEK

és alkatrészek, pneumatik, Szilárd Béla főkja

Urvezetők kocslját kiküldjük és elhozatjuk

maga a tökéletesség!

Pneumatik Árusító R.-T.

Andrássy-ut 27. Telefon: Aut. 134-78
Főlerakat: „Autocar” Andrássy-ut 40

A helyváltás a Ferencvárosnak kedvez, ami óriási előny, mert nappal és széllel hátban játszik. A zöldfehérek nyomban frontba is kerülnek, de Kohut centerét Török korner árán szereli, Kohut következő bombája pedig a kapu balsarká mellett sítit el. Takács II. és Fuhrmann labdái is célt tévesztnek. Az első veszélyes helyzet a 13. percben adódik, amikor Koszta centerre a 36. helyzetben álló Szedlaesekhez kerül, de Gallina, kapujából kirohanna, rávetéssel menti. Hasonló helyzet adódik a Ferencváros kapuja előtt. Rémay III. centerre, de Kautzky helyzett fejesét Huber gólya. Szedlaesek szép támadását Hossó korner árán teszi árthatatlanná (19. p.), a korneret Török tisztázza. Két ügyesen felépített Nemzeti-támadást Takács I. ver vissza, míg a 27. percben Takács II. pompás gólhelyzetet teremt Szedlaesek számára, aki azonban lelétezik. A 31. percben a Nemzeti is kornerrel veszélyeztet. Czétényi ugyanis Takács I. korner árán szereli le, de Takács fejlett tisztázza. A meccs kritikusk pillanata a 34. percben következik be, amikor

Berkassy a büntetőterületen belül elgáncsolja Rémay II-t, a bíró azonban, mintha misem történt volna, nem ítélt megsejtést.

Az eset annál kirívóbb, mert két percel később

Hossó hasonló vétséget követ el Takács II.-vel szemben, de most nem marad néma a bíró sípjá és a tizenegyesből Takács II. a Ferencváros vezető gólját lövi.

A tribünközönség háborog, néhány helyen összefojzodnak és az ideges hangulat a két csapat egyike-másik játékosát is elfojja.

Nem is mulik el a vihar, csak szünet után három percel, amikor

Takács I. ártatlan handsét a bíró tizenegyesrel torolja meg, amelyet Rémay II. a kiegyenlítő góllá értesít.

A főlövőt talaj nyilván alaposan elővette mind a két csapatot, mert a tempo azonnal észrevehetően csökken és a finis a győztes góltér elmarad. Kohut pompás helyzetben biztos góllól fosztja meg a csapatát, míg Czétényi centerét Kautzky hibázza el. A 31. percben Huber hibás kifutása és Hungler rossz fejesse kritikusk helyzetet teremt, végül Takács I. tisztázza. A 36. percben a Ferencváros kornerrel veszélyeztet újabb sarokrugását a bíró elintézi, ugyancsak elintézi az utolsó percben, hogy Czétényi a dresszé-nél fogva akasztja meg Takács I. akciója végrehajtásában. Antalics következőes maradt.

A fénykorára emlékeztető Hungária-csatársor Kalmár nélkül is 9:2-re gázolta le a Somogyt

A Kalmárt helyettesítő Barátky volt a mezőny legjobb embere. — Hungária-ut. — 3500 néző. — Bíró: Bartos József

(A Reggel tudósítójától.) Az első ligában meglegelő szépen szerepelt Somogy lendületét megőrzte a nagyszerű formában levő Hungária. A szimpatikus kaposvári proficsapat vereségének súlyosságát minden bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a Somogy

két bajnoki mérkőzésen összesen hat gólt kapott, most pedig egyszerre — kilencet.

A szokatlan gólarány kialakulásában egyformára része van a Somogy-vedelem bizonytalanságának és a Hungária-csatársor remek formájának. Pedig a két-fehér-támadókvintettből hiányzott Kalmár, a Vasas-mérkőzés hőse, de ott volt helyette

Barátky, ez a futball-ördögmotolla,

aki eleven, gólrátörő játékkal már az első három percben két gólt szerzett a Hungáriának s ezzel voltaképpen eldöntötte a mérkőzés sorsát. Barátkynak nagyszerű segítőitársai voltak, különösen a Molnár-Haar-szárny játszott remekül. Skvarek is javuló formát mutatott, csak Hirzer látszott fáradtnak. A fődöntősor — Véber nélkül — Kléberrel közepén, Rebróval a jobboldalon, az első félidőben nagyszerűen, a második félidőben sok kihagyással játszott. A védelem egyformán rossz volt mindkét félidőben. Különösen Ujvári. A Somogy együttesében a féldő után lobbantak föl biztató kválitások. A védelemről — kilenc gól után — neház kritikát mondani. Kubala egyáltalán nem igazolta jó hírét, a hátvédpar hamar elvesztette a fejét, a fődöntősor csak a második félidőben, a Hungária visszacséskor talált magára, a csatársorban sok kombinatív érzék van. Egyénileg: Gaesári és Weiss II., valamint az egykori hungarista középfüldőzet a csapat erősségei.

Somogy kezdi a játékot, de csakhamar a szétlét támadott Hungária veszi át a vezetést és Barátky-nak futás közben, mintegy húsz méterről leadott ugráló lövése már az első percben a Somogy kapujába talál. A 3. percben Haar erős lövéssel a startól, befelé kanyarodik, lövése emberről kipattan, de

Barátky ott terem, beteszi a lábát és már két góllal vezet a Hungária!

Erre fölésmel a Somogy, támad, de Schmidt kapu fölé fejtet labdájánál nem ér el egyebet. A Hungária eredményesebb. A 10. percben Kocsis hatal-

mas fölszabadító rugását Hirzer kapásból Skvareknek továbbítja, aki — bár erősen nyomják — biztosan a sarokba helyezi a labdát (3:0). Skvarek következő gólhelyzetét Kubala hátrébeveléssel tisztázza, majd Ujvári véd kétszer. Alig negyedóras szünet után, a 22. percben nyomban megszületik az újabb Hungária-gól:

Barátky lövését Kubala Haar elő üti, akinek lövése a felső kapufáról a hálóba pattan (4:4).

Hat percel később Molnár remek esellel átmozgja a Somogy védelmen, beadását Szattyni röviden védi, a labda Schneiderhez kerül, aki a tizenhatosról vilkán látott szép lövéssel megszerezzi az ötödik gólt (5:0). Hirzer és Skvarek kapuja lövése után a Hungária váratlanul „jüzet szünetet”, a Somogy mind többször jön föl a Hungária kapuja elé és a 40. percben megszületik az első Somogy-gól: a Kocsis-Mandl-Ujvári trió hibájából Schmidt révén, aki a jobbösszekötő helyéről szép, de védhető gólt rúg (5:1).

A második féldő azonos körülmények között kezdődik, mint az első: góllal kezdés után Hirzer lefut, beadását Kubala kezei között, feje fölött gyámoltalanul a hálóba éjti (6:1). Nyomban utána Skvarek kitörése keesegtet góllal, de Kubalára lövi a labdát. A 10. percben szép kombináció után

Molnár is belövi a maga gólját (7:1).

Most Somogy-gól következik: az erőre kapó piros-feketé háltsor támozgatásával egyre töbhet támad a kaposvári csatársor. A 20. percben Weiss II. remek szétteése után

Steiner lefut s huszméteres, könnyen védhető lövést a rosszul vetődő Ujvári beereszti (7:2).

Két pere múlva Haar lefut, beadására Kubala és Barátky egyszerre ugrik, a megavart kapus nem tudja elfojni a labdát, amelyet Skvarek a hálóba kótor (8:2) Ezután balérézt Somogy-főtény alakul ki. A 34. percben megint Haar vezet támadást, a labda visszaékerül hozzá s menthető lenni befejeji (9:2). — No, a tizediket! — hangzik a tribün biztatása. Skvarek meg is fogadja a tanácsot, a Kubaláról visszapattanó labdát belövi, de a bíró offszájd miatt nem adja meg, pedig ellenfél érintette utólagra...

Az Ujpestnek megint jó napja volt, 7:1-re verte a Kispestet

Fogl III-nak félvonalról lövő védhetetlen gólya volt a mérkőzés szenzációja. — Ujpesti Stadion. — 5000 néző. — Bíró: Gerő F.

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap ismét „bajnokaspiráns”-hoz méltó játékot mutatott a szeszélyes újpesti csapat. Kispest az ötödik gól után meg nem engedett eszközökkel próbálta megakadályozni a további gólokat, de a szokatlanul szigorú Gerő bíró

Dénes, Wegner, majd később Csenedes kiállításával elejét vette a nagyobb bajoknak.

A második félidőnek ez a tíz perce volt csak zajos és izgalmas, egyébként sohasem tudott a Kispest veszélyes ellenfél lenni. Ujpest nagy győzelmet tisztára jól diszponált csatársorának köszönheti, amelyben négy ember: P. Szabó, Spitz, Wetzler, Auer egész kitűnően, egy ember: Stróck egész gyűnően szerepelt.

A csatársor legjobb embere Auer volt, akiben nagy technikája jól rugó és szemfüles

összekötője van Ujpestnek. A védelem számára nem volt kemény díó a Kispest csatársora, ezért a két bekk kénytelen volt más foglalkozás után nézni: Fogl Karcsi a halvesornak segített, Fogl Jóska pedig soha nem látott, 60 méterről lövő góljával kárpótolta híveit. Acht — jobb szárazozás hiányában — végigszemlélte a mérkőzést, egyetlen egyszer akadt dolga: ekkor aztán kirobant befőle az elfojított „agilitás” és meg rugta a földön fekvő Dánt. A megittét tizenegyesét viszont nem védte ki.

A mérkőzés a Kispest kezdé el, tisztavirágletű támadásai csak a tizenhatosig jutnak, viszont Ujpest Stróck, majd Auer révén majdnem góllal jut. Stróck elhibázza, Auer pedig kihagyja a helyzetet. A 20. percben Auer remek fejesét fogja Dénes, egyyszával — mint ilyenkor mondani szokták — a legvégező lóg Ujpest gólya... 29. perce: Wetzler veszélyesen lö. Dénes bravurosán ment, de a 30. percben már nem használ semmi és miután Dénes csak kornerre tudta menteni Spitz lövését.

Auer befejeji P. Szabó kornerlövését.

A következő perce a mérkőzés és talán az egész szezon legszenzációsbab gólját hozza meg:

Fogl III. a félvonalról — kapásból — ivelt lövést ereszt meg és a remekül irányított labda a megrémült Dénes kezét között a gólya esik.

A közönség ámulva-hámulva taposolta a gólt és ugy nézett a Kispest kapujára, mintha egy meteor esett volna oda. A 42. percben Acht beleugrik a veszélyes helyzetben lévő Dánba, aki fekvő marad, a bíró pedig

II-est ítélt, amelyből Presovszky megszerezzi a Kispest egyetlen gólját. Félidő: 2:1.

A második félidőben beteljesedett a Kispest végete és már a 6. percben

Auer mesés egyéni akció után gólt lö.

Egy perere rá Wetzler P. Szabóhoz passzol, a szélső lefut, beadásából Spitz rugja a negyedik gólt. A 10. percben újabb gól.

Raix félvágja P. Szabót, aki a megittét II-esből gólt rug.

a 28. percben újra P. Szabó rug gólt, még pedig Spitz szép átadásából. Általában hárompercenként esnek a gólok, mert a 31. percben Dénes faultja miatt megittét tizenegyesből P. Szabó az utolsó gólt rugja. Ekkor abbamaradnak a gólok, viszont a 36. percben

nagy botrány támad,

mert Dénes megsokalja Auer agilitását és belevág a jobbösszekötőbe, amit a jóformában levő Auer azonnal kigyengelt. Wegner is beleavatkozik a dologba, végül a bíró is beleavatkozik és mind a három játékos leküldi a pályáról. Egy pere múlva Csenedes is erre a sorsra jut, mert félvágta P. Szabót.

A reggeli felkelés

szabja meg az ember egész napi munkájának az irányát. Aki jókedvűen, frissen ébred és testének megadja a kellő egészség-ápolást, az jó munkát fog végezni. Egy fél pohár vízbe esepgetett 1/4 kanálnyi valódi

Diana sóborszesz

reggelenként kitűnő üdítő és fertőtlenítő szájvizet ad. Öblöggess ezzel szájat és torkát a akkor sohasem lesz rossz szájíze, vagy kellemetlen szájszága; megelőzi fogainak korai romlását és hatásonan védekezik a fertőző torokgyulladások ellen. A fogak tisztítására elegendő, ha fogkeféjét sóborszeszes vízbe mártja és a fogait ezzel bedörzsöli.

1000 drbot megközelítő válogatott szép, valódi

keletiszőnyegeket

a legminimálisabb áron bocsátjuk áruba, mert vállalatunkat egész szűk keretekre leépítve

tulzsufolt raktárunktól szabadulni akarunk

Gépszőnyegosztályunkat

végleg föloszlajuk

Éveken át összevásárolt rengeteg sok antik bntor, bronz, porcellán, Gallé, Daum és egyéb elsőrangú üveg, disztárgy, elefántont, miniatűr, kép, míg a készlet tart, rendkívül olesó áron kapható

„ANTIKART“

regiség-, szőnyeg-, és műkereskedelmi r.

(Sternberg Z. J.)

Dob-utca és Kazinczy-utcai saroküzlet

ADMIRAL

Az
előkelő világ
táncszalonja

Magyar-utca 5   Tel: Aut. 851-26

szakorvosi rendelő
vér- és nemibetogok részére
EÖST SALVARSAN OLTÁS
Rendelés egész nap, Rakóczi-ut 32, I. e. 1. Róktussal szemben

A Budai 33-as váratlanul 6:1-re kapott ki az elparentált Bástyától

Varga és Possák 3—3 gólt vágott Biri hálójába. — A budaiak gólképtelenségüknek Köszönhetik a súlyos vereséget

Szeged, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) Érdekes és szép küzdelmet vívott a két csapat s a mezőnyben mutatott játék alapján

a 33-asok nem érdemlék meg a súlyos vereséget.

A kapu előtt azonban nagy különbség mutatkozott a két csapat között. Amíg a Bástyá csatárai ügyes taktikájával számos gólhelyzetet teremtettek s azok nagy részét eredményesen kihasználták, addig a budaiak akciói csak a Bástyá tizenhatos vonaláig jutottak el, ott a puka csatárok támadásait sorra szétrombolták az ellenfél biztos védelme. A Bástyá nagy lendülete és győzni akarása hozta meg az eredményt s a csapat tetszatos játékával ismét magához hódította a város közönségét. A győztes csapatban a Weipplnagger—Emmerling-hátvédpár remekelt, az ellenfél csatárai nem tudtak keresztüljutni rajtuk.

A csatársorban Possák játéka emelkedett ki.

Tapogatózó játékkal kezdődik a mérkőzés. Possák reme-

kül dirigitálja a Bástyá csatársorát, amely egymásután vezet a támadásokkal. A 19. percben Solti a főpályánál kapja a labdát, lefűt, a kapu előtt azonban Löwy kornerre szereli. A sorokigás Varga elő kerül, akinek labráról a hálóba pattan a labda (1:0). A 20. percben a 33-as ellentámadását Kronenberger szereli, a labdát Leadia Soltinak, aki lefűt vele, majd átadja Schwartznak, ő azonban kiadja Vargának, aki

a pompás akció mellet hofejzésekképen szép gólt lő (2:0).

A második félidő a Bástyá gyors támadásával kezdődik s az eredmény két egymásután elért korner. A 18. percben Possák ügyesen kirúgja a hátvédek között és

élesen helyezett lövéssel a harmadik gólt lövi (3:0).

Alig kezdik újra a mérkőzést, már ismét Possák szűkít meg és az előbbihez hasonló módon gólt ér (4:0). A 33-as csapat támadása megér, de a szegedi védelem jól működik s csak a 21. percben sikerül Emberek egy góllal szűkíteni az eredményt (1:1). A játék ezután fél s a hüllanózik, gólt azonban csak a szegediek érnek el. A 31. percben Schwartz lövi az ötödik gólt (5:1), a 40. percben pedig

a Miskóci Possák állítja be a végeredményt (6:1).

Az utolsó percek mezőnyjátékkal teltek el.

hogy azonban a bíró szava dönt, tehát a Vasasnak a 19. percig kellett várni a kiegyenlítésre. Ekkor azonban

Fröhlich átadásából Tóth kétségbevonhatatlannal gólt lő. 1:1.

Két perc múlva már vezet is a Vasas: Deitrich tizenhatoson belül lövőjéig Fröhlichet, a megölt tizenhatost Himmer belőli. Erős támadásba kezd a Boesky, most nagyon igazolmas és váltékos a játék, a Boesky két kapufaróvise pedig debreceni fölényt jelez. A 20. percben Mertin lövése belső kapufaró pattan a mezőnybe.

Vineze kiegyenlít,

sőt Markos a vezető gólt is megszerezti, a bíró azonban eredménytelenül és faullt címen szabadrúgást ítél — a Boesky ellen.

A III. kerület megérdemelten győzött 2:1-re a gyöngye Sabaria ellen

Szombathely, november 18.

(A Reggel tudósítójától.) A Sabaria a szezon legcsúszóbb mérkőzését vívta a III. ker. FC csapatával. Eddigi mérkőzésein a szombathelyi csapat legalább élvezetes, biztató játékokat mutatott, ma azonban

a sorozatos vereségeket nivóttan játékkal telteke be.

A csapat egysége megbomlott, s ebben nagy része van annak, hogy három tartalékot szerepeltetett, akik teljesen esőtől mondottak.

A III. kerületiek megérdemelték a győzelmet.

A játékosok gyorsak és nagy lelkesedéssel küzdtek, de játéktudásban még a szombathelyiek mögött állnak. A csapat közveitlen védelme volt a legjobban s hátvédeknek köszönhető a III. ker. FC, hogy a Sabaria csatárai nem tudták gólt lőni.

Alig kezdik meg a mérkőzést, a III. ker. FC azonban támadást indít ellenfele kapuja ellen. Konyor buszméretes lövést küld a kapu felé.

Rudolf elfogja a labdát, de kezéből a hálóba esik (1:0).

A Sabaria ellentámadási erőitelen és veszélytelenek. A 20. percben Drössler és Bass nagy erővel egymásra ront.

kölesünösen megragadt egymást, a bíró mindkettőt kiállítja

és a III. ker. ellen szabadrúgást ítél. A játék ezután egy ideig hullámozó képet mutat, a félidő vége felé azonban a III. kerületiek kerültek fölénybe.

A második félidő elején a Sabaria támad többet, mégis a III. ker. ér el újabb gólt. A 6. percben

Konyor kerül jó helyzetbe, ki is használja és Rudolf nem tudja védeni az éies labdát (2:0).

Továbbra is a Sabaria marad nem fölényben, sőt a 30. percben mintha megemberele magát, a kapujához szorítja a III. kerületi, amelyek minden játékosa a védelemben van, hogy megakadályozza

a gól elérését. Ez sikerült is és az eredménytelenség hatása alatt a Sabaria ismét visszacsúszott. Kedvelem, kapkodó játékok voltak az utolsó percia. A 45. percben sikerült a szombathelyieknek gólt elérni (2:1), de ennek a dicőségére is a földet Vámos nevéhez fűszödi.

A Pécs-Baranya csak a finisben tudta legyőzni az Attilát verő Erzsébetvárost

Az Attila 7:0-ra verte a Soroksárt

(A Reggel tudósítójától.) A II. liga őszi szezonja két forduló múlva véget ér, sőt a liga vezető csapata, a Pécs-Baranya, már be is fejezte a szezonját. Utolsó ellenfele az Erzsébetváros volt, amely amely az ősszel az Attilát legyőzte. Az Erzsébetváros a pécsiek ellen is majdnem megismételte produkált bravúraját, mert a félidőben 1:0-ra vezetett, de nem állta végig a tempót és így a legmunkabédli góllal győzött meg. Annál imponálóbb győzelmet aratott az Attila, amely 7:0-ra verte a Soroksárt és így, ha hátralevő két meccset megnyeri, a Pécs-Baranyával sokkal jobb gólaránnyal a liga vezető helyére kerülhet.

Pécs: Pécs-Baranya—Erzsébetváros 2:1 (0:1). Miskolc: Attila—Soroksár 7:0 (4:0).

Vagykánizsa: Zala-Kánizsa—Józsefváros 1:1 (1:1). Sárkány-utca: Husos—Vác FC 5:2 (3:1).

A II. liga állása a következők:

1. Pécs-Baranya	—	11	9	1	1	30:13	19
2. Attila	—	9	7	1	1	31:5	14
3. Zala-Kánizsa	—	10	4	2	2	22:13	12
4. Rákospalota	—	9	4	4	1	23:18	12
5. Józsefváros	—	10	3	4	3	17:18	10
6. Husos	—	8	4	1	3	18:19	9
7. Turul	—	8	2	4	2	15:13	8
8. Soroksár	—	11	1	5	5	14:27	7
9. Erzsébetváros	—	8	2	2	4	11:15	6
10. Törzsváros	—	10	2	1	7	18:29	5
11. Bék. FC.	—	7	1	2	4	8:13	4
12. Vác FC.	—	9	1	1	7	12:26	3

Szöveteségi serlegmérkőzés. Nemzeti—Vasas 4:2 (4:1). A Vasas csak kénc emberrel állt starthoz.

Az MTK 3:0-ra legyőzte az ősszel veretlen Törekvést

(A Reggel tudósítójától.) A pályák sáros, fülázott talaja alaposan fülheritotta a papírfomat, amennyiben az amatőr I. osztályú bajnoki meccs legelőbbje alapos meglepetéssel végződött. A legszenzációsabb

a Törekvés első őszi veresége.

éppen az MTK-ynl szemben, amely pedig eddig aránylag győngy szerepelt. De kétszer 45 percre föllamad a régi kok-féheriskola és ha a csapat mostani pompás formája állandóság, az Oprée-csoportban a vezető helyre is fölközött magát. Eredmények:

Oprée-csoport:

MTK—Törekvés 3:0 (1:0)
Budapesti—BSE 1:1 (1:0)
BSEKRT—MAV Győngy 1:0 (2:0)
III. kerületi TVK—KAOF 2:1 (2:0)
Vasas—Villósgyár 2:2 (2:0)

Springer-csoport:

Törekvés—UTE 0:0
Debrecen FC—OTE 2:1 (1:0)
OTC—ERAK 2:1 (1:0)
TC—KTC 7:0 (2:0)
Ferencvárosi Vasutas—TTC 1:0 (1:0)

A MAC 2:0-ra legyőzte a favorit MHC-t a gyephokki-derbiben

MAC—MHC 2:0 (1:0) — MAC II—MHC II 4:3 (0:0)

(A Reggel tudósítójától.) A magyar gyephokki-sport két legjobb csapatának találkozását nagy érdeklődéssel várták. A „derbi-mérkőzés” a várakozásoknak megfelelően rendkívül izgalmas küzdelmet hozott, amely a MAC javára dönt. Az MHC csatárosa meg nem szokott össze, hiányzott tehát a támadásokból az áttűtő erő és az összejátek, viszont a MAC új csatárosa fényesen bevált.

A második csapatok mérkőzését is a MAC nyerte meg elkezeredet küzdelem után 4:3 arányban az MHC ellen. Félidő 0:0.

HA ÖN

arca és keze számára szappant — vagyis toaletszappant — akar használni, gondolja meg, hogy jó szappant jó anyagból és rossz szappant rossz anyagból készítenek. A rossz anyag olcsó.

A JÓ ANYAG

drága. A RAY-szappan a legfinomabb zsiradékból és tyuktojásból készül. Ha Ön arcát, kezét, testét a szappannal nemcsak tisztítani hanem ápolni is akarja, erre legjobb a

RAY-SZAPPAN

WIMPASSING

hócipő a védelem, eső, hó és sár ellen.

Megnyílt
a nyugateurópai komforttal berendezett
50 szobás

PANNONIA szálloda

MISKOLCON

Melleg-hidegvíz! Minden szobában rádió, telefon!

Világvárosi kávéház, étterem, söröző, bar

Minden vonatkezelésnél az állomásnál a szálloda autója

Frontz Döme, a Kispest trénera, vasárnap reggel meghalt

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap reggel az egész futballársadalomban nagy részvétet keltett a hír, hogy

a régóta betegeskedő Frontz Döme, a Kispest népszerű trénera, agszélhűdés következtében a Szent István-kórházban meghalt.

Régi harcosa, érdemes munkása volt a futball-sportnak, de akinek mégis a legsoványabb kenyeret jutott a labdarúgó „üzemben”. Egész fiatalon az MTK csapatában tűnt föl. Balssze-kötőt játszott nagy és méltó sikerrel. *Hatalmas elméleti tudása valósággal predesztinálta a tréneri pályára.* Ebben a minőségben legelőse-nek a Vasasok csapatával foglalkozott és

megteremtette a messze földön híres, teh-nikás Vasas-stílust.

Innen a temesvári Kinizsihez, majd a debre-ceni Bocskayhoz szerződött. *Legutóbb a Kis-pest csapatát trenírozta,* míg hat héttel ezelőtt agszélhűdést nem kapott. Pár nappal ezelőtt *belegszélhűdésből felépülve bizakodó hangulatban hagyta el a kórházat,* de benne lappangott a kór.

szombaton újabb agszélhűdés érte és va-sárnap reggelre meghalt.

Vasárnap délután emlékére *egyperces szünetet tartottak az Újpest—Kispest-mérkőzésen,* ame-lyen a Kispest-játékosok fekete karszalaggal gyászolták trénerüket.

Szabados vezet az MTK nemzetközi ping-pong versenyén, amelyet vasárnap éjjel félbeszakítottak

A férfi párost a bécsi Liebster—Thun-pár nyerte

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a késő éjjeli órákig játszottak az MTK nemzetközi versenyének döntőit, az izgalmas versenyt mégsem tudták befejezni. A verseny már eddig is rengeteg meglepetést hozott, hiszen senki sem számított a nagyszerű NSC kettős, Bellák és Glancz súlyos vereségére. Jelenleg hat győzelmével Szabados áll az élen, a másod-ik és harmadik helyet Liebster és Mechlövits foglalják el. A sorrend a keddi döntők során

megváltozhatnak, mert

még sem tudták befejezni. A verseny már levő Szabados—Mehlövits-játszmaán dől el.

A férfipárost Liebster romek játékaival a bécsi Liebster—Thun-pár nyerte. A második helyért Mechlövits—Glancz és Szabados—Braun-párok küzdenek. Végeredmény van az ifjúsági versenyben is, amelyet Klein (UTE) nyert meg Nyitrai (KISOK) előtt.

Külföldi futballeredmények:

Berlin:	Herta—DFC (Prága)	5:2 (2:2)
Bécs:	Admira—Slovan	6:2 (3:1)
	WSC—Herta	4:2 (3:1)
	Rapid—Vienna	3:1 (2:1)
	Wacker—Nicholson	2:1 (0:1)
	Austria—Floridsdorf	2:2 (1:1)
Prága:	Sparta—Victoria Ziskov	3:1 (0:1)
	Slavia (Prága)—Slavia (Kladno)	3:2 (0:1)
Nürnberg:	Nürnberg—Fürth	6:1
	IFC Nürnberg—Bayernhof	1:0

Az ifjúsági futók előtörése volt a szenzációja az MTE 5000 méteres tízes csapatversenyének

Egyéni győztes: Kiss László (MTE), csapat-győztes a Munkás TE

(A Reggel tudósítójától.) A négyfeti nagy-körben vasárnap délelőtt rendezte meg a Munkás TE 5000 méteres tízes csapatversenyét a háboruban elesett atlétáinak emlékére alapított *Munkásvándordíjért.* A csapatverseny sorsa nem volt vitás. A fávort MTE örüsi pontfölénnyel győzött, amál bizonytalanabb volt az egyéni győzelem kérdése, miután az ESC, MTE és a Vasas szeniorjairól a három egyesületnek azok az ifjúsági atlétái is start-hoz álltak, akik a jövő évre már szeniorsorba kerülnek.

A szenior- és az ifjúsági futók összecsapá-sából az ifjúsági gárda került ki győztes-ként.

Az egyéni győzelmet Kiss László szerezte meg, atlétikánk egyik biztói reménysége. A ma-sodiknak beérkezett Lakos, csak az idén kez-dett atlétizálni és ugyancsak ifjúsági a harmad-ik helyezett Lindner.

Részletes eredmény:

Egyéni: 1. Kiss László (MTE) 16 p. 13.8 mp. 2. Lakos (Fürekvés) 16 p. 20.2 mp. 3. Lindner (Vasas) 16 p. 30 mp. 4. Majorosi (ESC) 16 p. 32 mp. 5. Petó (MTE) 16 p. 35 mp. 6. Osuszth (MTE).

Csapatversenyben: 1. MTE (Kiss 1, Petó 5, Osuszth

6. Huszár 9, Németh 11, Bözsa 13, Farkas 18, Cser 19, Csató 20, Strasser 22) 124 pont. 2. Vasas (3+10+14+16+21+27+30+35+41+49) 246 pont. 3. ESC 305 pont. 4. FTC 376 pont. 5. MAV-gépgyár 385 pont. — 85 in-duló, beérkeztek 56-an.

Megindult a vívószézon

az MVSz junior kard- és törversenyével

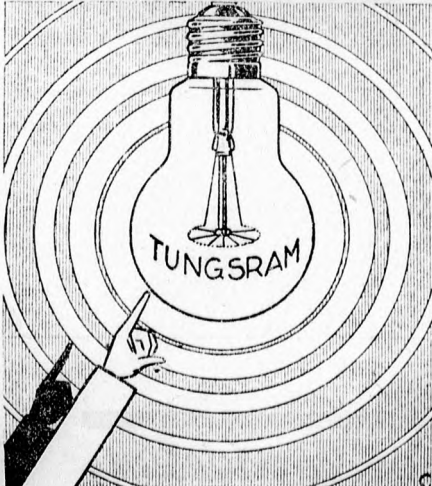
(A Reggel tudósítójától.) Az MVSz vasárnap délután tartotta meg szennonyító junior kard-és törversenyének döntőjét. A törverseny er-kölesi győztese Gössy volt, akit a zsüri ütött el az elsőgőtől. A kardverseny győztese megér-demelten jutott az első helyre, mert kettős holtverseny után is bebizonyította nagy klasz-szistát azáltal, hogy ellenfelét, Hámosyt valóság-gal telepte.

Részletes eredmények:

Tördöntő, junior: 1. Meiszlinger Róbert (OTKVK) 5 győzelemmel, 2. Gössy Sándor (BEAC) 4 győze-lemmel, 3. Horváth József (BEAC) 2 győzelemmel, 4. Arvay Béla (KISOK) 2 győzelemmel, 5. Kepp Károly (CSAK) 2 győzelemmel, 6. Deér Endre dr. (MAC) 0 győzelemmel. A kettős holtverseny után Horváth 5:3 tussarányban legyőzte Arvayt.

Karddöntő, junior: 1. Maly Ferenc (RAC) 5 győ-zelemmel, 2. Hámosy Gaszton (LASE) 5 győzelem-mel, 3. Dingfelder Imre (RAC) 4 győzelemmel, 4. Tabajdy László (WV) 3 győzelemmel, 5. Lieberman Pál (RVC) 3 győzelemmel, 6. Rosenberg Viktor (NVC) 3 győzelemmel, 7. Szilasy Pál (BEAC) 3 győ-zelemmel, 8. Deér Endre dr. 2 győzelemmel. A kettős holtverseny után Maly 5:2 tussarányban legyőzte Hámosyt.

TUNGSRAM

A MEGBIZHATÓ IZZÓLÁMPA

Rikkancsok a salakon

Küzdőem a leggyorsabb magyar újságstaféta címért

(A Reggel tudósítójától.) Az atlétikai pályaverse-nyek szezonja ugyan már véget ért, vasárnap dél-után mégis tarka atlétadresszek lették színessé a Hungária-úti pálya vízzel borított salakját. A fut-ballra éhes publikum a Hungária—Somogy-mérkő-zés félidőjében kíváncsian nézte, mire készülnek a pálya belsejében a futók. Dresszüket színes szalag ölelte körül, amelyre egy-egy pesti újságnak a címe volt nagy betűkkel rányomtatva. A bemutatót esak-hamar megoldotta az a hír, hogy a *Lapterjesztők Sport Clubja* agilis atlétikai szakosztálya versenyt rendez ötször 400 méteres távon

a leggyorsabb magyar újságstaféta címért.

A derék rikkancshad ugyanis, amely jó és rossz idő-ben, hóban és esőben egyforma lelkesedéssel telje-síti hivatását, a pihenésre szánt időt is gazdaságo-san használja föl, amennyiben sportol, még pedig komolyan, lelkiismeretesen és sok kedvvel. A Lap-terjesztők SC atlétáinak nyilvános bemutatkozását, vasárnapi startját, nagy szimpátiával fogadta a kö-zönség.

A leggyorsabb magyar újságstaféta címért öt lap-vállalat rikkancsai vették föl a küzdelmet és a fu-tók között olyan tehetség van, aki nyilvános verse-nyen is sikerrel fojta a helyét megállni. A szép tro-feát az Újság csapata nyerte meg, második lett a Színházi Elet, harmadik A Reggel, negyedik a Pes-ter Lloyd és ötödik a Mai Nap. Az első két körben A Reggel rikkancsai vezettek és már mindenki A Reggel győzelmére számított, mikor a csapat har-madik embere lesantult. Ez a baleset alaposan visszavetette a stafétát, amely nagyszerű küzdőké-pességével így is a harmadik helyet küzdötte ki magának.

Lésport

Salgó, Feiser és Kovács Hansi voltak a vasárnapi úgelőverseny hősei

(A Reggel tudósítójától.) Hat és félhónap után az első vasárnap teljes sikert hozott az Úgelőverseny Egyesületnek, amelyet ez alkal-mommal a barátságos időjárás is kegyeibe fogadott. Az öt futam közül három váltott ki nagyobb emóciót. A Naphegyi díj, ahol az amatőr hajtó Salgó László

jobb profizionátusokra emlékeztető ru-tinnal vezette győzelemre a nehezen hajtá-tató Orgazdát.

A Handicapban az óriási térhátránnyal in-dult Dárius győzött, amely, úgy látszik, Feiser lojttjában a tetszés szerint kormányozható lo-vascska szerepét tölti be. A nap legjobban dia-zott futamában a kis Kovács Baba sulkyjában aratótt győzelmet.

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Champion (5) Maszár I., 2. A vous (5) Márton, 3. Colonel K. (13) Maszár F. Indult meg 7 lo. Tot.: 10:168, 28, 32, 15; olasz 10:185.

A legjobb startot kapott A vous vezető, a második kör elején felzárkózott Champion és könnyen nyer.

II. futam: 1. Orgazda (15) Salgó, 2. Ormuzd (2) Kallinka, 3. Ceres (4) Zwilling, Im.: 8 lo. Tot.: 10:37, 16, 18, 25; olasz 10:81.

Orgazda végig vezet és erős finis után kúdellemmel nyer.

III. futam: 1. Nürmi (2½) Fityó, 2. Putiantyus (2) Novák, 3. Alcos (3) Wiesner, Im.: 5 lo. Tot.: 10:44, 19, 24, 17; olasz 10:107.

Nürmi végig vezetve nyer, Fityó riasztó kiállításokkal védekezik a kemény finisben.

IV. futam: 1. Dárius (3) Feiser, 2. Angelica (6) Kallinka, 3. Horpacs (14) Novák F. Im.: 4 lo. Tot.: 10:15, 13, 17, 13; olasz 10:64.

Ott fél kör után kiváltk, sokáig Pompadour vezet. Öesök hibát hibára csinál. A hátulról indulók közül Dárius kap leghamarabb esatlakozást, végül könnyen nyer Angelica és a hibázó Horpacs ellen. Almos hajtó-ját, Kovács I. II-öt, versenyt után erőszakos hajtás miatt két napra eltöltik a hajtástól.

V. futam: 1. Baba (3) Kovács I., 2. Graffit (3) Kallinka, 3. Eion (2½) Wiesner, Im.: 6 lo. Tot.: 10:60, 16, 18, 17; olasz 10:55.

Aranka II. passzban kezd. Ott légy többször hibáz, sokáig Malvácska és Eion járnak elő, az utolsó körben már látszik Baba felénye, amely végül könnyen nyer a nehez földadat elé állított Graffit ellen.

Felcélós kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság könyvnyomda rt., Budapest, VIII, Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

Leendő anyák, vigyázat! Gyermekekcsí csak gyógycsapágy-nyal MARS védjeggyel elválasztottan! BRUCK VI, Andrásy-ut 38. sz. Párisi Áruházal szemben Képes árjegyzék 50 fillér helyez ellenében

HÓCIPŐK

legelősebben kaphatók, javítások 24 órán belül készülnek Vadász István, Kertész-utca 50 (Király-utcanál) Telefonszám: Jóna 84-4

KISSLING CSILLÁROK

legelősebb és legjobb kivitelben

VI. kerület, Podmaniczky-utca 31. szám

Butor

á leggyorsabbtól a legelősebb kivitelig, garnitúrák nagy választékban a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók

BLAU GÉZA
Podmaniczky-utca 18. szám.